

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Sevmenin
sermayesi bedava...
Sevin lan birbirinizi!

Sadri Alışık

Kerem Alışık • Atıol Behramoğlu • İlber Ortaylı • Enis Batur • Sunay Akın • Emrah Serbes • Sema Kaygusuz • Mahir Ünsal Eriş • Alper Canıgüz
Cem Davran • Akgün Akova • Coşkun Aral • Zafer Algöz • Aylin Balboa • Levent Erden • Can Yılmaz • Metin Uca • Kaan Koç • Ridvan Akar
Vedat Özdemiroğlu • Nihat Sırdar • Özgür Amed • Bedia Güzelce • Celil Nalçakan • Gökhan Dağıstanlı • Umay Umay • Levent Cantek
Can Bonomo • Erhan Karadağ • Başar Başaran • Feyyaz Yiğit • Melih Anık • Kerimcan Kamal • Murat Özer • Emrah Kaman • Candaş Tolga Işık

Altını ÇİZDİKLERİM

Siz de okuduğunuz kitaplarda altını çizdiğiniz cümleleri, kitap ve yazar ismiyle birlikte bizyazin@kafadergi.com'a gönderin veya [#altinicizdiklerim](https://www.instagram.com/altinicizdiklerim) etiketiyle paylaşın bu sayfada yayınlatalım.

Senanur Erbay

Geceleri sabahlara kadar okumayayım da ne yapayım? Ben, el ayak çekildikten sonra odamın kapısını sürmeleyip kitaplarımla baş başa kalmak saatini dört gözle beklerim. Çünkü, bu ömrümün bütün hazin sergüzeştini ve yaşadığım anın ağır sıkıntısını unuttuğum tek saattir.

Yaban (Yakup Kadri Karaosmanoğlu)

Hande Güçyılmaz

Köpekti insandı ne fark eder, aynı gemideyiz işte, çalkalanıp duruyoruz, küresel ısınmaydı, orman yangınlarıydı, nükleer felaketlerdi, toptan batacağız yakında, Shakespeare bile unutulacak.

Müptezeller (Emrah Serbes)

Hikmet Can Bozyer

Bilirsin ben hoyrat severim
-Kendi fikrime göre, erkekçe.-
Bir ağaç, bir bulut, bir kuş ve biz
Ellerin ellerimde, ürkekçe...

Büyük Saat (Turgut Uyar)

Reyhan Abanoz

"Hatıralarınıza da yer bulmanız gerekir. Hatırlattıkları, bir daha yaşanmayacağı için canınızı acıtabilecek olanlar derinlere, herhangi bir kurcalama anında karşınıza çıkmayacak kutulara konulmalı örneğin. Bu en önemli kural."

Belki Bir Gün Uçarız (Aylin Balboa)

Simge Altıntaş

"Dünyanın herhangi bir yerinde ve herhangi bir yüzyılinda yirmi beş yıl kadar yaşamış biri, cehennemde bu dünyada olduğunu artık öğrenmiş, insanlık tarihi boyunca insanın en büyük düşmanının yalnızca insan olduğunu da çoktan fark etmiş olmalıdır."

Su (Buket Uzuner)

Çiçek Kaynak

Herkes seçilmiş kişi olmak zorunda değil. Herkes dünyayı kurtaran adam olmak zorunda değil. Pek çok insan sadece hayatı ellerinden gelen en iyi şekilde yaşamak, kendileri için iyi olan şeyleri yapmak, iyi arkadaşlar edinmek, hayatlarını daha iyi hale getirmek, insanları doğru düzgün sevmek zorunda. En başından beri dünyanın bir anlamı olmadığını bilse de, yine de mutlu olmanın bir yolunu bulmak zorunda.

Biz, Ölümlüler (Patrick Ness)

Melek Küçük

Bazen insana hiçbir şey hatırlamak kadar acı veremez, özellikle de mutluluğu hatırlamak kadar. Unutamamak. Belleğin kaçınılmaz intikamı. Herhangi bir iz taşıyorsa eğer, bu bir zamanlar yara açıldığındandır.

Kabuk Adam (Aslı Erdoğan)

Erkan Ölmez

Bazıları, geleceğe olan inançlarını kaybetmedikleri için sabrederler. Bazıları, işi bitirmeye cesaret edemediklerinden. Korkaklık hiç kuşkusuz hor görülesi bir şey, ama gene de yaşamın düzenine dahil. Tıpkı boyun eğmek gibi, o da hayatta kalmanın bir aracı.

Doğu'nun Limanları (Amin Maalouf)

Gülçin Kütük

Çünkü mutluluğa indirgenmiş bir yaşam, yoksul geçirilmiş bir ömürdür. Yaşamı mutluluğa indirgeyenler de ruhsal açıdan yoksul kimselerdir. Ruh zenginliğini kazanmış olanlar, yaşamı acısıyla, mutluluğuyla, ihanetiyle, çirkinliğiyle kabul edenlerdir. Onlar ki, kaybetme sanatını öğrenmişlerdir, bu yüzden yaşama katlanabilme yeteneğini geliştirmişlerdir.

Kukla (Ahmet Ümit)

“Ben devrim sırasında tüm protestolara katılmak istedim. Aklıma gelen ilk şey şuydu: Bunu belgelemek benim sorumluluğum. İnsanların çoğu gösterilere katılmadı çünkü türbanın İran’da gerçekten de zorunlu olabileceğine bir an bile inanmadılar. 20 film dolusu fotoğraf çektim. Tarihi bir şeye tanıklık ettiğimi biliyordum. Ve bunu olabildiğince iyi lanse etmek istedim. **Bu fotoğrafa baktığımda kadınları görüyorum; yüzlerindeki birliği, sevinci ve hissettiğimiz gücü...** Sonradan anlaşıldı, meğer o gün kadınların Tahran sokaklarında başörtüsüz gezebildikleri son günmüş.”

Hengameh Golestan

8 Mart 1979, Tahran.
Yüz bini aşkın İranlı kadın, Humeyni’nin getirdiği başörtüsü yasasını protesto etmek için sokaklarda...
Fotoğraf: Hengameh Golestan

infilak parçaları

20/1 yirminci gün

Sabah karanlık, yağmur kamçı gibi pencerelere vuruyor. Bahçedeki çıplak ağaçlara bakıyorum, kararmış dallarında tek yaprak yok. Doktor karşımda oturuyor, elleri çenesindeki sakallarda, yüzünde müstehzi bir ifade, ilk kim konuşacak oyunundayız sanki. Kapı çalındı, Özge Hemşire girdi mavi önlüğüyle, doktoru görünce "Kusura bakmayın," dedi, kapıya yöneldi tekrar. "Gel Gel," diye seslendim ona. "İlaç mı getirdin?" Özge Hemşire döndü, doktora baktı, "Ver," dedi doktor. Özge Hemşire elindeki küçük, plastik ilaç bardağını uzattı, yüzünde henüz yenilmemişlere özgü bir tebessüm, yanaklarında kırmızılık. İçim acıdı. İşte böyle, karanlık sabahların köründe, yağmur pencerelere kamçı gibi vururken, insan yirmili yaşlarının başında, tebessüm eden, güzel ve hayat dolu bir kadın görünce, heba olan gençliğine acımasın da ne yapsın.

İlaç kutusunu aldım, "Ne var bakalım bugün," dedim. "Bir L....., karaciğer ilacı, bir boka yaramaz. Bir V....., sikindirik bir anti-depresan, işe yaramaz." Üçüncü ilacı aldım, "Bu ne?" diye sordum doktora.

"C.....," dedi.

"Eee..."

"Kırmızı reçete. 54 miligram, Metilfenidat."

"Etken maddeyi geç, hangi uyuşturucu var?"

"Amfetaminin bir türevidi."

"Haa... Yasal kokain yani."

"Biz öyle demiyoruz."

"Ama öyle. Doktor musunuz torbacı mısınız belli değil."

"İstersen içme."

"Ne içmeyeceğim ya," dedim, aldım ilacı. "100 miligramı yok mu bunun?"

"En yükseği 54."

"Sağol."

Özge Hemşire çıktı, ellerimi enseme birleştirip yüksek tavana baktım,

"Anlat bakalım doktor," dedim. "Ne oldu dün akşam bana?"

"Bir nöbet geçirdin."

"Orasını biliyoruz, ne nöbeti?"

"Disosiyasyon. Kim olduğumu, nerede olduğumu ve geçmişi unuttun."

Alkışladım doktoru, "Olacağı buydu," dedim. "Olacağı buydu. Bravo.

Tebrik ediyorum sizleri. Size uydum, 19 gün içmedim ve sonunda bana kim olduğumu bile unutturdunuz."

"Alkollü alakası yok."

"Nah yok!"

"Yok diyorsam yoktur. Aslında senden böyle bir şey beklemiyordum, beni de şaşırttın."

"Niye?"

"Böyle nöbetler büyük üzüntülerden sonra olur genellikle. Beyin çözemeyeceği problemlerle karşılaşır, sürekli o problemlerle uğraştığı için de bir süre sonra kapatır kendini. Bir perde iner. Sen neye üzüldün bu kadar?"

"Bilmiyorum. Bir boka üzülmedim aslında, yani öyle geliyor. Ne yaptınız bana dün akşam?"

Doktor ellerini masada kavuşturup başparmaklarını çevirmeye başladı, gök gürlledi, bahçede bir karga acı acı feryat etti, koridorda bir adam, "Ben peygamberim kardeşim," diye bağırıyordu.

"Kimyasal tespit," dedi doktor. "3 N....., 1 A....., 1 L....."

"Vay adiler," dedim. "3-1'lik yaptınız ha beni." Bir insanı, anti-psikotik ilaçları karıştırıp şiringayla bayıltmaya kimyasal tespit ya da kimyasal bağlama diyorlar, tımarhane argosunda 3-1'lik yapmak.

"Niye böyle bir şeye gerek duydunuz ki," dedim.

"Burasının akıl hastanesi olduğunu öğrenince çıkmak istedim."

"Çıkmak isterim tabii, deli miyim ben?"

"Değilsin ama kimseyi o halde bırakamayız gece vakti."

"Elimi kolumu niye bağladınız o zaman?"

"Sabah dörtte uyandın, yine çıkacağım diye tutturdun."

"Uyarırım tabii. Bu N'nin etken maddesi neydi?"

"Haloperidol."

"Haloperidol'le bayıltamazsın tabii beni sabaha kadar. Buprenorfin verseydin ya. Kafasını yaşadık en azından."

"Sana niye Buprenorfin vereyim, eroınman mısın, bonzaici misin, peygamber misin?"

"Değilim. Ama beni neyin bayıltacağını biliyorum."

Bir sigara yaktım, pencerenin önüne gittim, birikmiş yağmur taneleri yavaş yavaş süzülüyordu açma kolu olmayan pencerenin camından, "Ben çıkıyorum doktor," dedim. "Ne ilaç yazacaksın yaz ama beni daha fazla tutamazsın burada. Ailemden hiç kimse bana sormadan beni burada tutacak bir kâğıt imzalayamaz. Biliyorsun bunu."

"Biliyorum ama kardeşin imzaladı."

"San Kürt mü?"

"Evet"

"O benim kardeşim ama yasal kardeşim değil. Böyle bir kâğıt imzalamaya hakkı yok. Sakın çakallık yapmaya kalkmayın. Nerede o?"

"Bahçede."

"Niye içeri almıyorsunuz?"

"Ziyaretçi saati başlamadı daha."

"Başlatma şimdi ziyaretçi saatinden. Çağın gelsin, ne bok imzalayacaksa imzalasın yine, çıkarsın beni buradan."

Doktor önümdeki paketi aldı, bir sigara yaktı, "Sen şimdi onu bırak da," dedi. "Gel bir otur."

Oturdum, birkaç nefes çekti sigaradan, havaya üfledi dumanını, "19 gün içmedin ya," dedi. "Aslında büyük başarı bu senin için, ne yaptın o günlerde?"

"Ne yapacağım, içki içmedim işte."

"Başka..."

"Başka bir şey yok. İçki içmeyince içki içmiyorum, o kadar."

"Hani bir şeyler yazıyordun."

"Bende yeterli hırs yok."

"Hayattan kaçırıyorsun?"

"Olabilir. Hayattan kaçırıyormuş gibi hissetmiyorum gerçi kendimi, keşke kaçabilseydim, hayattan kaçacak gücüm de kalmadı. Hayat ne derse o oluyor. Sen bir boşluk bırakırsan hayat orayı doldurur doktor, içkiyle doldurur, uyuşturucuyla doldurur, kırmızı reçeteli ilaçlarla doldurur, nöbetlerle doldurur, uykuyla doldurur. Boş viteste bayır aşağı gidersin, hayattır orayı yerçekimiyle dolduran."

"İstesen frene basabilirsin."

"Ben frene basmayanlardanım."

"Niçin bu kadar risk alıyorsun?"

"Kendini yok etmenin de bir zevki vardır değil mi?"

Kalktım yine, çöksicak olmuştu, odadaki klimayı kapattım, bir sigara daha yaktım, gözümü kaçtı dumanı, "Yine aynı konuya geldik değil mi?" diye sordum elimin dışıyla gözümü silerken.

"Evet," dedi doktor. "Başladığımız yerdeyiz. Ben sana ne diyorum, kendini var etmek daha zordur ama daha zevklidir. Kolay zevklerin peşindesin sen, adını da kendini yok etme zevki koymuşsun. Sikiinin keyfine göre yaşıyorsun aslında, hiçbir sorumluluk almıyorsun, bütün bunlara da kendini yok etme zevki diyorsun. Kolaya kaçırıyorsun. Emek vermek işime gelmiyor desene şuna." "Peki doktor peki, haklısın. Hadi taburcu et beni, emek vermek işime gelmiyor diye hiç kimseyi tımarhanede tutamazsın."

İki parmağı şakaklarında düşündü biraz doktor, "Kırk dört yaşına girdim," dedi. "Geçen hafta."

"Napiyim."

"Hiç..."

Sigarayı küllüğe bastırdı, "Niçin insanlara güvenmiyorsun," dedi. "Sadece bana değil, hiç kimseye."

Cevap vermedim, doktorun alnındaki tek tük kırışıklıklara baktım.

"Sen dün akşam niye nöbet geçirdin biliyor musun?" dedi doktor. "Uzun zamandır olmadığın biri gibi davrandığın için. Sen bu değilsin, karşımdaki hasta adam değilsin ve bunu anlamak seni çok üzdü."

Doktor ellerini masaya bastırıp kalktı, "Taburcu edecek misin beni?" diye sordum arkasından.

"Biraz dinlen, sonra," dedi.

20/2 dünyada mıyız, çok enteresan

Cebimde bir kâğıt buldum, üstte bir telefon numarası yazıyor, altta İrem. Çevreye baktım, ceplerimi yokladım, telefonum yok, almışlar. Koridora çıktım, Haydar'ı gördüm hasta bakıcı, Dersimli, yoğun bakımda hasta bakıcıydı, orada yapamamış, kendi isteğiyle tımarhaneye gelen tek hasta bakıcı, tokalaştık,

"Nasılsın," dedi. "İdare eder," dedim.

"Dünyada mıyız, çok enteresan," dedi.

"Ne diyorsun Haydar ya!"

"Dün akşam öyle deyip duruyordun."

"İrem diye biri kalıyor mu bu klinikte?"

"Boş ver, bulaşma."

"Oda numarası kaç?"

"1412."

"Eyvallah."

Koridorun öbür ucuna yürüdüm. Hiçbir şey hatırlamasam da bu İrem denen

kızı görmek

zorundaymışım gibi bir his vardı içimde. Tam

1412'ye girecekken

hemşire odasından Mina çıktı, "Başkasının odasına girmek yasak, biliyorsunuz," dedi.

"Biliyorum," dedim. "Beş dakika müsaade et, kapı açık, bir şey konuşacağım."

"Tamam, çok kalma," dedi, yüzünde bıkkın bir gülümsemeyle hemşire bankosuna yürüdü.

Odaya girdim. Yatakta yatıyordu, yüzü pencereye dönük, sarıya çalan kumral saçları yastığın üstüne dağılmış, bahçeyi izliyordu. Odaya girdiğimi fark etmemişti ya da umurumda değildi. Köşedeki sandalyeyi çekip başucuna oturdum. Hiç bana bakmadı, ben yoktum sanki karşısında. Telefon yazılı kâğıdı gözlerine tuttu, "Bu telefon senin mi?" dedim.

"Git başımdan."

"Tamam gideceğim, sadece merak ettim, bu telefon senin mi?"

"Evet."

"Bana niye verdin?"

"Sen istedin."

"Niye?"

"İnsanların cep telefonu diye bir şey kullandığını öğrendiğinde çok sevindin dün akşam, benim telefonumu istedin."

"Nasıl ya?"

Dirseğini yastığa bastırıp doğruldu, yakası bol tişörtünden küçük ve diri göğüsleri gözüküyordu, bakmamaya çalıştım.

"İki saat konuştuk bir şey hatırlamıyor musun?" diye sordu.

"Hayır."

"Önce dünyada yaşadığımızı, dünyanın evrendeki sonsuz gezegenden biri olduğunu öğrendin. Sonra dünya üstünde insanların yaşadığını, insanların erkekleri ve kadınları olduğunu, benim kadın, senin erkek olduğunu öğrendin. Sonra Nazım Hikmet'in şair olduğunu öğrendin. Bunun gibi şeyler işte, dünyaya yeni gelmişsin gibi. Başta dalga geçtiğini zannettim ama gözlerinde bir şey vardı."

Bahçede mutfak çalışanları yemek dolu arabaları tangır tungur itirmeye başladılar. Bir karga acı acı feryat etti yine.

"Ne vardı?" diye sordum.

"Bilmiyorum," dedi. "Gerçekten her şeyi unutmuş olduğunu, o an baştan öğrendiğini anladım."

"Geçici bir nöbet, zihnime perde inmiş, öyle diyor doktor."

"Buradakiler söyledi, sen yazar mısın?"

"Bir zamanlar öyleydin."

"Ne zaman?"

"Hatırlamıyorum."

Bir sigara yaktım, ona da uzattım, hafiften titreyen, uzun, ince parmaklarıyla yaktı. Dumanı çekti, kurumuş, solgun dudakları da titriyordu.

"Sen neden buradasın?" diye sordum.

"Bonzai," dedi.

"Sigara ucu mu yapıyordun?"

"Evet."

"Günde kaç fiş?"

"5-10, hatırlamıyorum."

Yağmur dinmişti. Hastanenin bahçesinde dolaşanlara baktım, hastalara, hasta yakınlarına, doktorlara, hemşirelere, bir sürü insan, bir sürü dert, bir acılar yığını, hiçbir şey söylemeseler de yüzlerinden okunuyordu her şey, hayat yoktu bu bahçede, her şey hastalığı ve ölümü çağırıyordu.

"Ah be kızım," dedim İrem'e. "Eroin kullansan daha iyi."

"Eroinle başladım zaten," dedi. "Çip taktılar, artık etki etmiyor."

Tişörtünün göğüslerinin altına kadar sıyırdı, kaburgalarında boylu boyunca uzanan beş altı kadar çip vardı,

çiplerin takıldığı yerlerde kırışıklıklar vardı, büyük bir ameliyatın dikiş izlerini andırıyorlardı.

"Kaç yaşındasın?" diye sordum.

"22," dedi.

"Okul falan."

"Boğaziçi'ni bıraktım."

"Boğaziçi, vay be... Hangi bölüm?"

"Niye soru sorup duruyorsun?"

"Bilmem."

"Bana mı yürüyorsun?"

"Yoo..."

"Siktir lan!"

Maviye çalan gözlerinde bir alev parladı, elini havaya kaldırmıştı bana vuracaktı gibi.

"Buraya o yüzden gelmedim," dedim. "Kim olduğunu bile bilmiyordum, sadece bir telefon numarasıydın benim için. İçimden bir ses onu görmelisin dedi."

Yatakta doğrulup elindeki sigarayı fırlattı bana, vurmaya çalıştı, geri çekildim, "İçindeki sesi sikeyim," dedi. "Git bu masalları dışarıdaki kızlara anlat. Ben iki fiş bonzai için götümü bile sattım oğlum, sen kimsin amina koyayım."

"Peki tamam," dedim, kalktım yerimden.

Elindeki yastığı kafama fırlatıp "Siktiğimin yazar bozuntusu," diye bağırdı. "Git başka malzeme ara kendine."

Kapıya doğru yürüdüm.

"Sen hiç bonzai içtin mi?" diye sordu.

"İki sefer," dedim. "Bana göre değil."

"Bir bok bilmiyorsun."

"On insana yetecek kadar bonzaici tanıdım. Birkaç elimde öldü."

"Bir bok bilmiyorsun yazar bozuntusu..."

"Olabilir. Bu konuda bu kadar bilmek bana yetti."

Kapıya doğru yürüdüm, tam çıkmak üzereyken "Oysa dün gece çok tatlıydın," dedi. "Hiçbir şey bilmiyorken, çokbilmişlik yapmıyorken, sakinin keyfini düşünmüyorken..."

"Nöbet geçiriyordum."

"Keşke öyle kalsaydın."

"Keşke," dedim. Çıktım dışarı, kapıyı çektim. Altmış yaşlarında bir ağbiyi, iki güvenlik görevlisi elinden kolundan tutmuş, zorla, sürüye sürüye hastaneye yatırmaya çalışıyordu. Üstünde eşofman vardı ağbinin, altına işemişti, salyaları akarken "Orospu çocukları," diye bağıriyordu sürekli. "Bırakın lan beni."

Duvarın kenarına çekildim, yanımdan geçtiler. Koridorun sonundaki odaya sokup bağladılar adamı. Güvenliklerden biri dış kapıdaki Selim'di, odadan çıkınca beni gördü, "Vay ağbi," dedi. "Naber?"

"İdare eder."

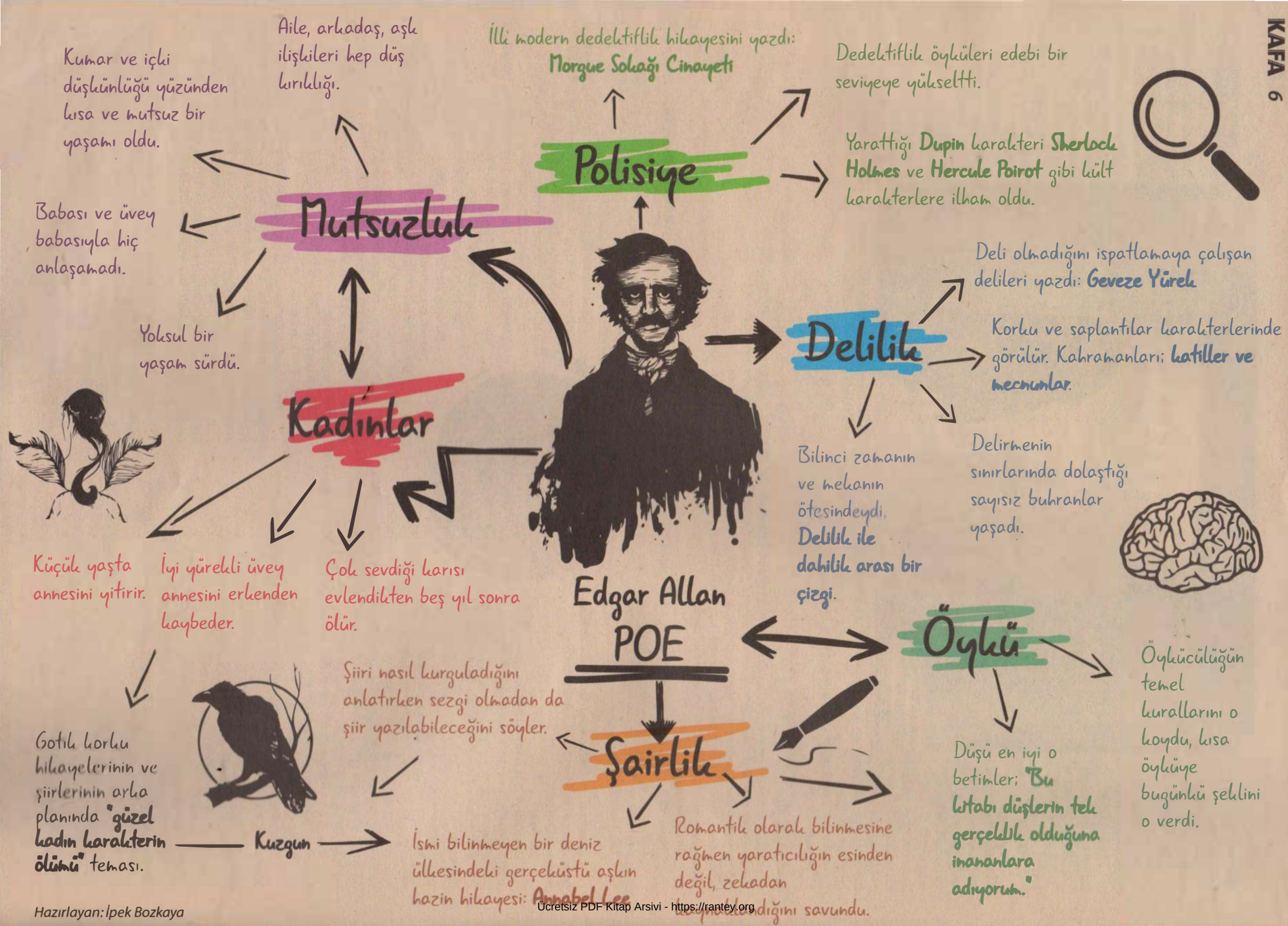
Bağladıkları adam "Orospu çocukları," diye feryat etmeyi sürdürüyordu odadan. "Çözün lan beni! Hepinizin anasını sikeceğim!"

"Dün akşam bizim güvenlik Hasan'a 'dünyada mıyız Hasan, demişsin,' dedi Selim. 'Kafan mı güzeldi?'"

"Sorma Selim," dedim. "Sorma..."

Özge Hemşire elindeki iğne tepsisiyle geçti yanımdan, adamın bağlandığı odaya girene kadar izledim adımlarını.

**Hayat ne
derse o oluyor.
Sen bir boşluk
bırakırsan
hayat orayı
doldurur
doktor.**

Aylin Balboa

ayrılmaliyiz osman

Dinlediğim şarkı "Neydi bir arada tutan şey ikimizi?" diye soruyor. Mezon Alan Teorisi diye cevap veriyorum. Romantizm pek bana göre değil Osman, olmuyor, yapamıyorum.

Bu ilişki beni çok yıprattı, ben ayrılmak istiyorum Osman. Zaten bu kış sündükçe sündü, bitmek tükenmek bilmedi. Kış uykusuna yatan hayvanlardan olmadığımız için çok canım sıkılıyor, ben ayrılmak istiyorum Osman.

Kutup ayılarının bembeyaz tüylerinin altında güneş ışınlarını daha iyi emebilmeleri için siyah derileri varmış. Onları beyaz bilmeye o kadar alışmışım ki bu siyahlığa akıl sır erdiremiyorum. **Sebebi her ne olursa olsun hiçbir şeyin görüldüğü gibi olmamasından yıldım, ben ayrılmak istiyorum.**

Kızılderililerde "yıl" sözcüğü aynı zamanda "dünya" anlamına da gelirmiş. Birinin bitişi, diğerinin de dönüşünü simgeliymiş. "Yıl bitti" demek yerine "dünya geçti" derlermiş örneğin. Ben de genel olarak dünya geçti diye düşünüyorum, buna tahmin edemeyeceğin kadar çok üzülüyorum, Osman ben ayrılmak istiyorum. Dakikaları icat eden Babillilere her dakika sövüyorum. Zamana bağlanan her şeye sövüyorum ama çiçek saatleri hariç, ne bileyim. Mesela 13, on üçüncü saati, saatle sınırlandırılmamış nihai vahşi saati simgeliyor. Bu yüzden uğursuz diye anılıyormuş. Hâlbuki son denilen şeyin de sonrasının olması fikrinde bir uğursuzluk olduğunu düşünmüyorum. 13 sayısını öz evladım gibi seviyorum. Bunun konumuzla olan ilgisini anlatamıyorum ama ben ayrılmak istiyorum Osman.

Bir zaman kadar önce saatimin pili bitti. Ne kadar zaman önce olduğunu bilmiyorum çünkü dediğim gibi, saatimin pili bitti. Bana kalırsa saat hep öğleden sonra üç ama insanları buna ikna etmem her zaman mümkün olmuyor. Onlara göre ya çok geç kalıyorum yahut da epey erken gitmiş oluyorum. Oysa bence öğleden sonra üç her şey için mükemmel zaman, ben hep bu zamanda kalmak istiyorum. **Zaman denilen şeyle ne kadar büyük bir husumetimin olduğunu bir türlü anlamayıp beni kendi zamanına ayarlamaya çalıştığın için de senden ayrılmak istiyorum Osman, olmuyor, ben çok yıprandım.**

Geçen gece bütün vidalarımı itina ile söküp kendimi açtım. Anatomik olarak kimseden bir farkım yokmuş, ben de insanmışım. Bunu görmek büyük bir hayal kırıklığı yaşamama neden oldu, ben ayrılmak istiyorum Osman. Zaten sonrasında da bir türlü toparlanamadım. İnsan vücudu tatile giderken ne bulursan tıktırdığın bir bavul gibi. Bir kere açıtıysan bir daha katıyen aynı şeyleri içine sığdıramıyorsun. İşte benim de kendimi söküp takmaya çalıştığım o gece, bütün organlarımı hatırladığım kadariyle yerlerine yerleştirdikten sonra bir parçam dışarıda kaldı.

Anlayacağın, bir süredir beynimi dandik bir pazar poşetinde taşıyorum. Eksik kadroyla iyi bir mücadele sergileyemiyorum, ben ayrılmak istiyorum Osman.

"Normal" sözcüğü Latince "gönye" anlamına gelen "norma"

sözcüğünden türemiş. Normallik geometrik bir hadiseymiş yani, yere dik açıyla durabilenler için kullanılıyormuş. Bense yıllardır kendimi yere dik hissetmiyorum. Bundan mıdır

bilmem, bu ara sık sık düşünüyorum. Zaten yerçekimiyle aram hiçbir zaman iyi olmadı. Fizik yasaları beni çok hırpalıyor, ben ayrılmak istiyorum Osman. Bazı geceler rüyamda Plüton'u görüyorum. Hızlı ilerlemeye çalışıyor ve keşfedildiğinden beri Güneş'in etrafında bir tam tur atamam diye gezegenlikten çıkarılmasını telafi etmeye çalışıyor. Oysa o çok küçük ve çok uzakta, buna anlayış gösterilmesini bekliyorum. Bu kadar geriden başlamış ve farklı sıklıkta olan birinin takıma yetişemiyor diye suçlanmasını adil bulmuyorum, ben ayrılmak istiyorum Osman.

Bu ara sık sık o yalnız balınayı düşünüyorum. Hani diğer tüm balinalardan farklı frekansta bir ses çıkardığı için hiçbir tarafından duyulmayan, yıllardır okyanusta tek başına dolaşan o kimsesiz balınayı. Herkes aynı şarkıyı söylemek zorunda değil ki. Bunun bedelinin bu kadar ağır olmasına çok kızıyorum. O balınaya büyük bir şefkat duyuyorum, ben ayrılmak istiyorum Osman. Dinlediğim şarkı "Neydi bir arada tutan şey ikimizi?" diye soruyor. Mezon Alan Teorisi diye cevap veriyorum. Romantizm pek bana göre değil Osman, olmuyor, yapamıyorum.

Şimdi tutup da beni çok üzüyorsun falan filan demeyeceğim. Üzülme mesele değil çünkü, üzüntülerle nasıl baş edeceğimi biliyorum. Ama bu kadar çok öfkeyi ne yapacağımı bir türlü bulamıyorum. Kavga etsek belki biraz rahatlarım. Ancak kavga belli bir samimiyet gerektirir. Seninle o kadar samimi olduğumuzu düşünmüyorum. Hâlbuki ben gerektiğinde başımı omzuna koyabileceğim birini değil sinirlendiğimde direktoman kafayı koyabileceğim birini arıyorum. Sana kafa göz daldımadığım için bir türlü sakinleşemiyorum, ben ayrılmak istiyorum Osman.

Geceleri uykumdan uyanıp da yanımda kendimi görünce korkudan aklım çıkıyor. Onca yıllık kendimim, hala kendime alışamadım. Yani ben

henüz kendimle ilgili oryantasyon sürecimi tamamlayamamışken bir başkasına alışmamı beklemek delilik olur Osman, delirme, ben ayrılmak istiyorum.

Şu sıralar her şeyi kabullenmenin getirdiği bir rahatlık yaşıyorum. Tıpkı papağanlar gibi herkesi kuş sanıyorum. Sana bu satırları şahsi kanatlarımla yazıyorum. Her şeye rağmen seni seviyorum, ama ben ayrılmak istiyorum Osman.

İnsan vücudu tatile giderken ne bulursan tıktırdığın bir bavul gibi. Bir kere açıtıysan bir daha katıyen aynı şeyleri içine sığdıramıyorsun.

öd

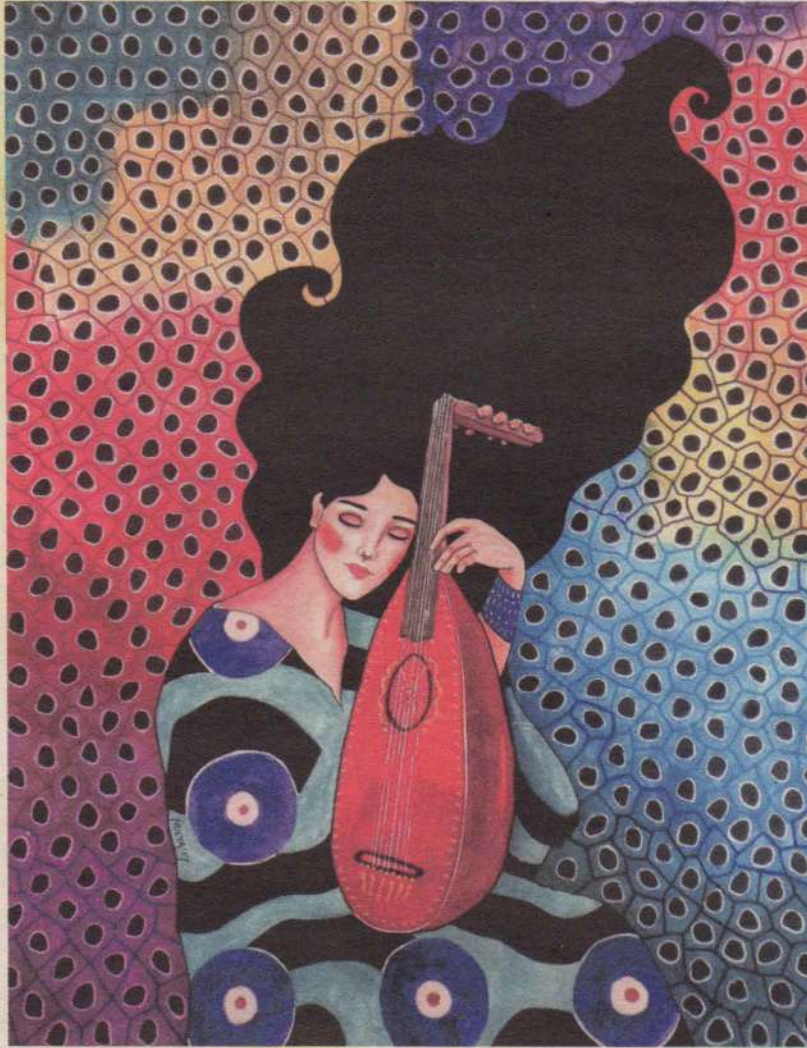
Diyorum ki, gel yürekten bir meydan okumayla aramıza "ud-ı mükemmel"i koyalım. Parçalamak için ama. Telleri sökerek deneyelim önce, ud-ı ekmele olalım. Baktık olmuyor, anlayamadık, bir tel daha söküp kamil olalım.

Biraz da başka şeylerden konuşalım. Bizleri bir bir mecnun edecek başka eşyadan. Gündelik düşüncelerin darlığında cümleler sığlaştıkça hepimiz birer kimseye dönüşürken lütfkâr bir nesne koyalım aramıza. Bize ölümlü olduğumuzu değil de etimizde güzelliğe içkin ömürsüz parçalar taşıdığımızı duyuran bir nesne olsun. Yoksa böyle giderse hiç kimse olacağız bir gün, yazık. Yazık ki çoğumuzun hiç kimse olması yüzünden göçmen çocuklar İsveç'in sınır kapılarında topluca intihar etmeyi konuşmuş olacak. Geride acı bir anlatı bile bırakmadan donuklaşacağız, yazık.

Görüyorum. Sokak, vapur, cadde, meydan çatık kaşlar imparatorluğu. Kaygıdan öfkeden topluca yılmışız. Bilinmedik dillerde başka şarkıcılar, handiyse suratımıza patlamak üzere yalvaran dilenciler sokak başlarını tutmuş. Pırtık partal halleriyle şehirlerin çoktandır kalpsizleştğini çıkarıyorlar. İçimden diyorum ki bir dost bulmalı, aramıza bir şey koyacak. Ruhumuzdaki pelteleşmeye alışmaktan alıkoyacak bir dost olmalı. Soyut ve mutlak olanı hatırlatacak biri.

Diyelim biri hapse düştü, dostu bir kitaptan söz etsin ona, biri hastaysa öleyazdıysa dostu bir şarkı söylesin lütfen, diyelim biri bocaladı umutsuzluğa kapıldı, dostu kuşlar ansiklopedisinin ilk cildini bulsun sahafta. İlla bir dost olsun aramıza nesne koyacak. Cezaevi yokmuş, kimse işinden kovulmamış, cüppeler ayaklar altına alınmamış, başımıza devlet örmemişler gibi değil, sayısız utanca kepezeliğe rezaletle rağmen, insanın en normal halinin, merakta ve şaşkınlıkta türeyen bir ürperti olduğunu anımsatacak biri olmalı. Diyelim bir sazı anlatsın bu dost. Uttan söz etsin örneğin. Yerli yersiz 650 yıllık şarkıları dinletip kısa da olsa zamanın içeriğini değiştirsin.

Kalelerin, sarayların, tren garlarının tarihçesi bireyi mekânda bir kişi olarak yeniden tanımlar. Herhangi bir sazın tarihçesi ise insanı zevk sahibi olmaya çağıran bir tekliftir. Dostluk derken tam da bunu kastediyorum, arzuların uyandırılışından. Meğerki ki ut, iri karınlı yedi çift telli saz oluncaya kim bilir zamanı nasıl çizdi, kaç udinin çılgınlığı oldu. Ut yedinci yüzyıldan beri var. Arapların öd ağacından yaptığı saz Türkçede ut diye adlandırıldı. Başlangıçta

dört çift telliyken birkaç yüzyıl sonra uda beşinci çift teli ekleyen Farabî'ydî. Kervanlara Aristo kitapları ısmarlayan bu ortaçağ filozofu aynı zamanda bestekâr, icracı ve kuramcıydı. Mahir bir udi olarak musiki meclisinde bulunanları önce güldürdüğü, ardından ağlattığı, sonunda herkesi uyutarak çıktığı söylenir.

Zaman içinde ut Doğu saraylarında incesaz diye anılan müziğin vazgeçilmez sazlarından biri oldu. On dördüncü yüzyılın büyük bestekârı ve müzik kuramcısı Meragî beş telli geleneksel ut için "ud-ı kâmil" demiş. Buradaki kamil sıfatıyla sazın yetkinliğinin, tellerin rezonansındaki uyumun heterodoks İslam anlayışıyla vurgulandığını sanıyorum. Kaldı ki sonraki yüzyılda altıncı tel eklenince udun sıfatı katmerlenerek "ud-i ekmele" yani eksiksiz oluyor. Derken yıllar sonra Meragî'nin en büyük oğlu Abdurrahman ile İstanbul sarayının müzik üstadı torun Mahmud uda yedinci teli ekleyerek "ud-ı mükemmel"i geliştirdiler. Sanki ihtiyar üstattan genç üstada geçtikçe tekamül

ediyor ut. Budandıkça gençleşen ağaçlar gibi meyvesi çoğalıyor.

Bu serüvende bence çarpıcı olan udun dört telli halinin zaten yerinde olmasıydı. Sözün özü, onun hiçbir zaman eksik teli olmadı ki tamamlanmış olsun. Tamamlanmıyor, tamamlanmanın ötesinde sadece sazendenin icra tavrıyla bütünleşinceye kadar evrilen canlı bir nesneye dönüşüyordu.

Ut hayat sürüyordu.

**Görüyorum.
Sokak, vapur,
cadde, meydan
çatık kaşlar
imparatorluğu.
Kaygıdan
öfkeden topluca
yılmışız.**

Şimdi diyorum ki dost, aramıza koyacağımız udu henüz hak etmedik biz. Meragî'nin bestelediği Şirazi güftelerinden bihaber kan koklayan vahşi hayvanlar gibi kör olası cahilliğimizle ömürsüz güzelliği arıyoruz yüreğimizde. Ne kültürsüzlükle ne de savaşla açıklanabilecek bir nasipsizlik bizimkisi. İnsanı anbean çürüten meraksızlık. Diyorum ki, gel yürekten bir meydan okumayla aramıza "ud-ı mükemmel"i koyalım. Parçalamak için ama. Telleri sökerek deneyelim önce, ud-ı ekmele olalım. Baktık olmuyor, anlayamadık, bir tel daha söküp kamil olalım. O da olmadı hamlığı göze alıp telsiz bir tekne yapalım seninle, yahu bundan saz olur mu diye birbirimize soralım. O da olmadı öd ağacının kaba kütüğüyle baş başa, bomboş, apaçık, yapılmaz olalım.

Dost. Mümkünse bir ağaç bulunsun aramızda. Kendi ödümüzdeki arzudan başlayalım.

İlber Ortaylı

Çanakkale geçilseydi ne olurdu?

Çanakkale geçilseydi İstanbul düşecekti. İngiltere boğazların kontrolünü tamamen ele geçirecekti. Savaş bitecekti. Bu ne demek biliyor musun? Sen bir daha oralara yerleşemeyecektin! İstanbul'u da ancak kitaplarda okuyup, "Vay be bir zamanlar bizimmiş" diyecektin.

Birinci Dünya Savaşı'na yeryüzünün büyük bir kısmı katılmıştır. Osmanlı İmparatorluğu Çanakkale ağzına sığınan ve Enver Paşa ile Büyükelçi Wangenheim görüşmesi üzerine sözde satın aldığı ama Alman mürettebatını tahliye etmediği, isim değiştiren Goben ve Breslau (Yavuz ve Midilli) zırhlıları ve refakat muhribyle Sivastopol, Yalta limanlarını bombaladıktan sonra 31 Ekim 1914 tarihinde savaşa resmen girdi. 2 Kasım'da da Rusya, Osmanlı'ya savaş ilan etti ve ardından savaş ilan eden İngiliz ve Fransız harp gemileri Çanakkale Boğazı'ndaki Seddülbahir'i, Kumkapı ve Orhaniye tabyalarını bombaladılar. Boğaz hareketinin başlamasından bir müddet sonra Rusya Dışişleri Bakanı Sazonov, Britanya'yı protesto etmekle kalmadı, tehdit etti. Rusya savaştan çekilecekti. Zira kendisine vaat edilen İstanbul ve Boğazlar İngiltere'nin bu manevrasıyla Rusya'nın elinden alınıyordu. En büyük kara ordusuna sahip Rusya (5 milyon asker) bu savaşta niçin İtilaf Devletleri safında olduğunu sorguluyordu, Churchill ise İstanbul ve Boğazlar'ı Rusya'ya vermeyi taahhüt eden bir anlaşmaya gitti.

1912'den beri fiilen savaş içinde olan Osmanlı İmparatorluğu aslında I. Cihan Savaşı'na zorunlu olarak girdi. Ne var ki Çanakkale'deki Churchill ve Sazonov inadı ve saldırganlığı aksini düşünmeye pek imkan bırakmıyordu. Türkiye Esad Paşa, Fevzi Paşa, Yarbey Mustafa Kemal Bey, Kazım Karabekir ve İsmet Bey gibi değerli kurmaylarının görüşüne rağmen Alman safında bu harbe sürüklendi. **Beylerbeyi Sarayı'na çekilen sabık Sultan II. Abdülhamid'in "Bu cihad öyle bir silahtır ki kullanılmaması kullanılmasından daha etkilidir" sözü önemlidir.**

Bu savaşta Türk ordusunun genç ama tecrübeli ve bilgili kurmay grubunun bir

cephede toplandığı görülür. Asıl savunmanın başlayacağı 18 Mart'tan bir ay evvel Boğaz'daki mayınlı alanları Müttefikler temizlemesine rağmen saldırı başlayacakken yeniden gizlice mayın döşendi. Bu Nusrat mayın gemisinin askerlerinin tarihe geçen bir başarısıdır. Bir gün sonra hücumu geçen İtilaf Devletleri donanmasının bu yüzden ağır tahribat geçireceği, savunma alanlarından gelen tepkiyle de geri çekileceği açıktır. O anda dünyanın en mükemmel zırhlı gemisi yüzen kale Queen Elizabeth yara almış, çekilmişti, Ocean ve Bouvet battı, Agamemnon sahaya terk etti. Bu bir hezimet sayılıyordu. Boğaz'ı gemilerle geçmekten vazgeçildi.

Bununla birlikte "Çanakkale'nin geçilmezliği" 18 Mart Deniz Zaferi'yle değil, daha çok nisan ortasına tekabül eden sonraki kara savaşlarıyla tescil edilmiştir.

Yeri gelmişken ülkemizde bilhassa son yıllarda basın dünyasında boy gösteren garip meşhurların dile getirdiği "Çanakkale geçilemedi ama geçilemedi de ne oldu? İstanbul'un önüne demirleyenler neydi? Mondros neydi?" sözlerine yanıt vermek şarttır.

Çanakkale geçilseydi İstanbul düşecekti. İngiltere boğazların kontrolünü tamamen ele geçirecekti. Savaş bitecekti. Bu ne demek biliyor musun? Sen bir daha oralara yerleşemeyecektin! İstanbul'u da ancak kitaplarda okuyup, "Vay be bir zamanlar bizimmiş" diyecektin. Bir yere mütareke şartlarıyla girmekle savaş kazanıp girmek aynı şey değildir. Mütarekeyle girdiler ama unutmayın mütareke bir savaş değildir. Kimse mütarekeyle gelip bir yeri elinde tutamaz. Dolayısıyla oraları alabildik, kurtarabildik. Tarihi hadiseleri futbol maçı seyrederek değerlendirilemezsin. "Şenol, Birol penaltı atsaydı kesin gol olurdu abi" mantığıyla tarih konuşulmaz. Bu gülünç!

Tarihi hadiseleri futbol maçı seyrederek değerlendirilemezsin. "Şenol, Birol penaltı atsaydı kesin gol olurdu abi" mantığıyla tarih konuşulmaz.

Aslı Alpar

AĞAÇLARA SU YÜRÜDÜ,
KIRLANGIÇLAR GERİ DÖNDÜ,
BARİŞ NERDE KALDI?

ÇORABININ TEKİ
ÇIKARDIĞIN
YERDE,
8 MART'TA
TÜM
KADINLAR
YASAKLADIĞIN
YERDE!

KÜÇÜK BİR
"KIVILCIM"
HER ZAMAN
KARARTMAZ...

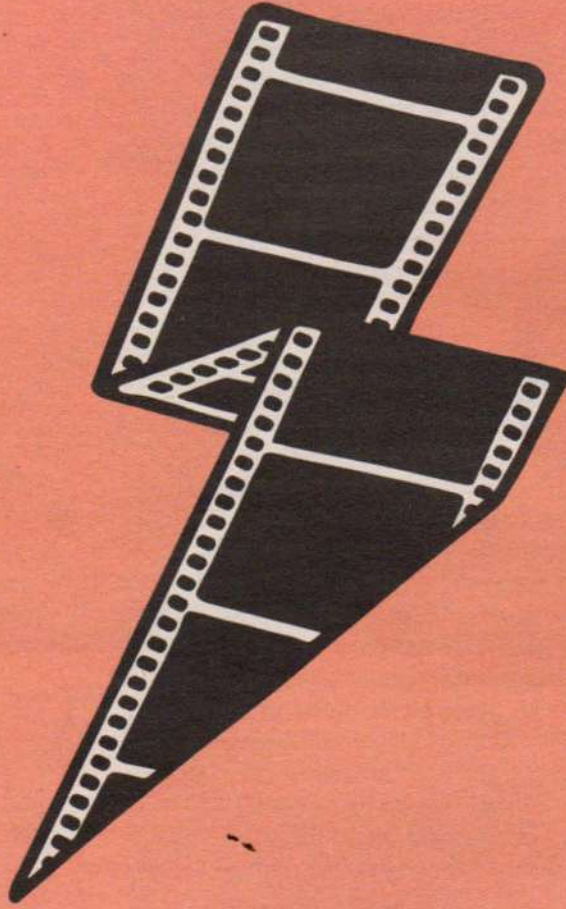
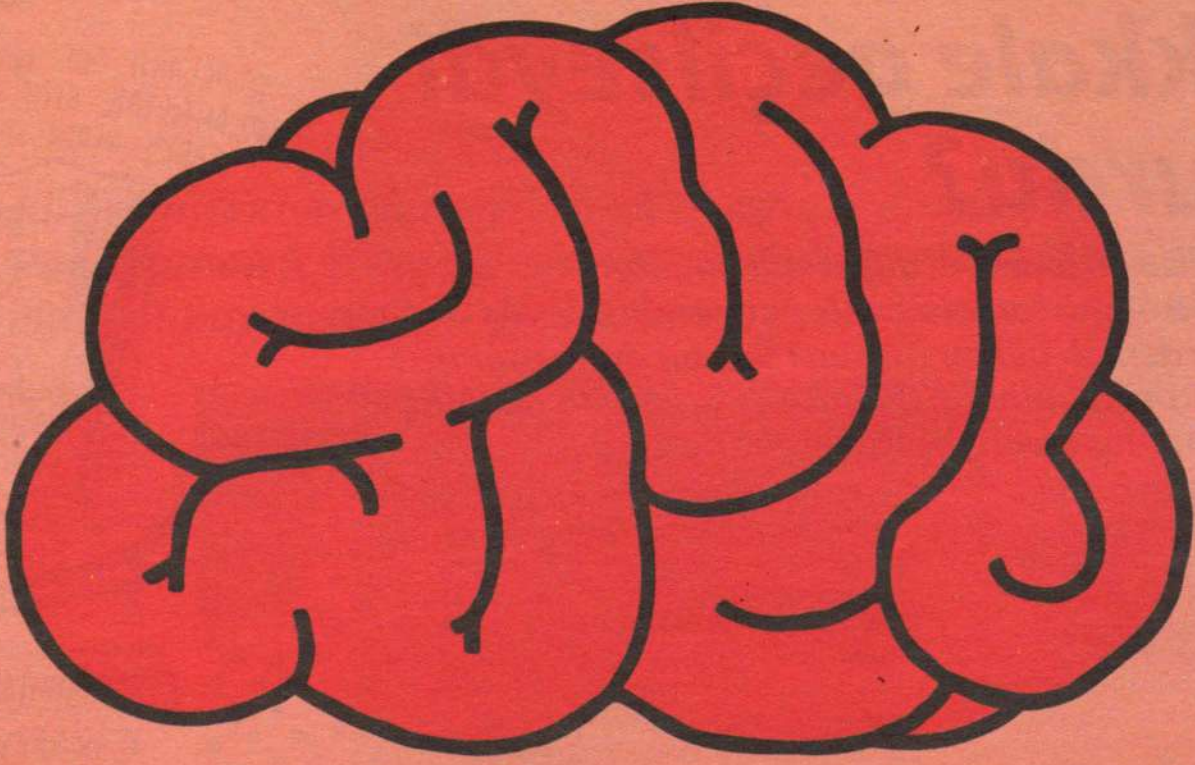

AYRILAR
2014

GÖRÜŞ, 3 MART 72

DUR YOLCU
BİLMEYEN GELİP BASTIĞIN
BU TOPRAK
BİR DEVİRİN BATTIĞI YERDİR

13. AKBANK
KISA
FESTİVALİ

Akbank
13. KısaFilm
Festivali
film
13-23 Mart 2017

AKBANK
SANAT

Mahir Ünsal Eriş

hayat bahsi

Hayatta hiçbir şey, hayatta olmanın kendisinden daha önemli değildir. Sevinçler, acılar, anılar, ikballer, aşklar, ayrılıklar bir yana, hepsinin toplamından bile fazlası olan hayat bir yanadır. Hayat, terazinin ağır basan tarafıdır. Çünkü o, üzerine konuşmaya geçecek en mühim şeydir. Hayat her şeydir. Herkesin hayatı, her şeyidir. Dokunulmaz olması, tam da bu yüzdendir. Tek kereliktir, tek kişiliktir, tekrarı, telafisi bulunmayan bir temsildir. Hayat, canlılar aleminde hazır bulunuşumuzun adıdır. Yoklamada henüz "var" yazılmaktadır. Yalnız fotoğraflarda değil aynalarda da görünebilmektir hayat. Kıyafetlerin içini doldurabilmek, suların serinliğini duyabilmek, şarkılara eşlik edebilmek, kokulara anılar asabilmektir. Var ya da yok olmak çizgisinin sıcak tarafında olmaktır. Hayat kendimizdir.

Bir şehvet anının esrikliğiyle başlayan hikayemiz şu dünyadaki en sevdiğimiz insana sancı vererek gerçekliğe kavuşur. Sonrasında küçük bir şaplak ve acı bir çığlıkla hayatta yer edinişimiz tamamlanır. **Hayat sağ olmaktır, şalıktır.**

Hayat, bizim hayatta oluşumuzdur elbette. Biz hayattaysak dünya döner, yıldızlar yer değiştirir, dereler çağlar, kuşlar ötüşür, insanlar ekmek peşinde koşar, şarkılar yeryüzüne yayılır, denizler kıpırdanır, rüzgarlar döner. Biz yoksak bunların hiçbirisi yoktur. Hayat dediğimiz şey bizim gerçek oluşumuzdur. Biz varsak her şey gerçek olur çünkü. Hayat bize hastır. Biz yokken dünyada ne olacağı belirsizdir. Biz gittikten sonra ya da biz henüz gelmemişken kainatta olup biten hiçbir şeyin gerçekliği yoktur. Varsa da bize dokunmaz, değmez. Çünkü hayatı kayda alan kamera bizim gözümüzdedir. Bizim gerçekliğimizde iki şey vardır: bizim hayatta oluşumuz ve diğer her şey. Hayat bu taraftadır.

Eskiler "iştikak" derler. Kelimeleri parçalamak, nereden gelip nereye gittiklerini anlamak için ameliyat etmek manasında. Mazur görülürse biraz iştikak edeyim. "Hayat" sözcüğü Arapçadır. Aynı zamanda İslam'da Allah'ın adlarından biri olan "Hayy" ile de aynı kökü paylaşır. "Hayy" canlı demektir. Hayat ise canlılık. Bu kökten türeyen bir sözcük daha vardır: hayvan. "Canlılar" demektir "hayvan". Canlı olmak, dünyada kendi başına bağımsız halde bulunan bir sürü maddenin bir araya gelip canlanıvermesi bizi "hayvan" kılar. Canlı olmak, hayvan olmaktır. Oysa biz canlı olmakla yetinmez canlı olmanın bize verdiği güçle dünyanın peşine düşeriz. **Binalar yapar, şehirler, devletler kurar, diller, ilimler, sanatlar geliştiririz. Şiirler yazar, şarkılar söyler, tıpkısının aynısı resimler, heykeller yaparız. Bütün bunlar ise bizi insan kılar.** Canlı olmakla, hayvan olmakla yetinmemek, bu dünyaya hiç gitmeyecekmiş gibi bağlanmak bizi insan yapar. Bu ölmek istememekten fazlasıdır, bu, öleceğini bildiği halde, sanki bir karşılığı olabilirmiş gibi dünyada iz bırakmaya çalışmaktır. İnsan sadece hayatta kalmaya çalışmakla doymaz, iz bırakmak da ister.

Kafa karıştırmadan bir de İbraniceden örnek vereyim. Hay sözcüğü İbrani dilinde de "canlı" anlamına gelir. Bu dilde şöyle bir kural vardır. Sözcükler eril (müzekker, maskülen) ve dişil (müennes, feminen) diye ikiye ayrılırlar. Ve bu ayrılışa göre çoğul ekleri de değişiklik gösterir. Eril sözcükler -im soneki alarak çoğul olurlar. Dişil sözcükler ise -ot soneki. Hay sözcüğü eril bir sözcük gibi çoğul yapılsa, "hayim" olur. Bunun Türkçedeki tam karşılığı "hayat"tır. Eğer aynı sözcük dişil olarak çoğul yapılsa "hayot" olur. Bu da "hayvan" demektir. Aynı Arapçadaki gibi, aslında tüm canlıları kasteden bir sözcüktür bu. Ve dişildir. Çünkü hayat denen şeyin bir rahimde

filizlendiğini insanlar unutsa da diller hep hatırlar.

Farslar için hayat "diri olmak"tır. "Zindegi" Farsça sözlüklerde "hayat"ın karşısında yazar. Tam anlamı "canlılık, dirimlik"tir. Türkçeden de bildiğimiz "zinde" sözcüğünün isimleşmiş, hayatın adı olmuş halidir. Çünkü hayat diri olmaktır. Ölümlerin hayatından bahsetmek geçmişini hatırlamaktan, donup kalmış bir fotoğrafa bakakalmaktan fazlası değildir.

Bizde ayrımı çok belirgin değil ama Araplar için şu iki kelime arasında çok keskin bir fark vardır: hayat ve ömür. Hayat henüz canlılar aleminde olmak halinin adıdır. Ömür ise canlılar aleminde payımıza düşen süreyi işaret eder. Biz ne kadar göremesek de hayat bizden sonra elbet devam eder; ama ömür, yalnızca bizim imtihanımız, ağırlı maceramızdır. Ömür bitince biz de biter, yoğa karışırız. **Bu yüzden birine "hayatım" demekle "ömrüm" demek arasında niyetçe olmasa bile anlamca büyük fark vardır.**

Hayat bir şenliktir. En karanlık anlarda bile bunu akılda taze tutmak elzemdir. Çünkü hiçbir şeyin tadı alınan bir nefesten daha lezzetli olamaz.

Hayat bizim için, bizle başlayıp bizle bitse de, bize ait bir şey değildir. Hayatımız dediğimiz ömür süremiz her zaman başkalarınca belirlenir. Kendi hayatımız, her zaman başkalarının hayatlarıyla, kendi tercihlerimiz üzerinden benimsediğimiz başkalarının kararlarıyla şekillenir. Oturduğumuz mahalledeki insanlara benzer, onlarınkine yakın bir kaderi yaşarız, şans eseri okuduğumuz okulda tanıştığımız kişiye aşık olur kalan ömrümüzü onunla geçirmeye karar veririz, on dakika erken varmak için saptığımız kestirme yolda üzerimize bir kamyon devrilebilir, bir balkondan saksı düşebilir, ayağımız bir çukura saplanabilir ve böylece tüm hayatımız bambaşka bir şeye dönüşebilir. Bizden önce dünyaya gelmiş birilerinin gönlü haritanın öbür tarafına düştü diye bütün bir ömrümüzü haritanın bu yanında silah tutarak geçirmek zorunda kalabiliriz mesela. Bununla övünürüz bile. Zincirleme bir şekilde birbirimizin hayatına biçim verir, sonra bir başkasının hayatındaki ufacık bir değişikliğin kelebek etkisiyle hayattan ayrılır gideriz.

Hayatımız başkalarından bize kalandır.

Hayat bir şenliktir. En karanlık anlarda bile bunu akılda taze tutmak elzemdir. Çünkü hiçbir şeyin tadı alınan bir nefesten daha lezzetli olamaz. Suya kanmanın keyfini, yollara düşmenin, kartpostallara layık manzaralara karşı yayılmanın neşesini, ruhumuzun içinde bir yerlerde titreşen müziğin verdiği mutluluğun yerini hiçbir şey dolduramaz. Gün doğumları ve gün batımları, dişsiz bebek gülüşleri, geceyi ağartan ay aydınlıkları, dalga sesleri, kuş heyecanları, kitap sayfaları, gol sevinçleri, aşka yalananmış kalp atımları, haklı bir kavganın tarafı olmanın vicdan rahatlığı yalnızca hayat varsa vardır. Hayat bize bunları ve daha milyonlarcasını sunar. **Ağlayarak gözümüzü açtığımız hayat acılarla doludur kuşkusuz, ama hiçbir şey hayatta olmamaktan daha kötü değildir.** A. Kadir'in dediği gibi, "Başımıza gelen bütün bu şeyler / dünyada olmamaktan daha iyi."

Ne çok "hayat dolu" anlattım durdum şimdi de. Kalkayım da, gidip biraz Ergin Günçe şiirleri okuyayım.

kafa olmak

Tarih, sayısız örnekle dikiliyor önümüzde; bizler, daha çok üne kavuşanlarını anımsıyoruz. İşin kötüsü, kimi "kötü kafa"ların kafalarının iyi çalıştığı yadsınamaz gerçek. Yeterince kötüye kullanacakları iyi malzemeye dolu kafaları. Atom bombası etrafında tartışılanları unutmadık.

Hümanizma Çağı'nın büyük düşünürleri (Erasmus, Montaigne, Thomas More) "iyi kafa"yı "dolu kafa"ya yeğlemişlerdir. İlk bakışta haklılığı göze batan bir yaklaşım. Gelgelelim, beşyüz yıl geçti aradan, *yaşananlar* yeniden tartmayı gerektiriyor o ölçülerini.

Bugün, "dolu kafa"lar düne oranla daha kalabalık bir nüfusa sahipler. Üstüne üstlük, kafa dolduran şeyler sayıca katlanmış durumda. Yabana atılamayacak sayıda insanın kafası her şeyle, çöple, samanla dolu. Bir de kafasındaki değerli şeyleri doğru konumlayamayan, onlar yüzünden pusulasını şaşırانlar var.

Gene de karşı kutbu düşününce bocalıyoruz: "Boş kafa"ya övgü döşeyebilir miyiz?

Hümanist düşünür, "dolu kafa"nın karşısına "boş" olanı koymamış ama: Onu "iyi kafa"yla karşılaştırıyor. Böylece, niteliği niceliğin üstüne yerleştiriyor. Kafa iyi olsun da, varsın az dolu olsun — sanırım "varsın boş olsun"a vardırıyordu işi.

"İyi kafa"yı karşı kutbuyla birlikte ele aldığımızda sallanmıyoruz: "Kötü kafa"yı kimse istemiyor, yüceltmiyor. Öyle mi acaba?

Tarih, sayısız örnekle dikiliyor önümüzde; bizler, daha çok üne kavuşanlarını anımsıyoruz. İşin kötüsü, kimi "kötü kafa"ların kafalarının iyi çalıştığı yadsınamaz gerçek. Yeterince kötüye kullanacakları iyi malzemeye dolu kafaları. Atom bombası etrafında tartışılanları unutmadık.

Bana öyle geliyor ki, "iyi kafa" ile "dolu kafa"yı tokuşturmakta indirgeyici bir anaboyut var: Her şey gelip akla dayanmıyor, onun için de dayandırılmamalı. Akıl değilse ne peki? Akıl değil demiyorum ben: Yanı sıra fitrat ya da karakter, huy genleri ya da yetiştirme koşulları, bir başka canalcı denklemin vazgeçilemeyecekler asal öğeleri.

Hümanist düşünürler, bütün bunları en ince ayrıntılara dek yönelerek düşünmüşlerdi kaldı ki. Erasmus'un "adagio"ları, Montaigne'in her denemesi, *Ütopya* işte şurada.

İyi kafa kadar: İyi yapı, iyi kalp, iyi yaşam. İki yıl önce Bilgi Üniversitesinde "Kelle" üzerine bir seminer yapmıştım. "Söz uçar" olmasın diye bir yapıştırma defteri açtım sonra; bir dizinin tetikleyicisine dönüşün dileğiyle. Çıkış noktamda İŞİD'in tüyler ürpertici videoları vardı; ama, makarayı geri sarmak ana tasamdı.

"Kelle", irkiltici kavram. İster istemez oturup "baş" ve "kafa" ile bağları tartışılıyor. Görünüşte gövdemizin aynı ana parçası üzerinde odaklanmak durumu söz konusu burada. Farklı kelimeler doğmuş, farklı aileler gelişmiş, her birinin kendi deyim alanları açılmışsa ortak bir çatı inşası gerektiriyor o çeşitlenme.

"Kelle"nin irkilticiliği iki tarafı keskin bıçak olmasından

kaynaklanıyor: Bir, hayvandan insana *transfer* edilerek *indirgeyici* bir kullanım sahasına kaydırılıyor, ki benim gibi canlılar âlemi için uygun görülen hiyerarşik sıralamaya diklenen birinin gözünde geçersiz yaklaşım — iki, "kelle koltukta" ile "kelle uçurmak" arası kurulagelmış kullanım denkleminin vandallığı, ki gene benim gözümde insanı alçaltan bir "hukuk" göstergesi.

"Baş" ile "kafa" arasındaysa ayırtılar, vurgu ayrışmaları enikonu belirgin. Başbuğ, başkan, başbakan,

işin başına geçmek, başta olmak erk dilince yeğlenen kullanımlar; "kafa"yla denklilikleri yok. **Her canlının (bir iki istisna dışında) başı olur, her insanın kafasının olmadığı şuradan belli:**

Bazılarına kafasız diyoruz. Kaldı ki,

kimi kullanımlar "baş" için

geçersiz: Mankafanın,

taş kafanın, kalın kafanın, et kafalının orada karşılıkları yok, tıpkı "başboş"un karşılığının olmayışı gibi.

Başbaşa oturmak'la kafa kafaya vermek yüzde yüz örtüşüyor diyemeyiz. Kafakola almak, kafayı bulmak, kafa olmak tek taraflı görebildiğim, canalcı önerme ortaklığı "kafadar"lıkla "başdaş"ın arasında ya, tamitamına denkler mi, hayır: Kafadarlık daha sınırlı bir uyumluluk içeriği taşıyor başdaşlık karşısında, ama asıl yaygın kullanımda olan o. Aynı yola baş koymak anlamına eksenli "başdaş"ı Mercimek Ahmet'in Keykâvus çevirisinde rastladığıma birkaç kez değindiydim, sonradan TDK yayını (1942) *Örneklerle Tarama Sözlüğü Denemesi*'nden, Erzurumlu Darir'in *Yusuf u Züleyha* yazmasında da geçtiğini öğrendim.

Şu var: Baş tutamayız, kafa tutarız; yoksa kafamız değil başımız eğik kalakalırız.

Baş tutamayız, kafa tutarız; yoksa kafamız değil başımız eğik kalakalırız.

Celil Nalçakan

güle güle dedem

Ben Zülfikar oluyorum, O Celil... Kaldırımın solundan, bazı Ahmet Kaya şarkıları söyleyerek kol kola yürümeye başlıyoruz.

"Acı çekmek özgürlükse,
Özgürüz ikimiz de..."

12 Şubat Pazar... Karavan...
Hare senaryo okuyor...
Şahin, bizi Zülfo ile Meltem yapacak kostümleri
getirmekte karavana...
Ümit Abi, makasını fön makinesini filan
çıkartıyor çantasından...
Emine aynanın karşısına makyaj malzemelerini
yerleştiriyor obsesif bir simetriyle...
Üç sene boyunca her gün yaşanan rutinimize
devam ediyormuş gibi görünüyoruz.
Aslında inceden inceye hepimiz görünmez
olmak istiyoruz o an...
Hemen hemen her gün gördüğümüz insanları,
Birkaç gün sonra hemen hemen hiç
göremeyeceğimizi bildiğimizden,
Gözlerimizi kaçırıyoruz birbirimizden...
Görünmez adam olmak istiyoruz,
Sırf sevgimizden...

"Zülfikar'a bir veda yazısı yazsam?"
diyorum Hare'ye...
Gülüşüyor arkadaşım. Sevdikri belli ki...
Hare düz insan... Beğenince gülüyor,
beğenmeyince gülmüyor.
İşte belki de sırf bu yüzden,
Birazdan okuyacağın yazıyı yazmaya
12 Şubat'ta başladığımı,
Bir tek Hare biliyor...

Zülfikar'la tanıştığımda, insanların mucize
istediğinde değil, mucizenin canı, mucize
isteyen insanı istediğinde gerçekleştiğini
öğrenmemiştim henüz.
Maltepe'deki evden, birtakım oyuncu
seçmelerine umut, ezber ve "Lan bu sefer
olacak galiba" hevesi taşıdığım yıllardı.
İnsanlar yeteneğime güvenmiyor, yeteneğime
güvenen Instagram takipçi sayımı
beğenmiyordu... Haksız değillerdi...
Zira, kendimi gösterebilecek kadar cesur
değildim... İçinde Instagram yüklü olan
telefonumu da son parasızlığımdaya satmış,
**paramın 1/5'i ile bir oyuncu seçmesine
gitmiş, 4/5'ini "Sikerim lan! Bırakıyorum
ben bu oyunculuğu" cümlesini
tekrar ederek Kadıköy'de birtakım
biralara yedirmiş, kalan hiç bölü beşini
de cebimde sımsıkı tutup, gerzekeliğime
söverek Maltepe'ye kadar yürümüşüm.**
Bu üç saat on altı dakikalık seyahat bitip,
tamamen ayılmış olarak evin kapısına
geldiğimde, saat sabahın sıfır altı
sıfır sıfırıydı.
Çalarsa açayım diye bir tezgahın
aldığım takoz telefonun
şarjı bitmişti. Bitsindi...
Çalmıyordu... Annem ve
babam uyuyordu...
Uyusunlardı... Üzüyordum...
Yenilmiştim...

Daha acısı yorulmuşum...
Umutsuz ve parasız gençler çöplüğü olan
cennet ülkemizin, ucu boklu bir dereye açılan
mazgallarından birine doğru akarken
uyuyakaldım...

Annemin, telefonumu şarja
takmam gerektiğini, Çağla
ve Gülden'in bana ulaşmaya
çalıştıklarını kulağıma çınlayan
sesine uyandım...
Kim lan bu Çağla ve Gülden?
(Menajerlerim, kardeşlerim.)
Nerdeyim lan ben? (Çekyat
tanıdık, demek ki evimdeyim.)
E neden annem böyle güzel
gülüşüyor? (Dur bi yüzümü yıkiim).

Çağla telefonda. O'nun da sesinden, benimle
konuşurken gülüşmediği belli oluyor.
N'oluyor anasını satayım?

Ölecek miyim ne bokum?
Alıştırma dan söyleyin!
Yok... Ölmek söz konusu değil...
En azından bugün.

Neden?
Yönetmen Çağrı Vila Lostuvalı beni görüşmeye
çağırıyor Limon Film'e... İyi de niye?
Kendisiyle daha önce yarım bölüm çalışmışız
bir dizide... Benim son bölümüm onun ilk
bölümü, teğet geçilmiş bir durum var ortada.
Annecim ateşler misin bi yirmilik?
Sağ ol meleğim!
Atıyorum son umudumun sırtına,
dörttnala geliyorum!
Bekleyin ulan orda!

Çağrı beni bir sürü insanla tanıştırtıyor. Güzel
gülen, güzel kokan, mutlu insanlar bunlar...
Bak Celil... Bu insanlar rol arkadaşların. Daha
önemlisi,

yol arkadaşların...

Tokalaşır gibi yapıyoruz ama,
o an sıkı sıkı sarılıyor
birbirimize esasen...
İsimlerini ezberimde tutma
gayretindeyim.
Cem var, Kanbolat, İlker, Ali,
Musa, Burçin...

O ara, gözüm, senaristlerin
çalıştığı kapının aralığından
bana utanarak bakan, bıyıklı,
hafif esmer delikanlıya takılıyor...

Sonra Ethem geliyor yanıma, koluma

girip oraya götürüyor. "Tanışın" diyor... "Bu
Zülfikar... Bundan sonra sana emanet"

Sonrası malum...

Ben Zülfikar oluyorum, O Celil...
Kaldırımın solundan, bazı Ahmet Kaya şarkıları
söyleyerek kol kola yürümeye başlıyoruz.
Ben O'nun gibi konuşuyorum,
O, benim gibi giyiniyor... Dertleşiyoruz,
dövüşüyoruz, içiyoruz, gülüyoruz...
Arkadaşlarımızı kaybedip, acıyan yerlerimizi
birtakım gözyaşlarıyla dolduruyoruz.
Sonra bir gün Hare geliyor...
Kalbinin iyiliği yüzünden okunuyor, öyle bir
insan Hare...
Onun da yanında Meltem diye bi kız var...
Böyle gözleri kocaman, kapkafa bi kız Meltem...
Sonra,
Hare'yle ben çok iyi arkadaş oluyoruz,
Zülfikar ve Meltem'in aşklarını seyre dalıyoruz.

Çok rol oynadım ben...

Çok hayat çıkarttım kalbimden...
Kimisi hayal kahramanıydı, kimisi de bu hayata
iz bırakmış gerçek kahramanlardandı...
Bizim işin zorluğu da bu işte...
Her biten rol, oyuncuyu bir kere
daha katil ediyor... Ruhundan çıkarıp,
bedeninle hayat verdiği birini öldürüyorsun
dedem başka açıklaması yok. Zor... Çok zor... Bu
sefer gerçekten canım acıyor...

Hoşça kalın Zülfikar'ımın arkadaşları...

Meltem, Bahri Baba, Sado, Taşkafa,
Sefer, Sema, Poyraz, Ayşegül, Eda,
Despina, Ümrân, Gökalp, Songül,
İsa, Sinan, Çiğdem...

Sen de hoşça kal Zülfo'm...

Hoşça kal ve söyle bana;
**"Şimdi ben, bu
kadar hatırayı
nereme sokacağım
dedem?"**

**Hoşça kal
ve söyle bana;
"Şimdi ben,
bu kadar
hatırayı nereme
sokacağım?"**

süper kahraman

Beni kim süper kahraman yaptı? Ne zaman inandırıldım kendimden daha güçlü olduğumda kendimden daha mutlu olacağıma? Bu rolleri kim verdi bana? Repliklerimi kimler yazdı? Eski savaşlardan kalma paslı kılıçlarla, kullanmayı bilmediğim silahlarla, boyumdan büyük rütbelerle kendimi savaş meydanının ortasında buldum. Koca tankların içinde, kamuflajlardan yüzümü unutacak şekilde neyi niye yaptığımı bile anlamadan "saldır" emri verdiler. Biraz toprakla kalsam kendimi bulacakken uçmalısın dediler. Biraz durup soluklanmak isterken koşmamı söylediler. Varlığımı kabul edip barışacakken, dünyayla savaşmamı istediler. Sadeliğimi vasat, zayıflığımı aciz, sakinliğimi korunaksız ilan ettiler. Düşmeyi, durmayı, korkmayı, yapmamayı, yapamamayı yargılayıp durdular. "Ol" dediler. **Güçlü ol, hırslı ol, başarılı ol, çalışkan ol, cesur ol... Kendini boş ver, olması gereken ol! Bol gelirse, daraltıp ol, yol biterse yol yapıp ol, acı verirse ağrı kesici al, dayanıklı ol ve ol.**

"Sen yaparsın", "en çok sana güveniyorum", "senin elinden kurtulmaz", "en iyisi sensin", "sana bir şey olmaz", "rakipsizsin", "mükemmelsin", "aslansın", "sen anlarsın", "sana bu yakışır" diye diye kahraman yaptılar beni. Onlar! Ofislerin efendileri, plazaların sultanları, batan gemilerin büyük kurtarıcıları, sektörlerin starları, güçlü kadınlar, yıkılmayan adamlar, dahi çocuklar, piyasanın yükselenleri, yılın enleri...

Yazılmış "süper"i oynayanlar, çizilmiş kahramanın temsilleri, başarının anahtarları, gücün sembolleri... Olmazlarsa ölecekler, böyle olsalar sanki hiç ölmeyecekler. Hayata dişlerimi geçirmemi istediler diye canımı dişime taktım, dişlerim kırıldı. Bomba gibiyim deyip ilerlerken patladım, kulaklarım sağır oldu. Gözümü hırs bürüdü de kör oldum. Kendimi sorgularken çaresizlikten dilimi yuttum. Koşarken ayaklarım çok acıdı, tırmanırken ellerim yaralandı, düşünce dizlerim kanadı. Ama ölmediysem umut var. Aslanım ben çünkü. Mükemmelim de hem. Yaparım ben yaparım.

En iyisiyim.

Beni kim süper kahraman yaptı? Allahım

sen mi yaptın? Annecim senin yüzünden mi oldu yoksa? Baba! Bana bunu sen mi öğrettin? Şu bahsettiğim "onlar" da yaptı ama ben o ara ne oldu da katıldım sürülerine? Ben yaptım belki de, seçtim mi yani? Ya da hayat beni süper kahraman yaptı, ne yapayım artık. Yok artık! Kahraman olmazsam yaşayamayacağımı söylediler ama böyle gidersem öleceğim yakında. Mezarıma "kendisi olamamaktan öldü" yazacaklar. Yo-rul-dum. Üstüme yüklenenlerin altında kendiliğim kaldı. Altımdaki toprağı, üstümdeki gökyüzünü, karşımdaki ağacı, yanımdaki dostu, sesi kısık çocukluğumu, isyandaki hayallerimi duymaya ve anlamaya ihtiyacım var. Ve konuşmaya... Kendi bildiğim, anladığım dilden. Anadilimden. O dilden cümlelerim var artık hayata. "Ben sadece benim", "Sana bugün yokum", "Bir süre kapalıyım", "Durmaya ihtiyacım var", "Onu beceremem ben", "Kusura bakmayın, yapamayacağım"... Kusura da baksanız, kusurlu da bulsanız yeni dilim bu. Kusur güzel şey hem. Canım o benim, onsuz ben, bensiz o olmaz. Benim kahramanım benim ve ben bana tembellik yapma, zayıf kalma, beceriksiz olma, hedefi bekletip yolda kalma hakkı veriyorum. Bana uymayan taktiklerinizden hedefler çizmeyeceğim. Kabul etmezsem yargılayacağınız tekliflerinizden uzak duracağım. Cümleleri özümde uymayan takdirlerinizden duvarıma asmayacağım. Onayı, övgüyü, gücü kendimden alacağım ve kendime vereceğim en çok. Beni kim, ne zaman süper kahraman yaptı? Nerden öğrendim bu doğası kusurlu kusursuzluğu? Yalancı uçuşlarımı övüne gerine anlatırken, sahici düşüşlerimi sadece kendime saklamayı nasıl öğrendim ben? Benim sevimli, yaralı, çocuk ve şaşkın kendiliğim! Benim kahramanım sensin. Birlikte büyük fırtınalar estirmemize gerek yok, aldığımız nefesin şifasını hissedelim. İnanmadığımız masallarda efsane olup ne yapacağız? Kendi hikayemizi yazalım. Çık saklandığın yerden, şu sınırları çizilmiş ve gidilmesi emredilmiş yollardan dönelim. Ver elini, özümüne dönelim.

TOMOGRAFI

CAN BAYTAK

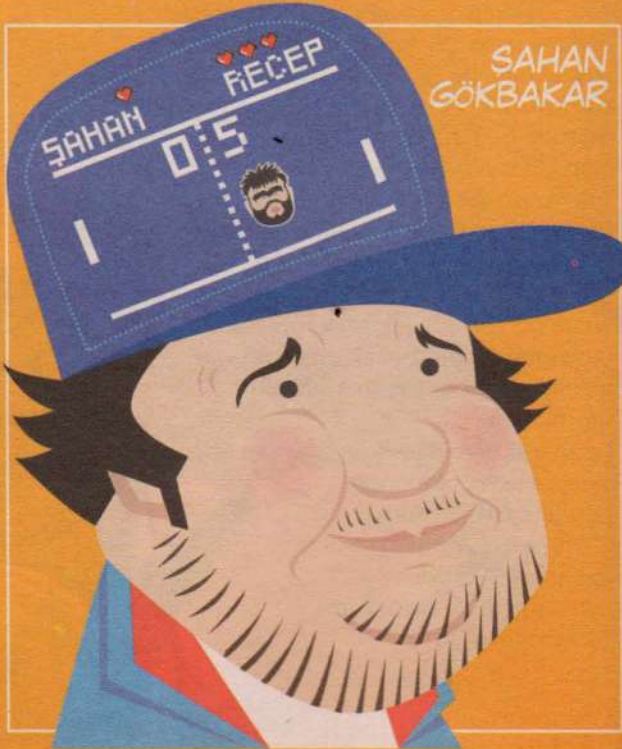

RİDVAN DİLMEN

ALEYNA TILKI

SAHAN GÖKBAKAR

gaflet ve dalalet ve hatta liyakat

Liyakat, tanımı itibarıyla vasıf gerektirir, vasıf da belli bir konuda azınlıkta olmayı. Biz çocuklarımızı okula gönderirken, onların vasıf kazanmasını, yani ortalamadan farklı olmasını isteriz.

TDK Güncel Türkçe Sözlük, "liyakat" sözcüğünü, "bir kimsenin, kendisine iş verilmeye uygunluk, değim," şeklinde açıklıyor. Emaneti ehline teslim etmek diye de düşünülebilir. Liyakatin önemi, özellikle 15 Temmuz sonrası, daha önceleri bu kavrama pek de itibar etmeyen iktidar çevrelerinde dahi dile getirilir oldu. Milletin ve meclisinin tepesine bombalar yağınca, belli kişilerin sırf belli bir cemaate mensup oldukları için kritik kadrolara doluşturulmasının pek de hayırlı sonuç vermediğini kabul etmek zorunda hissetmiş olsalar gerek kendilerini. Söz konusu çevrelerin, hakikaten öyle inandıkları için değil de hemen hemen her zaman yaptıkları gibi "kerhen" ve "konjonktür öyle gerektirdiği için" bu kavrama sarıldıklarını düşünmek yanlış olmaz. Zira pek kısa bir süre içinde liyakat, bu zevat arasında popülaritesini hızla yitirdi ve hükümetin "bizden olanlar ve diğerleri" ölçütüyle hayata geçirdiği uygulamaları, bildik çarpıtma, demagoji ve dezenformasyon yöntemleriyle desteklemeye kaldıkları yerden devam ettiler. Sayın Selçuk Şirin, hukukun üstünlüğü, demokrasi ve liyakat ile refah düzeyi arasındaki doğrudan ilişkiyi irdeleyen pek çok yazı kaleme aldı malumunuz. Değindiği noktalardan biri de şöyle özetlenebilir: Diyelim bir işe talip yüz kişi var, siz elli kişiyi "benden değil" diye ellediğinizde, rekabet daha az sayıda insan arasında gerçekleşir, verim düşer vesaire... Doğruluk payı vardır elbette ve fakat bence durum bundan çok daha vahim. Benim iddiam, bir kişi bir pozisyona sırf bir siyasi pozisyona angaje olduğu için geliyorsa, o işi becerebileceği kadar dahi yerine getiremeyeceğidir. **Çünkü işini koruması; birikimi, becerisi ya da yeteneğine değil, otoritenin onun hakkında ne düşündüğüne bağlı olacaktır.** Örneğin, biliyorsunuz Başbakan Yardımcısı Numan Kurtulmuş geçtiğimiz ay, Evrim Teorisi'nin eskimiş ve çürümüş, kısaca işe yaramaz bir teori olduğunu ileri sürdü. Ciddi bir bilimsel ortamda gülünç sayılacak bu açıklama, ataması "en sevdiği liderin kim olduğu" sorusuna verdiği cevapla yapılmış bir biyoloji öğretmeni için çok ciddiye alması gereken bir veri haline gelecektir. Yani bu öğretmen, Evrim Teorisi'ni "bildiği kadarıyla" dahi anlatacak cesareti kendisinde bulamayacak,

otoritenin istediğini düşündüğü şekilde hareket edecektir. Geçtiğimiz günlerde yeni bir KHK ile yüzlerce akademisyenin daha üniversiteden ihracı gerçekleştirildi malumunuz. Sebebinin liyakat eksikliği olmadığını belirtmeye gerek dahi yok sanırım; aralarında dünya çapında başarılı akademisyenler mevcut. Görülebildiği kadarıyla, üniversiteyle ilişkilerinin kesilmesinin tek nedeni, muhalif kimlikleri ve hatta hükümete "gözünün üstünde

kaşın var" diyebilecek olma ihtimalleri. Faşizmin en uç hali, gerçeği tekeline alma ihtirasıdır; haliyle bu türden yönetimlerin üniversiteyi hedef alması beklenir bir şey, tarihte de pek çok örneği var. Bu yaklaşımın eğitimin yanı sıra, bürokrasi, yasama, medyadaki karşılığını düşünün, karşı karşıya olduğumuz tablonun vehametini görmek zor olmayacak.

Liyakat, tanımı itibarıyla vasıf gerektirir, vasıf da belli bir konuda azınlıkta olmayı. Biz çocuklarımızı okula gönderirken, onların vasıf kazanmasını, yani ortalamadan farklı olmasını isteriz. Örneğin cerrahlar, toplumda azınlıktadır; fizikçiler, virtüözler, mühendisler, anayasa profesörleri, avukatlar, marangozlar, tesisat ustaları... Bir kanser hastası, derdine درمان olması için en iyi onkoloğa tedavi olmak ister, bu konuda çoğunluğun fikrini merak etmez. Bir hükümetin liyakati de liyakate verdiği önemle ölçülür. **O nedenle seçim dönemlerinde partiler halka, iktidara geldiklerinde "akrabalarını kollayacakları" vaadinde bulunmaz, toplum için en iyi uygulamaları gerçekleştireceğine söz verir.** En küçük bir aykırılığı kendine düşman gören bir zihniyetle bir toplum kalkınamaz, tersine içten içe çürür. Düşünce, inanç ve ifade özgürlüğünün yerini, ithal teknoloji ve "ara elemanlar" yetiştirerek doldurabileceğini zannetmek de en hafif tabiriyle aymazlıktır. Çorak bir düşünce ikliminde, güçlü, müreffeh ve mutlu bir toplum oluşturamaz, olsa olsa iskambil kağıdından kuleler inşa edersiniz.

**Faşizmin
en uç hali,
gerçeği
tekeline
alma ihtirasıdır.**

at kendini denize...

Çok sular akar, çok gemiler gelir geçer İstanbul Boğazı'ndan... Martılar, yelkovan kuşları... Ve 1962 yılının yazında, Sivas'tan gelen bir aile taşınır, İstanbul Boğazı'nın Anadolu yakasının kıyısına, Harem semtine...

Kamhi ailesi, İstanbul Boğazı'nın Avrupa yakasındaki yalılarında, 1905 yılında dünyaya gelen kızlarına "Victoria" adını koyar...

Victoria'nın çocukluğu ve genç kızlığı Şirketi Hayriye vapurlarının düdüklü, yelkovan kuşları, ada vapuruna binmeden önce Galata Köprüsü'ndeki niyetçi tezgahından tavşanın ağzıyla çekilen maniler, Büyükkada sokaklarında midye kesiği parmaklarıyla tuttuğu dondurma külahları ve anneannesinin uyumadan önce başucunda okuduğu Binbir Gece Masalları'yla geçer.

Paris'te katıldığı bir toplantının ertesi günü kapısı çalınır, 24 yaşındaki Victoria Kamhi'nin... Gece, davetlilere verdiği piyano resitalinden çok etkilenen bir hayranının gönderdiği bir buket çiçektir gelen... İspanyol besteci Joaquin ile böyle tanışır Victoria...

İki müzisyen Hitler'in iktidara geldiği 1933 yılında Valencia'da evlenirler. Victoria'nın ataları, 1492'de, Endülüs'ün son kalesi Granada'nın düşmesiyle göçe zorlanan Yahudilerdendir. Sultan II. Beyazıt'ın gönderdiği gemilerle kurtarılan ve "Sefaradlar" diye anılan insanlardan olan Kahmi ailesinin kızları, yıllar sonra da olsa atalarının topraklarındadır ve Avrupa'da yine Yahudi düşmanlığının acımasız rüzgarları esmektedir.

Victoria ve Joaquin'in önlerinde zor yıllar vardır. Önce, sivil halkın üstüne yapılan ilk hava saldırısı olan, iki bin insanın öldürüldüğü ve acısını Picasso'nun tabloya yansıttığı Guernica katliamının yaşandığı İspanya İç Savaşı...

1939 yılında, bir sabah acılar içinde uyanan Victoria hastaneye kaldırılır, doğumuna iki ay kalan karnındaki bebeğiyle... Üç yaşında geçirdiği difteri hastalığı nedeniyle kör olan Joaquin, karısından gelecek haberi piyanosunun başında beklerken, konçertosunun ikinci bölümünü besteler. Bebeklerini kaybetseler de Victoria eve döner. Kocasının uykusuz gecelerde yaptığı besteyi dinleyen Victoria, balayı günlerini geçirdikleri Aranjuez kentini anımsadığını söyleyince esere bu kentin adını verirler. Hastane masraflarını karşılamak için de Victoria'nın ailesinin hediyesi olan piyanoyu satmak zorunda kalırlar.

İspanya İç Savaşı'nın ardından İkinci Dünya Savaşı başlar.

Karadeniz'de savaşan Rus ve Alman askerlerinin

cesetleri akıntıyla Boğaz'dan geçerken, kanını dondururlar İstanbulluların...

Çok sular akar, çok gemiler gelir geçer İstanbul Boğazı'ndan... Martılar, yelkovan kuşları...

Ve 1962 yılının yazında, Sivas'tan gelen bir aile taşınır, İstanbul Boğazı'nın Anadolu yakasının kıyısına, Harem semtine...

Evin küçük oğlunun, eşyaların taşındığı kamyonla İstanbul'a gelirlerken, Sapanca Gölü'nü görünce "Baba bak deniz" demesi herkesi güldürür...

Öğretmen anne ve baba büyük oğullarını bütünleme sınavları için Sivas'ta bırakırlar. Evin ortanca oğlu, geldikleri ilk gün, eşyaların eve taşınmasına yardım ettikten sonra, denizi görme sevdalısı kardeşinin elinden tutar ve bayırdan aşağı inerek Harem kıyısına götürür.

İki kardeş de denizi hayatlarında ilk kez görmektedirler...

Hamdi, ağabeyinin üstünü çıkararak şortuyla kayalığın en ucuna gidişini ve hiç tereddüt etmeden denize atlayışını şaşkınlık, heyecan ve hayranlıkla izler. Ve de içinden "Cesaret böyle bir şey işte" diye geçirir. Sudaki genç adam tam da Orhan Veli'nin şu dizelerindeki şiir kahramanıdır:

Heeeeee!

Ne duruyorsun be, at kendini denize;

Geride bekliyenin varmış, aldırma;

Görmüyor musun, her yanda hürriyet;

Yelken ol, kürek ol, dümen ol, balık ol, su ol;

Git gidebildiğin yere.

Denizi gördüğü ilk gün kendini korkusuzca sulara bırakan o hürriyet aşığı genç adam, on yıl sonra, Ankara'da şunları söyler bir arkadaşına: "Yok, traş falan olmayacağım. Önce gidip orada oturacak, bir sigara yakacağım. Sonra demli, güzel bir çay içeceğim. Ha bak, Rodrigo'nun o ünlü gitar konçertosunu dinlemek isterim orada... Bak bunu çok isterim. Sanırım asılacak bir insanın son isteklerini geri çevirmezler."

6 Mayıs 1972'de asarlar, Deniz Gezmiş'i...

Aynı yıl, Victoria ve Joaquin Ankara'ya gelirler...

Joaquin... Joaquin Rodrigo Ankara'da gezerken, karısı Victoria'nın hastaneden gelecek ölüm haberinin korkusuyla geçen günlerde bestelediği konçertonun, gezdiği şehirde asılan Deniz Gezmiş'in son isteği olduğunu elbette bilemez!

HOP BİR.. Kİ .. HOP BİR Kİ... EFE VE SİMGE DANS KURSUNA BAŞLAYARAK BAHAR YARI YILINA HIZLI BAŞLAMISLARDI...

YETER SİMGE.. TAMAM. SİRF SENİN HATIRINA TANGO KULÜBÜNE YAZILDIM AMA BU KADARI DA FAZLA ARTIK

YA ÇOK EĞLENCİLİ DEĞİL Mİ AMA? YOKSA PIŞMAN MISIN?

EFE İLLA SOSYALLEŞMEK İSTİYORSAN GEL OKULUN RUGBY TAKIMINA YAZILALIM. TANGO MANGO BOŞVER ABİ, BECEREMİYORSUN ZATEN...

OLMADI HALK DANSLARI KULÜBÜNE YAZIL, EN AZINDAN KENDİ MEMLEKETİNİN OYUNUNU OYNARSIN. BU NE BÖYLE, ARJANTİNLİ MİSİN SEN?

SUSAR MISINIZ LÜTFEN? PARTNERİMİN KAFASINI KARIŞTIRMAYIN. HEM TANGO YAPMASI, RUGBY OYNAMASINA VEYA HALAY ÇEKMESİNE ENGEL DEĞİL AYRICA...

GENÇLER HADİ BIRAKIN GOY GOYU, BEN BU KOLİVİ BİTİRİYORUM HABERİNİZ OLSUN...

AHA ZAFER YEMEKLERE DADANMIŞ. HADİ SARMALAR BİTMEDEN YETİŞELİM...

HASAN, ANNEN DE OLMASA DOĞRU DÜRÜST YEMEK YİEMEVECEBİZ. ELLERİNE SAĞLIK VALLA...

ÖYLE CANIM ÖYLE DE, ZAFER İSTERSEN NEFES AL KARDEŞİM. KOVALAYAN YOK...

EN ÇOK BEN YİYCEM, ÇÜNKÜ EN ÇOK BENİM HAKKIM. TERMODİNAMİĞİ HABER VERMESEM HİÇBİRİNİZ O DERSTEN GEÇEMEZDİNİZ...

AFİYET BAL ŞEKER OLSUN ZAFERCİM. KAN VAPSİN, BİLDİR BİLDİR VAĞ VAPSİN O SARMALAR, BÖREKLER. ASLANIM BENİM...

EFE SENİN DE YEMEN LAZIM... O KADAR TANGO YAPIYORSUN; İHTİYACIN VAR AHAHA.

SİNANCIM SEN DE GEÇEN SENE SİRF ALT DÖNEMLERDEN BİRİLERİYLE TANIŞMAK İÇİN MAĞARACILIK KULÜBÜNE GİTMIŞTIN. HATIRLATMAK İSTERİM...

MAĞARACILIK KULÜBÜ MÜ? AHAHA... OLM SİZİ ÇOK SEVİYORUM, HEPİNİZ AYRI TATLIŞKOSUNUZ...

NİYE ÖYLE DİYORSUNUZ Kİ? MAĞARACILIK GAYET EĞLENCİLİ.. TEK SIKINTI, BENİM KLOSTROFOBİM OLMASIYDI. O KADARCIK...

GENÇLER 2017 YILINA GELDİK, BIRAKIN ARTIK BU ŞEYLERİ YA. ÖYLE SADECE DERSE GİRMEKLE OLMAZ, BİRAZ HOBINİZ OLSUN. SAP GELDİNİZ, ODUN GİTMEYİN...

E HADİ SİMGE, ÇIKALIM O ZAMAN. KULÜP TOPLANTISI VAR BUGÜN.

HADİ SİNAN BİZ DE ÇIKALIM ABİ 17-18 HALI SAHA VAR. GEÇ KALMAVALIM...

YA ŞEY EFE.. BUGÜN BENİM Bİ BULUŞMAM VAR DA... HEM ZATEN İLK GÜN TOPLANTISI, BOŞ BOŞ KONUŞACAKLAR. BOŞVER...

SİMGE AMA BEN SENİN İÇİN YAZILMIŞTİM BU KULÜBE.. NEYSE... BEYLER, ADAM LAZIM MI?

ABİ SEN NİYE O KADAR BOZULDUN Kİ? FENA MI İŞTE TOP OYNUYCAZ...

YA NE BİLEYİM.. SİMGE İŞTE... ÖYLE ŞEY, NEYSE... AYAKKABI VAR MI BU ARADA?

AYAKKABI BULURUZ YA, O KOLAY. TANGOCU ADAMIN, SENDEN GÖL VEYA BOLLER BEKLİYORUZ...

Vedat Özdemiroğlu

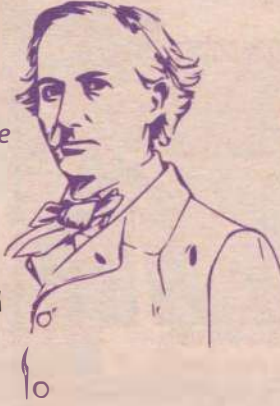
doğruyu götürmeye yanlışın gücü yetmez!

1. Louis Aragon'un ölümsüz aşkı Elsa'nın ablası Lili Brik, aşağıdaki Rus edebiyatçılarından hangisinin sevgilisidir?

- a) Gorki
- b) Gogol
- c) Mayakovski
- ç) Gonçarov

2. Charles Pierre Baudelaire, 6 yaşındayken 66 yaşındaki babasını kaybeder. 32 yaşındaki annesi kısa bir süre sonra General Aupick'le evlenir. Küçük Baudelaire'in bu evlilik için yorumu ne olmuştur?

- a) Kahrolsun üniforma!
- b) Benim gibi bir oğlu olan kadın bir daha evlenmemeliydi!
- c) Üvey babadan gelecek güzellik gelsin!
- ç) Yaşıtlımla evleneceğime söz veriyorum hacım!

c) Tabutunun piyano şeklinde yapılması
ç) Kalbinin çıkarılıp Polonya'ya gönderilmesi

8. Salvador Dali, büyük aşkı Gala ile ilişkisinin başlangıcını nasıl tarifeder?

- a) Ruh ikizini bulmanın ferahlığı
- b) Yıldırımın çarpacak kadar elektriklenmek
- c) Psikopatolojik semptomlarla belirlenmiş hastalıklı bir anormallik
- ç) İlk görüşte seks

9. Henri Troyat'a göre kumarın Dostoyevski için anlamı neydi?

- a) Parayı bulma çabası
- b) Hobî
- c) Edebiyattan uzaklaşma seansı
- ç) Fiziksel dünyada ilk özgürlük denemesi

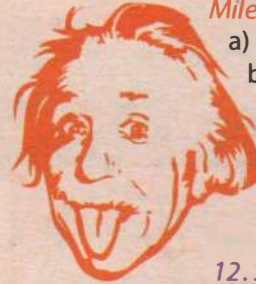

10. Dante'ye göre insana her zaman değer katan üç temel şey nedir?

- a) Tutku - Heyecan - Hırs
- b) Merhamet - Sabır - Kulluk
- c) Zeka - Yetenek - Hoşgörü
- ç) Kulak - Burun - Boğaz

11. Aşağıdakilerden hangisi Albert Einstein'ın karısı Mileva'ya yazdığı bir cümledir?

- a) Aşk, göreceli bir kavramdır.
- b) Evreni çözdüm, seni çözemedim gitti.
- c) İlk hangisi son bulacak, savaş mı bizim boşanmamız mı?
- ç) Dilimi çıkararak poz vermek istiyorum, ne dersin?

12. Sigmund Freud'un annesi Amelia, 95 yaşındayken gazetede çıkan bir fotoğrafı için hangi yorumu yapmıştı?

- a) Kötü bir baskı, beni 100 yaşındaymışım gibi gösteriyor.
- b) Bizim gençliğimizde gazete falan yoktu.
- c) Oğlum bu fotoğrafı çerçeveletip kliniğine assın.
- ç) Acaba günün birinde bulmacada sorarlar mı beni?

13. Che Guevara, devrimden sonra Küba Merkez Bankası'nın başına geçtiğinde, bir yabancı gazetecinin "Ekonomist misiniz?" sorusuna hangi cevabı vermiştir?

- a) Hayır, ekonomiyim.
- b) Hayır, serbest çalışanım.
- c) Hayır, maceraperestim.
- ç) Hayır, komünistim.

14. Simone de Beauvoir, tanışmalarından sonra Jean Paul Sartre'ı kız kardeşi Poupet'e nasıl tarif etmiştir?

- a) Pipo manyağı bir adam

3. Ludwig van Beethoven, saçlarından bir tutam kesip vermesini isteyen kadın hayranına ne vermiştir?

- a) Bir keçinin sakalından kestiği bir tutam kılı
- b) Eski bir içliğini
- c) Sağ ayak başparmağının tırnağını
- ç) Leipzig şehrinin altın anahtarını

4. Yahya Kemal Beyatlı, rakı için aşağıdaki cümlelerden hangisini söylemiştir?

- a) Rakı beyazında tüm renkler vardır!
- b) Rakı, sis basmış İstanbul'a benzer!
- c) Rakı, aslan değil, kaplan sütüdür!
- ç) Rakı, geceyi aydınlatır fakat sabahı yakar!

5. Elias Canetti'nin Bertolt Brecht yorumu aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Brecht, sosyalistlerin en çapkınıdır.
- b) Brecht, arabasına gösterdiği şefkati başka hiç kimseye göstermez.
- c) Brecht, oyunlarının son perdelerini ormanda yazardı!
- ç) Brecht, daha Doğu Almanya yokken doğu Almandı!

6. Charlie Chaplin, sahneye ilk kez kaç yaşında ve hangi gösteriyle çıktı?

- a) 8 yaşında - Sekiz Lancasshireli Delikanlı
- b) 9 yaşında - Liverpoollu Paul Destanı
- c) 10 yaşında - Altı Kişi Yazarını Arıyor
- ç) 11 yaşında - Yorgo ile Mavi Sakal'ın Dansı

7. 1849'da Paris'te ölen Chopin'in yerine getirilen vasiyeti aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Mozart'ın yanına gömülmek
- b) Bestelerinin yakılıp okyanusa atılması

- b) Gözlüklü çirkin bir adam
c) Habire düşünen bir adam
ç) Filozof gibi, değil gibi bir adam

15. Vincent van Gogh, bir mektubunda çocukluğundan nasıl bahseder?

- a) Neşeli, hızlı ve kahkahalı
b) Sakin, durgun ve hareketsiz
c) Kasvetli, soğuk ve kısır
ç) Hiçbiri, hiçbiri ve hiçbiri

16. Nazım Hikmet'in Memleketimden İnsan Manzaraları yapıtına koymayı düşündüğü ilk isim, aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Meşhur Adamlar Ansiklopedisi
b) Gezegenimden İnsan Manzaraları
c) Yurttan Sesler Korosu
ç) Türkiye Hatırası

17. Wolfgang von Goethe, 71 yaşındayken evlenmek istediği ve evlenemediği kadın kimdir?

- a) 62 yaşındaki Kontes Cartoonpierre
b) 54 yaşındaki Katherina Schwazkoft
c) 33 yaşındaki Hemşire Ladineallia
ç) 17 yaşındaki Ulrike von Levetzow

18. Franz Kafka'nın soyunun gerçek soyadı ve anlamı, aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Kaftor - Mor renkli papatya
b) Kavka - Alakarga cinsinden bir kuş
c) Kafa - Aylık bir mecmua
ç) Kafika - Kaçırıldığınız filmler kahvesi

19. Aşağıdakilerden hangisi, Engels'in Marx için söylediği bir cümle değildir?

- a) Marx bensiz de gerçekleştirebilirdi ama onun yaptığını ben yapamazdım.
b) Marx hepimizi aşıyordu, hepimizden daha uzağı daha geniş ve daha çabuk görüyordu.
c) Marx'a çok söyledim sakalını az kes diye ama dinlemedi beni.
ç) Marx bir deha idi, biz ötekiler ise olsa olsa yetenekli kişiler.

20. William Shakespeare'nin ailesine aldığı arma, hangi sembolü içerir?

- a) Eli mızraklı bir kartal
b) Kükreyen bir leopar
c) Koklaşan iki karaca
ç) Eli cebinde bir kangru

21. Elvis Presley, şarkıcılıktan önce hangi şirkette ne işi yapıyordu?

- a) Alfa Elektrik şirketinde muhasebeci
b) Fox Elektrik şirketinde sekreter
c) Crown Elektrik şirketinde şoför
ç) General Elektrik şirketinde ceo

22. Frida Kahlo'nun Meksika Devrimi

için yaptığı tanım, aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Devrim doğru, yeri yanlış.
b) Devrim bizim süt annemiz.
c) Devrim bizim kuşağa kayıtsız.
ç) Devrim başka, resim başka.

23. Arthur Miller, evlilik yüzüğünün içine ne yazdırmıştır?

- a) Zararın neresinden dönersen kardır.
b) Boşanmayı unutma.
c) Yazar, daktilosuyla evlidir.
ç) Şimdi, sonsuzdur.

24. Aşağıdakilerden hangisi, Marilyn Monroe'nun bir lafıdır?

- a) Benim için bir gelecek olduğunu biliyorum ama ben onu bekleyemem.
b) Hayatta en sevmediğim üç şeyden ikisi kafa karışıklığı.
c) Tarihe geçtim ama coğrafyaya geçemedim.
ç) Limited şirketi, şahıs şirketine yeğlerim.

25. Wolfgang Amadeus Mozart, ilerde karısı olacak Constanze Weber'den babasına yazdığı mektupta nasıl bahseder?

- a) Çirkin değil ancak güzel de sayılmaz.
b) Kulakları kepçe ama müzik kulağı iyi.
c) Delişmen ve uçarı bir kızcağız.
ç) Beni taşıyacak kadını buldum babacığım.

26. Pablo Picasso'nun kızına koyduğu Paloma adının anlamı, aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Kumru
b) Serçe
c) Güvercin
ç) Papağan

27. Madam Curie'nin son cümlesi aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Kadın olmak çok zor.
b) Bilime doyamadan gidiyorum.
c) Mösyö Curie beni bekliyor.
ç) Beni rahat bırakmanızı istiyorum.

28. "Kültür orospusu" tanımı, aşağıdaki yazarlardan hangisine aittir?

- a) Paul Auster
b) Woody Allen
c) Charles Bukowski
ç) Hepsi

29. Aşağıdakilerden hangisi Oscar Wilde'in sözü değildir?

- a) Tutku, başarısızlığın son sığınağıdır.
b) Günah denilen şey, ilerlemenin temel ögesidir.
c) İnsanların çoğu sayıklar, az kişi konuşur.
ç) Genç erkekler sadık olmak isterler ama olamazlar, yaşlı erkeklerse aldatmak isterler ama yapamazlar.

30. Friedrich Nietzsche'nin üniversite profesörleri için yaptığı tanım nedir?

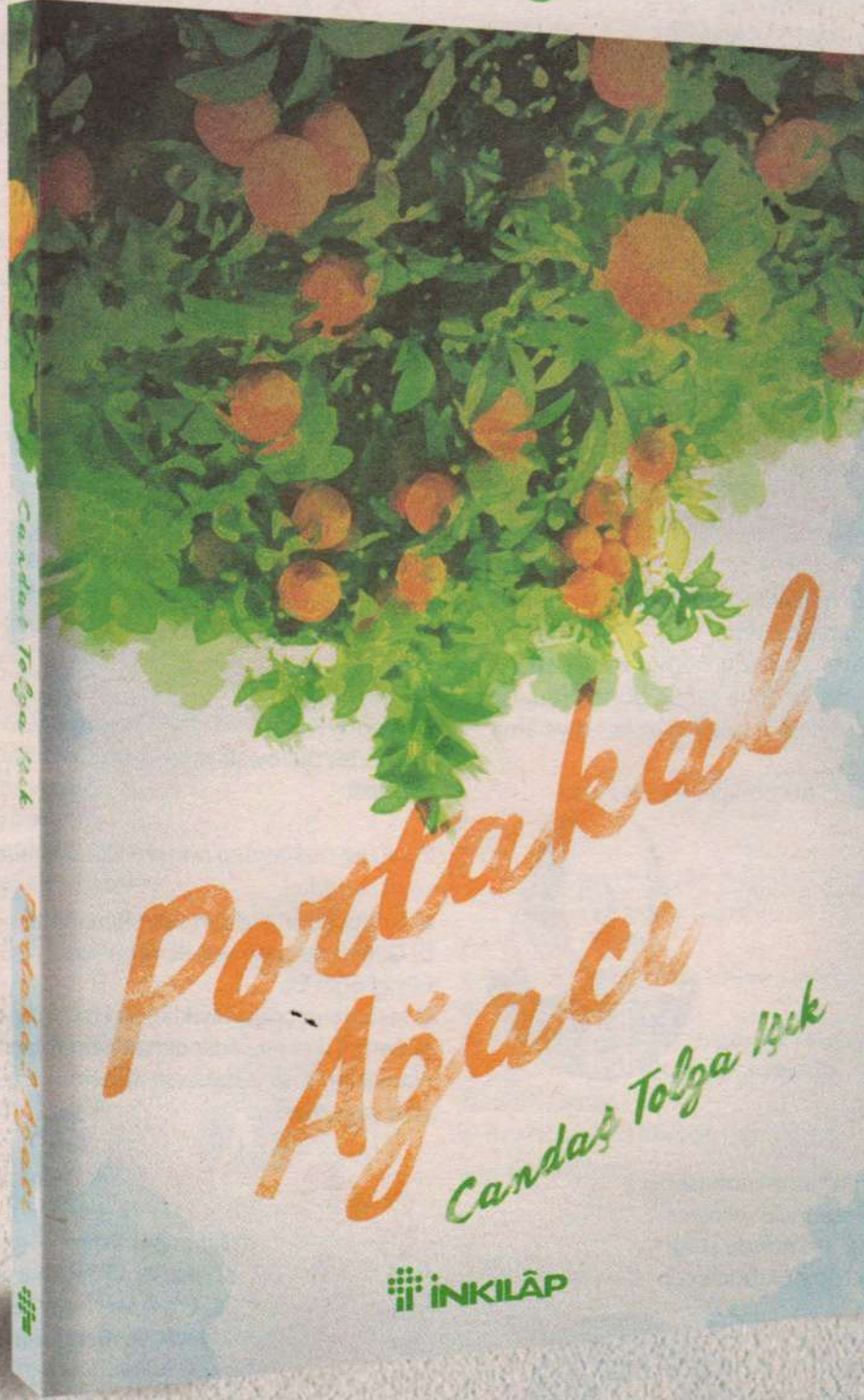
- a) Bilim papazları
b) Akademik fabrika işçileri
c) Emektar detay teknisyenleri
ç) Kültür mantarları

Testin cevapları:
1-C, 2-B, 3-A, 4-Ç, 5-B, 6-A, 7-Ç, 8-C, 9-Ç, 10-B, 11-C, 12-A, 13-Ç, 14-B, 15-C, 16-A, 17-Ç, 18-B, 19-C, 20-A, 21-C, 22-B, 23-Ç, 24-A, 25-A, 26-C, 27-Ç, 28-C, 29-C, 30-B

Portakal Ağacı

Candaş Tolga Işık

İNKILÂP

İSTANBUL / Merkez Yenibosna • İSTANBUL / Sanal Mağaza • İSTANBUL / Fatih Historia • İSTANBUL / Avcılar Pelican Mall • İSTANBUL / Levent Metrocity
İSTANBUL / Acarkent Coliseum • İSTANBUL / Bahçelievler Metroport • İSTANBUL / Beykent Perla Vista • İSTANBUL / Ataşehir Migros • İSTANBUL / Cağaloğlu Sirkeci
İSTANBUL / İNKILAP KIDS Acarkent • ANKARA / Atlantis City Avm • İZMİR / Balçova • İZMİR / Çiğli • BURSA / Nilüfer

www.inkilap.com

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

[f/inkilapkitabevi](https://www.facebook.com/inkilapkitabevi)

[t/inkilapkitabevi](https://www.twitter.com/inkilapkitabevi)

[i/inkilapkitabevi](https://www.instagram.com/inkilapkitabevi)

Candaş Tolga Işık

“kalbim sıkışıyor artık”

Bazıları kızar, bozulur ama “Lan” önemli bir samimiyet göstergesidir benim için. Behzat Abi’yle dostluğumuzun başlangıcı o “Lan” olmuştu.

“Kusura bakma” dedi ve ekledi: “Kalbim sıkışıyor artık bu ülkede gazetecilik yaparken... Kaçıyorum...”

Evvelsi gün meslekteki pusulalarımın Erdoğan Abi “Gazeteciliğin cenaze namazı kılınıyor” dedi.

Düşündüm 10 yıl önceymiş.

Ankara’da hükümet yeni kurulmuştu.

Ben de hükümetin en merak edilen en havalı bakanından röportaj için randevu almış, Ankara yoluna düşmüştüm.

Patron, Ankara’daki röportajlar için masraf olmasın diye yanıma foto muhabiri vermiyordu. Röportaja gittiğimde o gün Ankara ofiste hangi foto muhabiri boşsa o geliyordu.

Şansıma o gün Ankara ofiste hiçbir foto muhabiri bulunamayınca Radikal’in emektar muhabiri, gecesi Behzat Abi’yi gönderdiler.

Bakanın odasının önünde buluştuk, tanıştık.

Behzat Abi “Röportaj için randevuyu nasıl aldın?” diye sordu. Aslında “Sen ne ayaksın?” diye sormuştu.

Anlattım.

Hikayede sıra dışı bir taraf görmeyince başka yerden sordu “Biyoloji okumuşsun... Bu gazeteye nasıl girdin?”

Onu da anlattım.

Orada da şüphe uyandıracak bir bulguya rastlamayınca

“Aferin lan” dedi.

“Küfür işinin ağzında çiçek, burjuvazinin ağzında bok çukurudur” der ya Can Yücel... O misal bir çiçekti o “lan” benim için. Bazıları kızar, bozulur ama “Lan” önemli bir samimiyet göstergesidir benim için.

Behzat Abi’yle dostluğumuzun başlangıcı o “lan” olmuştu.

Bakan beyin gelmesi uzun sürünce muhabbete başladık Behzat Abi’yle. Gazetecilikten, Ankara’dan konuştuk.

O anlattı, ben dinledim.

O ara “Bakan Bey geliyor” dediler.

Bütün bina ayağa kalktı.

Çaycıda çorbacıya herkes kapıya bakanı karşılamaya indi.

“N’oluyor lan?” derken özel kalem müdürü “Bakan Bey bu tip şeylere çok önem verir” diyerek kolumuzdan tuttuğu gibi bizi de karşılama komitesine dahil etti.

Behzat Abi yılların tecrübesiyle bir tuvalet bahanesi yaratıp kaçıp kurtardı kendini. Ben kaldım.

“Ulan bu adam her sabah bu binaya gelmiyor mu? Her sabah böyle karşılama mı oluyor” diye mırıldanırken “Evet, her sabah bu zulüm var...” dedi yanımda kim olduğunu bilmediğim bir kadın.

Neyse, uzaktan Bakan Bey’in konvoyu görüldü.

Ama ne konvoy; onlarca araba...

Korumalar, makam aracı tamam da diğerleri kim?

Yanımdaki abla cevap verdi yine “Yancılar...”

Bakan danışmanları... İş bitiriciler... Müteahhitler...

Kıyakçı akrabalar...”

Derken bakanın arabası geldi, içinden bütün heybetiyle bakan indi. Ben nedenini hala anlayamadığım bir şekilde ilk defa geldiğim

bir yerde oraya her gün gelen bir adama “Hoş geldiniz” dedim.

İşin daha da absürt tarafı o da “Hoş bulduk” dedi.

Bakan sadece kendisinin kullanımına tahsis

edilen makam asansörüne bindi.

Odasına girmeden önce sadece kendisinin kullanımına tahsis edilen bakan

tuvaletine girdi.

Ben bütün bu olanları hayretler içinde seyrederken Behzat Abi

belirdi yanımda.

Yüzümdeki ifadeden şaşkınlığımı anlamıştı.

“Kusura bakma” dedi ve ekledi: “Kalbim sıkışıyor artık bu ülkede gazetecilik yaparken... Kaçıyorum...”

Sonra kulağıma eğilip bir şey söyledi. Duydum ama kendimi

Bakan Bey’in şovuna öylesine kaptırmıştım ki önemsemedim.

O esnada özel kalem müdürü girdi ve “Buyrun Bakan Bey

sizi bekliyor” dedi.

Girdik, röportajı yaptık.

Röportaj bitti. Ben havaalanına doğru yola çıkarken, Behzat Abi de

ofise döndü.

Röportaj yayınlandı. Çok da ses getirdi.

Behzat Abi’yi aradım teşekkür etmek için.

Daha bismillah telefonunu açar açmaz “Siktir et merasimi sana

söylediğimi unutma sakın” dedi.

“Ya bırak abi” diyerek güldük, kapattık.

Aradan yıllar geçti...

Yeni bir hükümet kuruldu. Bizim bakan sürpriz bir şekilde

kabine dışı kalmıştı.

Tam zamanı diyerek aradım. Televizyon programıma davet ettim.

Kabul etti.

Ankara’daki son görüşmemizin tesiriyle programın başlamasına 1 saat

kala bütün ekibi kapıya yığdım.

Uzaktan bir araba belirdi.

Bizim kameramanlardan Orhan “Geliyor” dedi.

“Yok o değil” dedim. Geçmiş tecrübelerimden aldığım yetkiyle:

“O böyle gürültüsüz gelmez.”

Orhan “O abi araba da bizim kanalın arabası,

biz gönderdik” derken içinden bizim

bakan indi.

Ne şoför ne koruma ne danışmanlar ne

akrabalar ne de yancılar...

Kanalın gönderdiği araba, kanalın arabasında

çalışan kanalın şoförü ve bakan.

O an Behzat Abi’nin yıllar önce kulağıma

söylediği söz çınladı kulaklarımda:

“Siyasette koltuğuna, makamına güvenip yaşarsan gün gelir adamın kışına teneke bağlarlar.”

Program bitip bakanı uğurlar uğurlamaz

telefona sarıldım, Behzat Abi’yi aradım.

Açmadı.

Ertesi sabah tekrar aradım, telefonu kapalıydı.

Akşam bir daha aradım, yine kapalıydı.

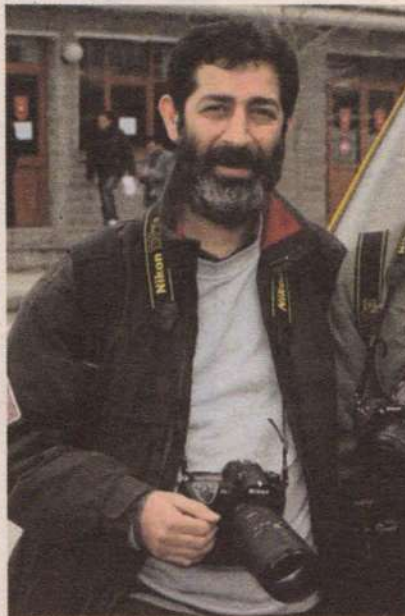
Gazeteyi bitirip eve geldim, tam üstümü

başımı çıkarırken Elif aradı.

Telefonda ağlayarak “Behzat dün ölmüş” dedi.

Behzat Miser, öldüğünde 42 yaşındaydı.

Ölüm raporunda, ani kalp krizi yazıyordu!

Çiğdem Canım Yayan

Edip Cansever

Furuğ Ferruhzad

Metin Altıok

IRMAK ÜNAL

Mikhail Naimy / Mirdad'ın Kitabı

En sevdiğim yeri:

Unutmayın efendiler, yaratıcı sözcüktür yaşamın anahtarı. Sevgidir, yaratıcı sözcüğün anahtarı. Ve anlayıştır sevginin anahtarı. Yüreklerinizi bunlarla doldurun; dilinizi sözcüklerin ıstırabından arındırın ve kurtarın zihninizi duaların yükünden. Kurtarın yüreğinizi, size bir armağanla sahip olan Tanrı'lardan; bir eliyle dövmek için diğer eliyle seven; onları övdüğünüzde sevecen, uzaklaştığınızda öfkeli ve gaddar olanlardan. Uzaklaşın artık o Tanrı'lardan, onlardır çağırmadığınızda sizi duymayan, siz istemedikçe vermeyen, verirken beraberinde sıkıntı getiren, tütsüleri gözyaşlarınıza, zaferleri utancınıza dönüştüren. İşte, temizleyin yüreklerinizi tüm bu Tanrı'lardan ki kalbinizdeki tek Tanrı'ya erişebilirsiniz.

Bennoon: Önce insan her şeye kadir dediniz, şimdi onu bir serseri gibi küçümsediniz. Bizi yine soru işaretleriyle bırakıyorsunuz.

TUVANA TÜRKAY

Ursula K. Le Guin / En Uzak Sahil

En sevdiğim yeri:

Neden kötülüğü sadece insanların yapabileceğini söylediğinizi anladım. Köpekbalıkları bile masum aslında; öldürmek zorunda oldukları için öldürüyorlar, dedi, işte bu yüzden başka hiçbir şey bize karşı duramaz. Dünyada sadece tek bir şey kötü yürekli bir insana karşı durabilir. O da başka bir insandır. Ayıbımızda yatar şerefimiz. Sadece bizim ruhumuz, kötülüğe açık olan ruhumuz, onu yenmeye muktedirdir.

İPEK TUZCUOĞLU

İskender Pala / Mevlana

En sevdiğim yeri:

Yaydan fırlayan ok gibidir ağızdan çıkıncı bir söz. Ve hiç geri dönmüş değildir atıldıktan sonra bir ok.

Seli başından bağlar ileriye gören kişi. Ve geçtiği yerleri harap eder baştan bağlanılmayan sel.

Ne tükenmez hazinesin sen ey dil ve ne devasız bir dert!..

Mesnevi I, b. 1724-1726

Sır odur ki gizli gerek, hem doğru değildir söylemek. Esrarını gizleyenin boynu bükük olmaz demek.

Üç şeyin gizli gerek der bilgeler; paran, yolun ve düşünceler...

Bu üçünün çoktur düşmanı. Gizlersen eğer ne soranı bulunur, ne arayanı. Yakının olsun, isterse uzak; birine söylersen sırrını, artık ona veda et! İki dudağı aşarsa yayılır çünkü sır.

Mesnevi I, b. 1084-1087

Cem Davran

red kit'in gölgesi

Birkaç tane uzun ve kısa boylu gölge duvara yaklaşır, sokağın başından uzayan elin gölgesi işaret verir ve duvarın dibinde fısıltılı bir dans başlar.

Gölgesinden hızlı silah çeker. Sempatik ve yalnız bir kovboydur. Atı Düldül, köpeği Rin Tin Tin her an onun yanındadır. Dalton Kardeşler'e hayatı zindan eder. Suçluların ve adaletsizliğin amansız düşmanıdır. Çocukluğumuza dokunup gidenlerdendir. Red Kit deriz ona ve unutmamız güzel yürekli silahşörümüzü. Bu cümlelere milyonlarca hayatta denk gelirsiniz. Öyle bir ortak dildir ki tek seferde anlaşır, derhal saçınızdan küçük bir kahkölü alınıza düşürür, Calamity Jane'in kötü kurabiyelerinin kokusunu alırsınız. Sadece bir çizgi karakter değildir o. Zamanın sandığında saklanan gerçek bir kahramandır.

Zemin katın küçücük penceresinden etrafı izliyordum. Gecenin büyüsunü çok severdim. Karanlıktaki gölgelerden anlamlar çıkarır, sonunda çocukların kazandığı savaş senaryoları yazardım. Dışarıda tuhaf bir koşturmaca oldu. Karşıdaki duvara ağabeyler yine bir şeyler yazıyor sandım. Çok ufaktım ama o zaman da uyku sorunun vardı. Boyumdan büyük hayaller göz kapaklarımin altına saklanır, gece olunca ortaya çıkardı. Biraz ürkek ama meraklı gözlerle, hiç kimildamadan izlemeye başladım. Az ilerideki sokak lambası ve ay ışığı el ele verip bir gölge oyununa çevirirdi mahalleyi. Belli belirsiz karartılar dans eder gibi hareket eder, sanki karar verilmiş bir uyumla, gün aydınlanıncaya kadar muhteşem bir koreografi sunardı. O kadar çok izlemiştim ki bu siyah beyaz filmi, sadece gölgelerden kim kimdir, ne yapıyor, nereye gider anlardım. Belki de gerçek hikâye böyle değildi ama benim senaryom hiç şaşmazdı. 1970-71 yılları ruhumda hep o karanlık sokak fotoğrafıyla asılı kaldı. Babam gece de çalışıyor, yorgun annem ve odun sobasının yanında ders çalışan ablam uyuyakalmış. Odanın tek penceresi artık benim beyaz perdem.

Birkaç tane uzun ve kısa boylu gölge duvara yaklaşır, sokağın başından uzayan elin gölgesi işaret verir ve duvarın dibinde fısıltılı bir dans başlar. Eller fırçaları havaya kaldırıp kahrolsun cümlesini ilişitir zulmün ensesine, bazı yerlerine afişler de yapıştırılmış eski duvarın üzerinde şekiller belirir, rengini gündüz keşfedeceğimiz dokunuşlarla gençler ertesi güne yön verir. Ezberimdeki film böyleydi ama o gece biraz farklıydı. Gölgeleer başka türlü dans ediyordu.

Yazlık sinemada gösterilecek Red Kit filminin afişleri belki de hiç kan rengine bulanmamıştı.

İki kez ateş edildi. Annem belimden tutup çekti, küçük odanın köşesine doğru eğildik. Gölgeleeri görebilmem imkânsızdı. Sadece belli belirsiz sesler duydum kısa bir süre. Sonra uyudum, uyudum, uyudum. Duvarlara yazı yazılan dönemlerin enteresan bir cazibesi

vardı. Bir oyuna dönmüştü bu yasak faaliyet. O gece tuhaf olan, ezbere bildiğim gölgelerin dışında yepyeni bir gölgenin belirmesiydi. **Şekli afişteki kovboya çok benziyordu. Neredeyse alnına düşen saç parçası bile belliydi. Yazı mı yazıyordu, afiş mi asıyordu kimse bilemedi.** Red Kit'in gölgesini vurmuşlardı. Her gün babama yalvarırdım. Adını da yarım yamalak söyler, baba Yet Kit'e gidelim diye ağlardım. İzzet Günay başroldeydi. Adaletli, vicdanlı, iyi bir karakterdi. En önemlisi çok gençti. Gölgesinden bile korktular belli ki. Sabah duvarın her yerinde yüzlerce yazı, sağında solunda afişler ve kan vardı. Uzun süre o duvarın yanına hiçbir gölge uğramadı. Bir iki gün içinde kat kat boyayla kapattıklarını sandılar yaşananları.

Oysa Red Kit'in gölgesi hep oradaydı, aklımdaydı.

Rin Tin Tin ve Düldül afişin köşesinden her gece gülümsedi bana.

Aynı duvarın üzerinde neler yaşandı neler.

Bazen yazılar film afişlerinin üzerinden geçer, bazen de film afişleri heceleri bölerdi. Aralarında hiç sorun olmadı, ben tanıgım. Ta ki o geceye kadar. Bir gün aktör olacağım ve Red Kit oynayacağım diyordum. Biraz büyüdükçe tipim de benzemeye başlamıştı zaten. **Alnımın üstünde dönen saçım ne zaman aşağı düşse, yalnız kovboy oluyordum birdenbire.** Arkadaşlarım bile söylüyordu, Red Kit gibisin kardeşim. Vurulan gölge uzak bir mahalleden gelmiş genç bir delikanlıymış.

Yine kardeş kardeşi vurdu diyordu büyükler. Sonra bunu demekten de vazgeçtiler.

O çocuk gölgelerini kötiledikçe kötilediler. Böyle emredilmişti yüksek yerlerden. Benim için sadece film afiş asan masum bir gölgeydi o. Red Kit'in gölgesi. Özgür olmak, karanlıktan çıkmak istiyordu, korkmuyordu.

Kırk küsur yıl sonra gittim o sokağa. Duvar yerindeydi. Zevksiz bir fayansla kaplanmıştı.

Köşedeki gençler referandumu tartışıyordu.

Ortadan ikiye bölünmüşler ve gölgesiz kalmışlardı. Anlatmak geldi içimden,

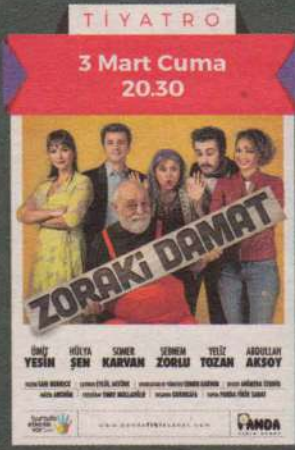
dinleyecek halleri yoktu, gözleri kapalıydı. Küçük bir dal kopardım ağaçtan, dudağımın kenarına ilişitirdim. Eksik beyaz saçlarımdan bir bukle alnıma düşürdüm, kuvvetli bir ısıklık çaldım. Düldül koşarak geldi. Atladım üstüne koş dedim.

Rin Tin Tin nefes nefese kaldı gölgelerin içinde. Yalnız kovboyun gölgesini yüreğimin en kuytu yerine sakladım, bir daha kimse vurmasın diye. Annem sabah uyandırana kadar uyudum, uyudum, uyudum.

Benim için sadece film afiş asan masum bir gölgeydi o. Red Kit'in gölgesi. Özgür olmak, karanlıktan çıkmak istiyordu, korkmuyordu.

EN SEVİLEN TİYATRO OYUNLARI VE BİZ BİZE MÜZİK HER HAFTA AKS'DE!

Bedia Ceylan Güzelce

buna inan

Düşünüyorum da, sarıp sarmaladıkça ne katlanılmaz bir yer haline geliyor göğüs kafesi. Her şey apaçıkken daha kolay, buna inan. Söylemesi kolay, susması kolay, kalkıp bir bardak nar suyu içmesi, kalkıp gitmesi kolay...

Kalbin Cerrahî Doç. Dr. Gökçen Orhan'a, saygıyla

Buna inan.

Sedyenin başucundaki tabureye çıkıyorum, şu an boyum 1.95 filan olmalı. Dengemi kaybetmemeliyim, dengemden başka kaybedecek bir şeyim yok zaten, inan. Bir ses, "Başını eğ ve bak" diyor, böyle gâipten sesler gelir bana arada bir. Bir ömür dimdik taşıdığım başımı ikiletmeden eğiyorum ve bakıyorum, göreceklere korkmuyorum ve bayılmaya da niyetim yok. Hep olduğu gibi benden en beklenmeyen anda, herkesin yıkılacağından emin olduğu bu anda kendimi kaybetmeyeceğim. Sen inan, gerisini getireceğim bu defa başladığım işin. Aklımdaki tüm düşünceler sarsılmamak ve onu böyle yakından görebilmek üzerine. Şimdi başım önde, gâipten gelen sesin tam da dediği gibi, sımsıkı kapattığım gözlerimi açıyorum ve işte tam karşımda, apaçık: **Bir kalp canım, durmadan, durmadan atıyor. En fazla yirmi santim uzağındayım, sahibinin bile asla olamayacağı kadar yakınındayım. Herhangi bir göğüs kafesini anlamlı kılan yalnızca bir kalptir canım, anladım.**

İki yana açılmış iman tahtasının arasından bıraksalar fırlayıp gidecek. Yetişecek yerleri var onun, bir dili var muhakkak, o dilde söyleyecek sözleri, içi laf dolu. Buna inan kaybedecek zamanı yok, muhtemelen burada olduğumun farkında, muhtemelen benim onun kokusunu aldığım gibi o da benim kokumu alıyor. Her insanın başka bir iç kokusu var canım, inan. Ten kokusu yanıltıcı bir esans gibi sadece baş döndürüyor, gerçek koku, kalpten vücuda yayılıyor ve bütün dünya onun etrafında dönüyor. **Güzel değil, iğrenç değil, acı değil, tatlı değil, kan değil, kemik değil, çürük değil, ferah da değil, hiçbir şeye benzemiyor insanın iç kokusu.** Ona bakıyorum, onu kokluyorum, savrulmadan, aklıma kaçırmadan, kendi kalbimi hiç düşünmeden. Nefes alıp vermek şimdi daha anlamlı, nabız, kalp atışı, kalbin kendisi çok, inan, çok anlamlı. Seni sevmek şimdi tamamlandı, buna inan.

Oysa az önce kemikler, dokular, cilt ve onların da üzerinde giysiler, takılar, atkılar, şapkalar, ayakkabılar, eldivenler, mimikler, jestler, kahkahalar, konuşmalar, onların da etrafını saran ağaçlar, kapılar, odalar, binalar, köyler, kasabalar, şehirler ve onların da dışında bir

Resim: Frida Kahlo

**Biliyor musun,
bir kalp,
dünyada
gidebileceğimiz
her yerden
daha uzak.**

gemiye, belki Süphan Dağı'na, belki dağda otlayan koyunlara, belki lastiği patlak arabanın camına, belki vitrinde bir gömleğe, belki kaçırdığın otobüsün gidişine, bir Bedri Rahmi tablosuna, belki bir Sadri Alışık posterine denk geliyorsun. Onlarsa, hayat için sırasını bekleyen, artık ne kadın ne de erkek olabilen, "can" ortak paydasında her tür ayrımın ortadan kalktığı bir yoğun bakım servisinde, yatağın bir yanından öteki yanına dönecek takati kalmadığını bakışlarında anlatan hastalarıyla göz göze geliyor. Üstelik başını her kaldırdığında.

Onca yol var ya hani, haritalardan taşan, yürüdüğümüz, geçtiğimiz, gitmek için can attığımız, gittiğimiz, onca yer var görüp görmezden geldiğimiz, bir daha gelelim dediğimiz.

Biliyor musun, bir kalp, dünyada gidebileceğimiz her yerden daha uzak. Gidebileceğimiz tüm o tablolar, heykeller, gezebileceğimiz tüm o ülkeler, şelaleler, antik kentler ve izleyebileceğimiz her bir manzara... Hepsinden daha başka. Yani canım, şu ahir ömrümüzde tek bir kalbin yolunu bulabilirsek, en azından bunu yapabilirsek, yeter bence. Bir kalbin kokusunu duyabilirsek kafi.

Kısacası, ben bu aralar yalnız içimi düşünür oldum. İçimin kokusunu, kalbimin kırıdayışını. İnsan bu hayatta hiç değilse kendi kalbine yaklaşabilse, yaşamış demektir.

ve sen canım

belki bir kalp seni unuttur, unutsun,

sen yine de inan,

en çok bana.

bir kalbe inan, kafi.

Ataol Behramoğlu

tevfik fikret

BUDA

*Büyük hakikate bir vecd-i pür -tehâlûkle
koşardı; gözleri ufkun hâfa-yı sâfında
koşar giderdi hep âdetlerin hilafında
bütün sünût onu itham ederdi körlükle*

Gözleri uzak ve saf deriliklerinde ufkun
Koşar giderdi ulaşmak için büyük gerçeğe
Koşardı dönüp sırtını tüm geleneklere
Hiç kimse kuşku duymazdı körlüğünden onun

Bu kör, deha besleyen karanlıklarında bir dehlizin
Büyük gerçeği kavramak için yıllarca kafa patlatarak
Yıllarca onunla yüz yüze kuşkular duyarak
Çözdü sonunda sırrını bu bilinmezliğin

Bütün kuşkular devrildi o zaman karşısında
Hep o körlüktü, şimdi bütün öfkeli gözleri kamaştıran;
Onunla kaçık diye eğlenen çulsuzlardı bir zaman
Şimdi birbirlerini çiğneyerek koşuşanlar çağrısına

Tevfik Fikret / A. Behramoğlu

Bazı isimler söylenişleriyle de etkileyicidir. Tevfik Fikret, örneğin Namık Kemal gibi, bu şanslı isimlerdendir. Denebilir ki isimlere bu anlamı kazandıran adlandırdığı kişilerin kimlikleridir. Elbette doğru. Fakat yine de isim ve adlandırdığı kişi arasında gizemli bir karşılıklı ilişki olduğu duygusunu taşıyorum. Tevfik Fikret'in adı Tevfik Fikret'ten başka bir şey olamazmış gibi...

Onun adıyla ilk kez karşılaşmamı babamın camlı kitaplığındaki "Rubab-ı Şikeste"ye borçluyum... Akif'in "Safahat"ıyla yan yana, omuz omuza duruyorlardı. Aynı kitaplar şu anda benim kitaplıklarımdan birinde de yine aynı kardeş yakınlığıyla birlikteler. Sonraki zamanlarda özellikle Fikret'in yapıtının başka baskılarını da edinmiş olmama karşın, bu iki kitap ve birliktelikleri benim için özel bir duygusal anlam taşıyor. Bu yazının amacı bir Fikret-Akif karşılaştırması yapmak değil. Yine de buna ilişkin düşüncemi özetleyeyim. İkisi de büyük, yenilikçi şairler... Fakat Akif azıcık kasvetlidir. Onda Fikret'in pırıltısını bulamazsınız. "İstiklal Marşı" olmasa bu kadar ünlü de olamazdı. Oysa, bence "Seyfi Baba", "Küfe" gibi manzumeleri en az "İstiklal Marşı" ya da "Çanakkale Şehitlerine" kadar önemlidir. Buna karşılık, Fikret'in Sis'indeki muhteşem İstanbul betimlerine ve o şiirdeki tınıya eş değerde bir başka kudretli şair yeteneğini sadece bizde değil dünyada çok az şairde bulursunuz... Ve aynı şairin bu kez bir aşk şiiri olan "Leyl-i Veda/Veda Gecesi"nde, sevgiliyle yaşamakta olan aşk gecesini uçup gitmeye hazır kara bir kuşa benzeten dizelerin benzerlerini Akif'in şiirinde aramak boşunadır. "Sis", "Millet Şarkısı", "Doksan Beşe Doğru", "Hân-ı Yağma", "Promete" gibi şiirlerinde, adaletsizliğe, zulme, despot bir siyasal yönetime karşı bir yanardağ patlaması gibi isyancı sesini yükselten **Tevfik Fikret**, **"Haluk'un Bayramı"**, **"Sabah Olursa"** gibi şiirlerinde bütün

yoksul çocukları kendi çocuğuymuş gibi kucaklayan, ülkesinin ışıklı geleceğine olan umudunu gençlerde gören yumuşak sesli, sevecen bir babadır.

"Tarih-i Kadim/Eski Çağlar Tarihi"nde bu kez savaşı lanetleyen, barışı yücelten bir barış savaşmıcısı, kudretli bir destancı; "Yağmur"da ise, yağmuru, görüntüsünün yanı sıra çıkardığı seslerle de betimleyip duyumsatan bir resim ve müzik ustasıdır. Bu büyük şairin dilinin sadece bugünün kuşaklar bakımından değil çok daha eskiler ve hatta zamanındaki ortalama okur için bile sözlüklere bakmadan anlaşılması olanaksız bir Osmanlıca oluşu, günümüz şiir okuru bakımından büyük bir talihsizliktir.

Fikret böyle bir Osmanlıcayla değil sade bir Türkçeyle bu şiirleri yazabilir miydi? Bu yazının amacını ve sınırlarını zorlayacak önemde bir konu...

Yine de, sözlük yardımının yanı sıra çok değerli iki şairin, A.

Kadir ve Ahmet Muhip Dranas'ın sadeleştirme çabaları sayesinde yeni kuşakların da Fikret'in şiirini okuyup anlamaları, bu şiirlerden tat almaları olanaksız değil...

Ağustos-Eylül 1975 tarihli Militan dergisini, "60. ölüm yılında materyalist, insancı ilk şairimiz" başlığı ile Tevfik Fikret özel sayısı olarak yayınlanmıştık.

Konuyla ilgili herkesin, bugün hiçbir ne yazık ki aramızda bulunmayan A. Kadir, Şükran Kurdakul, Asım Bezirci ve Kemal Özer'in de yazıları ve görüşleriyle önemli katkılarda bulundukları bu çok kapsamlı özel sayıyı edinip okumalarını isterim.

İçinde bulunduğumuz 2017 ise, Tevfik Fikret'in doğumunun (24 Aralık 1867) 150. Yılıdır. Edebiyatımız, kültür ve siyaset tarihimiz bakımından bu önemli tarihin okullarda, ilgili bütün kurumlarca kutlanması için şimdiden hazırlıklar yapılmalıdır.

İsim ve adlandırdığı kişi arasında gizemli bir karşılıklı ilişki olduğu duygusunu taşıyorum. Tevfik Fikret'in adı Tevfik Fikret'ten başka bir şey olamazmış gibi...

sıradan bir günün sıradışı kimya anatomisi

BASF

We create chemistry

Aşağıda okuyacağınız sıradan hikayede aslında hiç de sıradan olmayan, 7 kimya mucizesi gizli. Çünkü kimya gündelik hayatımızda hemen her yerde.

Arabasına atlayıp yola çıktı. Aslında öyle hemen çıkmadı. Önce aracın şoför koltuğuna oturdu. Kapiyı yavaşça kapattı. Emniyet kemerini taktı, aynaları kontrol etti. Anabtarı yarım tur çevirip gösterge panelindeki uyarı ışıklarına göz gezdirdi. Lastiklerin havası iyi durumdaydı, yağ lambası yanmıyordu, fren uyarısı da yoktu. Yola çıkabilirdi. Öyle de yaptı.(1)

Kapalı garajı olmamasına ve havanın sıcak olmasına rağmen aracın içi dışarıya göre daha serin sayılırdı. Camlardan da içeri direkt güneş ışığı girmiyordu. Klimayı otomatik 23 dereceye ayarladı. Zaten yaz kış sabit dururdu. (2)

Gece mesaisi, uzun saatler masa başında oturması nedeniyle onu ve sırtını biraz yormuştu. Şoför koltuğuna iyice dayandı boynunu da koltuğun boyunluk kısmına birkaç saniyeliğine sertçe yasladı. Daha iyi hissediyordu kendini. (3)

Normal hızda seyrediyordu ama İstanbul'da her yol sürprizlerle doluydu. Aniden karşısına çıkan bir çukura iyi tepki vermiş ve hızlı bir direksiyon manevrasıyla durumu kurtarmıştı. Direksiyon simidi, hafifçe avuç içinde ezilmiş, yumuşakça esnemiş ve araba kendini biraz öne doğru yığılarak sağa doğru atmıştı. Çukurun etrafında dolaşıp tekrar eski hızına döndü ve yoluna devam etti. (4)

Ama henüz İstanbul'un onun için hazırladığı sürprizler bitmemişti. Az ileride giderek yoğunlaşan trafiği fark etti. Bir yol çalışmasına denk gelmişti. Camları kapalı olduğu için dışarıdan gelen kazı çalışması sesi onu arabanın içinde hiç rahatsız etmemişti. Yine de müziğin sesini bir tık daha açma ihtiyacı hissetti. (5)

10 dakika kadar süren dur-kalktan sonra trafik biraz kendine gelir gibi olmuştu. Ama yol çalışmasını izlemekten keyif alan bazı meraklı sürücüler yüzünden hala tam olarak açılmış sayılmazdı. Bir anda gözü arabasının yakıt ibresine takıldı. Gerçi endişelenmesi için bir neden yoktu çünkü son teknoloji motoru sayesinde arabası sınıfının en az yakan modellerinden biriydi. (6)

İş yerinin hemen yakınındaki okulun önünde yaya geçidine gelince iyice yavaşladı. Yolun her iki tarafındaki kaldırıma ve okulun kapısına dikkatlice baktı. Tam dersbaşı saatiydi. Her an bir çocuk fırlayabilirdi. Bunları düşünürken tam da düşündüğü şey oldu. Babasının arabasından karşı şeritte inen bir ufaklık yola bakmadan okul kapısına doğru hareketlendi. Zaten yavaş geldiği için ayağıyla frene hafifçe dokunması, aracın gerekli tepkiyi vermesi için yeterli oldu. Çocukla göz göze geldiler. Çocuk ona gülümsedi, o da çocuğa gülümserken işaret parmağıyla ufaklığı daha dikkatli olması konusunda yüzünde bir kızgınlık belirtisi olmadan uyardı. (7)

İş yerine varmıştı. Aracını park etti. Güvenlik görevlisine selam verdi. İçeri girdi. Yoğun bir gün daha onu bekliyordu. Olsun, o hazırды.

*Yukarıda okuduğunuz sıradan hikayede aslında hiç de sıradan olmayan 7 kimya mucizesi gizli. Çünkü kimya gündelik hayatımızda hemen her yerde. BASF, varlığından bile haberdar olmadığımız çözümleriyle hayatımızın içinde.

- (1) BASF'ın su bazlı yapıştırıcısı Acrodur®, doğal elyafları güçlendirir ve gösterge panoları, kapı panelleri gibi otomobil kompozitlerinde, çevre dostu, boyutsal açıdan kararlı ve en önemlisi hafif ağırlıklı bir çözüm sağlar. Üstelik tasarımıyla da göz alıcıdır.
- (2) Aracın serin ve rahat tutulması, pencereleri güneş ışınlarına karşı koruyan yakın kızılötesi yansıtıcı filmler gibi BASF'nin ısı yönetim çözümleri ile elde edilebilir. Tamamen organik ve şeffaf filmin, metal filmler üzerinde avantajı vardır; çünkü sadece kızılötesi ışınları filtrelemek üzere tasarlanırken, ışık, GPS ve telefon sinyalleri gibi diğer ışınların en iyi sürüş deneyimini ve görünürlüğü korumak için geçmesine izin verir.
- (3) Koltuk kılıfı ve tavanı gibi kompleks geometriye sahip parçalar için BASF, enjeksiyon kalıplı yapılarda sürekli fiber takviyeli parçalar için termoplastik bir kompozit sistem olan Ultracom'u sunar. Optimum sağlamlık ve sağlamlığı koruyarak koltuğun daha hafif olmasını sağlar.
- (4) Koltuklar BASF'ın patentli transfer kaplama teknolojisi valure ile donatılmıştır ve neredeyse sınırsız tasarım seçenekleriyle yüksek kaliteli yüzeyler ve çok çeşitli esnek yüzeyler ile benzersiz malzeme kombinasyonları sağlar. Kaplanan yüzey nefes alır ve yumuşakça hissedilir.
- (5) Otomotiv endüstrisinde akustik son derece önemli bir faktör haline gelirken, yeni motor konseptlerinin yanı sıra müşterilerden ve düzenleyici kurumlardan gelen taleplerdeki artış, akustik açıdan avantajlı olan materyalleri gerekli kılıyor. Ultramid® Endure BM mükemmel sönümleme davranışı sergilerken, zorlu akustik gereksinimlere uygun hale geliyor. Ultramid® Endure, titreşimli parça yüzeyinden yayılan rahatsız edici hava kaynaklı gürültünün meydana gelmesini direkt olarak kaynağında azaltmak için kullanılabilir. Sıcaklık ve nem seviyesine bağlı olarak malzeme, polifenilen sülfüre oranla on kata kadar daha fazla sönümleme değerlerine sahip.
- (6) Ultramid® Endure BM'nin ihtiyaca uygun olarak geliştirilen özellikleri, parça ve otomobil üreticileri için pek çok fayda sağlıyor: Düşük işleme sıcaklıkları sayesinde uygun sistem maliyetleri, daha kısa devir süreleri, azaltılmış enerji tüketimi ve yüksek tekik performans sayesinde dayanıklı ve güçlü motorlar. Bu nedenle Ultramid® Endure BM, konvansiyonel turboşarj hava kanallarının üretildiği örneğin polifenilen sülfür (PPS) veya alüminyuma oranla daha iyi bir maliyet-performans oranı sergiliyor.
- (7) Hız kontrolü olmayan bir şey değildir. Böylece, hızlı otomobiller de yüksek performanslı fren sistemlerine ihtiyaç duyuyorlar. BASF, tüm teknik zorlukları aşan ve fren elastomerinin dayanıklılığını genişleterek zorlu yasal gereklilikleri yerine getiren devrim niteliğindeki bir teknoloji olan Hydraulan'ı geliştirmiştir. Modern bir fren sıvısının üstün performansı için yeni bir kriterdir.

Görsel olarak kullanılan ve BASF'nin katkılarıyla üretilen "Smart Forvision", yalnızca örnek teşkil etmesi için kullanılmıştır. Hikayede bahsedilen özellikler BASF'nin otomotiv sektöründe sunduğu çözümler olup, tamamı bu arabada bulunmamaktadır.

yıllar var ki biz seninle bakışarak konuşuruz

Duyuyor musun, en gizli anlarımızı anlatmak üzereyim. Umurunda olmaz senin korkmazsın. Ne yapsam seni korkutamam. Ne varlığıma ne yokluğuma pabuç bırakırsın.

Hepsinden vazgeçtim seni yazıyorum. Reçeli, peyniri öteye ittim, ekmek kırıntılarını elimin tersiyle süpürdüm. Kâğıda, dirseğime yer açtım. Şehir pencerede yeni kimildamıştır battaniyen ayaklarına kısa gelir. Bir alarm zili gücünü düzenden alır. Duyarsın uyanırsın. Günün ilk sigarasını yakarsın. Ben bırakmak gerek dedikçe sen içersin. Umurunda değil ciğerlerin, karaciğerlerin, ne yediğin, nerede uyuduğun, sırtının terlemiş olması, evin kirasının yatmaması. Hiçbir şey umrunda değil. Sen buna tutku dersin.

Onun sayesinde döner dünya diye gülümersin. Dünyayı durduran biri olmanın yükü gelir çöker omzuma. Hemen insanları ikiye ayırırsın tutkulu olanlar olmayanlar. Bayılırsın bir şeyleri ikiye ayırmaya, kestirmeden tüme varmaya, uzun uzun anlatmaya. Tutkusuzlar hayatın amacını kendinden başkasında bulamayanlardır dersin büyük bir laf edersin. Bir bilgiç iç çekip; hani dereden geçerken ölen hayvanlara benzetir ya Heidegger telef olurlar dersin. İnsanların çoğu da böyle kısa düşer diye eklersin. Ben benden bahsettiğini anlarım. **Öyle bakarsın yüzüme. Kendi lafından etkilenmiş, sırtında yumurta küfesi olmayan birinin karşındakinin sinirini bozan özgüveniyle. Akılla didişen halinle böbürlenirsin bana.**

Aşığım dersin yıldızlara ağaçlara ve sana. Hadi atla dersin sonra kollarını iki yana açıp. Atla, atla, atla...

Hafızamı açtım hatıramı havalandırıyorum. Seni hatırladığım gibi yazıyorum. Gelecek tanrınınsa geçmiş benimdir. Bana kim karışır?

Şimdi bu mütecanis hal beni boğdukça keşke sen karışsaydın diyorum. Gün gelmeli seyrelemeyi öğrenmeli. Mütecanis ne demek, bilmediğin kelimeleri seviyorum. **Yüzüme hayran bakmanı, şarkı söylemeni, merakını ve cahilliğini seviyorum. Onu sırtına batan bir kazak gibi hırsla çıkarmaya çalışmanı, ayak parmaklarını içine kıvrımanı, holün ışığında parkeye süzülen sularını, yeniden sevişmek için ağırbaşlı bekleyişini seviyorum.** Ben öyle

zamanlarda yanında yatar sana göre yaşlı olduğumu düşünürüm. Aklım sussun diye durmadan konuşurum. Korkunç bir hüznün kaplar içimi. Kendime güvenim dağılır. Bacaklarının arasında bir on yıl var bana kendimi hatırlatır. O zamanlar geveze olurum.

Sana tutunman için bir kelime bulurum, sonra bir kelime daha, bahar gibi açılır merakın, sen beni dinledikçe ben dirilirim. Sıradan olmadığımı göstermekle ayırıyorum

Sana tutunman için bir kelime bulurum, sonra bir kelime daha, bahar gibi açılır merakın, sen beni dinledikçe ben dirilirim.

seni kendimden, o andan, geçkin bir cambaz gibi sıyrılırsın yanından. **Çünkü seninle cırlıçıplak iki eşit insan**

olmak bana dokunur. Ben seninle aşık atamam.

Benim gibi değilsin bağırıldığında, sarsıldığında gerçeksin. Bir gözüm hep aynada kalır. Ben cam

açık uyuyunca üşürüm, gülersin diye söyleyemem. Balkonda sevişmeyi seven birine ne denir ki...

Duyuyor musun, en gizli anlarımızı anlatmak üzereyim. Umurunda olmaz senin korkmazsın.

Ne yapsam seni korkutamam. Ne varlığıma ne yokluğuma pabuç bırakırsın. Oysa ben her

ikisinden de ürkerim. Sen varsan yorulur yoksan kahrolurum. İnsan korktu mu arafa sığınır. Tam ortada

durur, menzilin burası olduğuna seni ikna ederim. Benim de maharetim budur. Hayatı eşikte yaşarım. O yüzden bir diktatör nasıl korkarsa değişimden senden öyle korkarım. Gözlerim döner. Seni bir ihtilal gibi bastırıyorum.

Nereden gelir senin bu sergüzeştliğin. Kime güvenirsin. Baldırı çıplak bir kız seni. Olursa tarih olur dersin bana Lenin gibi.

Petersburg'un altında yatan işçileri anlatırım sana. Anlamazsın. Ölülerin üzerinde tüten dumanları Sibiry'a'da. Dinlemezsin.

Kötü bir şey duymak istemezsin. Devrime inanırsın sonrasını umursamadan. Sadece umutlu şeyleri konuşmaya değer bulursun.

Bir yeşil hırka alırsın. Yakasına bir maskot teyellersin. Aynaya bakmanı izlerim. Öyle korkarım ki yaşamandan ellerim titremez

seni kurşuna dizerken. Ben tarih olmak istemem küçüğüm. Çünkü inanmam. **Düşünsene derim sana dün gecemizi anlatsak,**

ikimiz iki ayrı şeyi anlatırız. Öyleyse tarih diye bir şey yoktur daha güçlü yalan vardır. Olsun

inan da taşınan dersin. Sana ben anlattım

bunu benden öğrendiğini bana satarsın. Sen Tevfik Fikret'i tanımazsın. Memelerinden gençliğinden

doğurmadığın çocuklarındaki aldığın kuvvetle yüzüme bakıp "hadi atla" dersin. Kolların iki yanda...

Atla Atla Atla. Balkonda sevişmek isteyen birine ne denir ki, peki deyip çıkarım peşinden. Benim

gözüm bekçide, rüzgarda, karşı komşunun yanan lambasında kalır. Sana ayak uyduramam. Sessizce

akar giderim bacaklarından. Dönüp arkana bakmazsın. Gölgesiyle sevişen bir tanrıça gibi kendi

irmağında yıkanırırsın.

Son satırın sonunda sahne sırası gelen

oyuncu gibi kahvaltı masasına bir karınca çıktı. Reçelin yanından telaşlı yürüdü

gitti. Arkasından baktım. Dünyayla meşgul ve kendisi hakkında

ciddiydi. Bir daha dönmez döne de onun o olduğundan emin olamam.

Sana benzettim. Bir kadının gitmesi böylece pratik erkeğinki teorik olurmuş.

Beni kavuşmaya da ayrılmaya da aynı mesafede olmanın korkak huzurundan

uyandırdın. Koştum seviştiğimiz balkondan atladım. Aşağıda yoktun.

Umay Umay

omuzları kopuk herkesin

içimde sana karşı gittikçe büyüyen öfkem var. hızlı ve soluksuz kalıncaya kadar camları parçalamak isteyen. yolları ve insan olmanın o pis kokusunu salgın hastalık gibi dölleyen. iyi olmaya çalışmanın hallerinden. zaten iyidim galiba, emin değilim geçmiş zaman kipinden. iyiydik... hep iyiydik ve bu normaldi aslında. sormazdık bu soruyu bu kadar çok; "beni seviyor musun"dan daha çok. "yaşıyor musun"dan daha çok. "aç mısın"dan daha çok...

arabayı kökleyip göle doğru sürdüm., sağır bi korna sesi sessizliğe hadsizliğini bildirdi. çöl bulsak çay içecektik. film çekecektik. şarkı söyleyecektik. ödeneksiz kalmış hayat gibi laflar ediyorduk. ama biz varız diyecektik. olamadı. kader mi bu ne gibi laflar duyuyorduk etraftan. olamazdı. durduramazdı tehdit. biz seçilmiş izlerin adımlarına evriliyorduk. buluttan doğma yağmur sularıydık. bir parça bişey ama ne? aranıp duruyorduk. bazen karalıyordu bi el bizi. oysa öpüp alnımıza koymuştuk o eli.

dönüp tanıklık ettin korkak gölgeme. mahlukat alfabesinde cesedimsin ve seninle sevişip duruyorum. ölü bi seveci gibi. **aşka inanan çocuktan sıyrılıp yaratığa dönüştüm. müziğin sesi kentnin doğalgaz hatlarını patlatsın. sonra seni bendeki akıllamaz acı patlatsın.** nasılsa acı acınlası yapıyor tarihi. hadi frene bas da geri dön. kanlı matruşkana.

offf sesi çekip kaldırıyorum naylon masa örtüsünü. tık tık-tık tık işliyor mesajlar telefonda. geçiyor hayat. hesaplar hala tutarsız. hala borç kendini bankaya ödenir sanıyor. tanımıyor melekler beni, sadece bakıyorlar. gölgeye apoletten selam çak. omuzları kopuk herkesin. arabalardaki süs köpekleri gibi sallanıyor her virajda başlar... evet evet evet ... isterik bi ses yükseliyor pencereden, evet evet evet. daha çok kibirle, o aç sesinle; evet, evet. uyanın diyorum, utanç da yetişip gelmiyor. neyse kendime kayak kazığı aldım, tayt aldım, meyveli yoğurt aldım. evet.

arada sağına soluna bak. azıcık bak ve sadece bişey ol bu kafi. bişey işte, kötü olmayan bişey. her yerde ölüyor, sonra öldürüyorsun. senin alfaben ne? ne seni etkiler anlamadım gitti. yani ne seni uyuyor gibi yapmaktan alıkoyar. aşkı da bilemedin. bağırarak zannettin. kapı zillerini kullanmadın. avazın çıktığı kadar bağırdın. **aşktan mı bağıırıyorsun yoksa parmağın kapıya mı sıkıştı anlamadım. yamuk yumuksun bi de. eğri bi cetvelle çizmiş birileri seni.** sonra unutmış üstüne kahve bardağı koymuş. sigara yanmış külü yüzüne düşmüş. bak iyiyim, iyiydik senle. sınırlarımızı bilirdik, sinirlerimizin hakimiydik. durmadan tetikliyorsun beni. evden çıkmıyorum gene gelip,, hiç görmemiş gibi yapsam, daha önce karşılaşmadığım bi varlığı belgeselde izler gibi yapsam, aaa böyle de yaşıyorlar gibi yapsam. gittiğin bağırtılı yolda beni yanına çekmesen, bunu beni taklit ederek yapmasan, kendin olsan, iyi olsan, kara ama aşık kalsan. artık ne denir ne denmez bilemiyorum. ne yazsam ne yazmasam. neyi konuşsam neyi sussam. gölün dibinde korna çalışıyorum. habire çalışıyorum. dünyanın kulağı da delik.. evet evet evet delik...

Akgün Akova

düşlerim için havaalanı

düşlerim için
havaalanı yaptım

elinde "Stephen Hawking" yaftasıyla
inecek yolcuları bekleyen
bir "beyaz cüce" gördüm kapıda
ve sevindim gökbilim adına

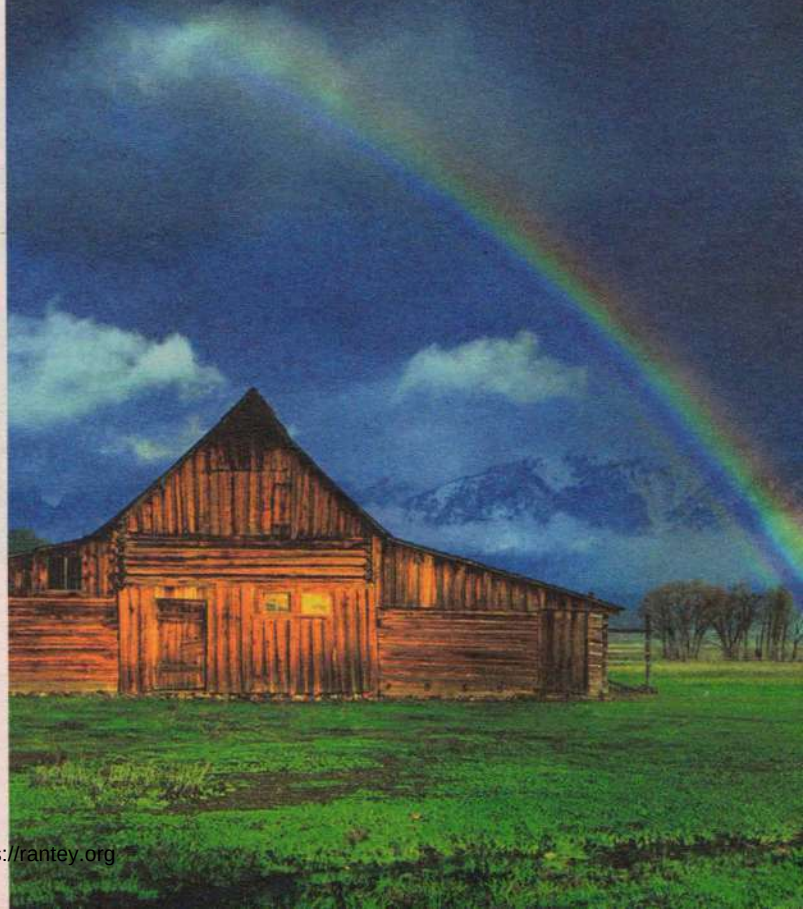
bekleme salonunda
gökyüzünü evire çevire okurken ben
içeriye dalan korkmuş leylek sürüsünü
sakinleştirdim tüy tüy

uçanın penceresinden gördüğüm çiçek tarlası
arı eksikliği yüzünden
baygınlık geçiriyordu aşağı'da
hafifletici nedenler arıyordu yeryüzü

bir bulutun elinden
biberonunu çekip aldım büyüdü diye yeterince
yol yolcudan hızlı gidiyor diye
korkularına bağladım yaklaşan kasırgayı

tam senin dudağına yapışmışken
3-D yazıcıdan çıkmış bir gökkuşağıyla kestiler
bindiğim uçağı
kim olacak, bizi kıskananlar sevgilim

düşlerim için havaalanı yaptım
tek nedenim
durmadan uçmak deli gibi içinde senin

EN ŞİK RESTORANLARIN MENÜSÜNE BONUS EKLENDİ.

RESTORAN HARCAMALARINIZDA 100 TL'YE VARAN BONUS.

100 TL üzeri restoran harcamalarında
TEB Platinum Kartlarınızı kullanın,
%10 bonus kazanın.

TEB

teb.com.tr / 0 850 200 0 666

Kazanılan ekstra bonus kartınıza yüklendikten 15 gün sonra geçerliliğini yitirecektir. 1 ayda en fazla 100 TL bonus kazanılabilir.
Detaylı bilgi için teb.com.tr

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

inşaat

İlker hep inşaatçı olmak istiyordu fakat karşısına bir türlü fırsat çıkmıyordu. En nihayet, dedesi ona bu imkanı lanet tepsisinde sunarak dünyayı terk etmiş ve İlker'i hayattaki tek arzusuyla baş-baş bırakmıştı.

İlker'in rahmetli dedesi, yaşadığı köyde insanların çekindiği bir büyücü, şifacıydı. İnsanlar sıkıntıya düştüklerinde ona koşar, yardım isterlerdi. Ancak yine de evinin önünden yürürken tedirgin olur ve mecbur kalmadıkça irtibata geçmezlerdi. Saygı ve korku karışımı bir duyguyla topluluk tarafından kabul görüyordu. Senelerin ardından iyice yaşlanıp, güçten düşen dede, artık ölümün eşiğindeydi. Dedelerinin son anlarında yanında bulunmak üzere tüm çocukları ve torunları, çeşitli illerden köylerine geldiler. İlker de başına geleceklerden habersiz bir şekilde oradaydı. Hiç tanımadığı dedesinin gün boyunca yataкта uyuklayışını izliyordu. Dedesinin bir süre inleyip sakince rahmetli olacağını; ve şehre, eğlence yüklü hayatına geri dönüp arkadaşlarıyla gününü gün edeceğini zannediyordu. Oysa hayatın çok daha farklı planları vardı. Bir sabah güçlükle uyanan dede, İlker'den bir bardak su istedi. İlker de üşenmedi, sobanın yanındaki litrelik şişeden bir bardak su doldurdu ve dedesine uzattı. Suyu içen dedesi, aniden salyalar püskürterek kasmaya başladı. İlker'in dedesine su zannederek uzattığı, sobanın yanmasını kolaylaştırmak için kullanılan gazyağıydı. Bu talihsizlik sonucu, artık ölümden kurtuluşu kalmayan yaşlı büyücü, nefret dolu gözlerini İlker'e dikerek "Herkes şahittir. Bundan böyle, ömrün boyunca inşaatlarda çalışacaksınız. ***İnşaatlarda çalışmadığınız her gün, ailen, arkadaşların, tüm sevdiklerin helak olacak. Sana ve ailene, inşaatlarda çalışmadığınız bütün anlar için lanet ediyorum.*** Bu benim en büyük vasiyetimdir. Hepinizi mahvederim, maymun ederim, şaşar kalırsınız. Bu çocuğu inşaatlarda çalıştıracaksınız yoksa siz de gazabımdan nasibinizi alırsınız." diye bağırdı. İlker şoke olmuştu. Anlık bir hatanın bedelini ömür boyu ödemeye mahkum edilmişti. Hızlıca şehre dönüp arkadaşlarıyla zevk dolu dakikalar geçirmek isterken, şimdi söz konusu ailesi olduğu için bir inşaatla işe girmek zorundaydı. Tüm akrabalar toplandı ve bir karar verildi. Herkes çocuğunun çocuğunun akıbetinden korkuyordu. Amcalar, halalar "Hadi biz neyse de daha bu sene Boğaziçi'ni kazanan evladımız da bu lanete tutulursa bunun hesabını kim verecek?" demeye başladılar. Gürültü büyüyordu. Akrabalar bir ağızdan "İşimiz gücümüz var. Daha yeni yazlık aldık her ay beş yüz beş yüz ödüyoruz. Şimdi durduk yere İlker'in inşaat laneti yüzünden niye hayatımız kararsın!?" diyerek vitesi yükselttiler. İlker, şokun da etkisiyle herkesi sakın sakın dinledi. Ardından bir adım öne çıktı. İnsanların susmasını bekledi ve "Elbette üzerime düşeni yapacağım. Sizlerin selameti için, yaşadığım her gün inşaatlarda çalışacağım. Ancak sakın yanlış anlaşılmasın. İnşaatlarda çalışmaya bayılıyor değilim." diyerek gönüllere su serpti. İnşaatlarda çalışması gerekiyordu. Ona biçilen görev buydu. Eşyalar toparlandı. Aman efendim çaylar kahveler... Az da olsa

moraller düzeldi. Hep birlikte evi terk etmek üzereydiler ki İlker'in babası bir şey fark etti. "E adamı böyle öldüğü gibi bırakacak mıyız yok mu bir cenaze?" diye bağırdı. Haklıydı. Hayatı büyücülükle geçmiş ve son nefesinde lanetler saçarak vefat eden bir adamı öldüğü yataқта terk edemezsiniz. Dedeyi gömme işini, belki biraz olsun lanet hafifler de en azından birkaç gün inşaatla çalışmazsa mesela, belki idare edilebilir, görmezden gelenebilir diye İlker'e verdiler. İlker bu lanet yalakalığından rahatsız olmuştu. Tüm akrabalarına, dedenin cenaze işlerinden kaytarmak için bahane uydurduklarını, bu şekilde tam tersine lanetin ağırlaşacağını söylese de dinlemedi. El mahkum, tek başına bahçede çukur kazmaya başladı. Aile üyeleri bir an evvel bahçeyi terk edip şehirdeki hayatlarına dönmek istiyorlardı fakat, hepsi dede konusunda kuşkuluydu. "Bahçeyi terk edersek lanet büyür" diyenlerle "Adam bizim buradan gitmemizi istiyor. Asıl tepesinde beklersek başımıza gelmeyen kalmaz" diyenler tartışmaya tutuştular. En sonunda çözümü İlker'in annesi buldu. En iyisinin, bahçede durmak ama biraz uzakta beklemek olacağını dile getirdi. Herkes bu fikre ikna olmuştu ve müştemilata yaslanarak, epey uzaktan İlker'in cenazeyi tamamlamasını izlediler. İlker vurduğu her kazmada acı çekiyordu. Fakat acıyla birlikte kanına zerk olan bir haz da alıyordu. Önce birkaç dakika kadar lanetin etkisi olduğunu düşündü. Ancak kazma üzerine kazmayla fikri değişti. ***İlker bu işleri çok sevdiğini anladı. Herkesin sandığı gibi inşaat lanetiyle hayatı kararmamıştı.*** Bilakis, bu manasız mecburiyet hayatında istediği tek şeydi. İlker hep inşaatçı olmak istiyordu fakat karşısına bir türlü fırsat çıkmıyordu. En nihayet, dedesi ona bu imkanı lanet tepsisinde sunarak dünyayı terk etmiş ve İlker'i hayattaki tek arzusuyla baş-baş bırakmıştı. Cenaze işlemleri bitmişti ve dağılmadan önce bahçede son bir toplantı yapılmaktaydı. İlker'in babası tüm aileden aylık yardım almaları gerektiğini söylüyordu. İlker'in inşaatçılıktan doğru düzgün para kazanamayacağını ve bu şekilde ömür boyu yaşayamayacağını düşünüyordu. Bu sebeple herkes, her ay, iki yüz üç yüz bir şeyler atmalıydı. Zaman geçti. İlker, mecbur bırakılmış olsa da inşaatlarda çalışmayı çok sevdi. Tanıştığı herkese inşaatlarda çalıştığını söylüyor, her durumda lafı inşaatlarda çalıştığını getiriyordu. Ailesini ve arkadaşlarını bıktırmıştı. Kimse onu görmek, onunla konuşmak istemiyordu. En yakın arkadaşı bile yaş günü partisine davet etmedi. Fakat bunlar mesele edilecek şeyler değildi. Her çeşit inşaatla bayılıyor ve işi bitse dahi inşaatından ayrılmak istemiyordu. Yıllar yılları kovaladı. İlker'in ailesi endişeliydi. Ve bir sabah, korktukları şey başlarına geldi. İlker ardında sadece bir not bırakarak inşaatla kaçtı. Kanada'da evlendiler ve ikisi de ailesiyle bir daha görüşmedi. İlker, inşaat konseptiyle evlenebilen ilk insan olarak kayıtlara geçti.

Kerem Alışık

kafa adamdır sadri alışık

Kalbi kafasında, hayatı bütün raconuyla şaka ile karışık yaşayan, derinlikli, boyutlu,
Son derece çarpıcı bir kişilik,
Sevecen... merhametli... müşfik...
Filmlerindeki kadar serseri ve sevdalı.
Resimlerindeki kadar renkli ve naif.
Şiirlerindeki kadar filozof ve duyarlı.
Müthiş bir tevazu sahibi, haza beyefendi.
Afil, fiyakalı, şıklığına düşkün.
"Ramazan giderse gelir. Sadri Alışık giderse gelmez" felsefesinden vazgeçirmek ne mümkün?
Doğru, dürüst, düzgün.

Yalandan, riyadan nefret eden.
Ateşi şavkı yüksek heyecanlı,
Üstelik tez canlı.

Ama şaşırtıcı derecede tevekkülle bekleyen,
Hiç kimseden de bir şey beklemeyen...

Kafasına göre yaşayan adamdır Sadri Alışık
Dostlarına, alışkanlıklarına kalpten bağlı,
Dost meclislerinde koyu ve uzun sohbetlere alışık,
cana yakın... cesur... ve eli açık.
İç dışı dualı, iliklerine kadar vefalı.
Binlerce acının sınavından geçmiş,
Geçmişinden kopmamış bugünden fazlasıyla faydalanmış.

Hem çalmış hem söylemiş
Sesi, sohbeti, sözü güzel
Tüm özellikleriyle nev-i şahsına özel.
Makamı hep hicaz
Taşı hep yakut

Yorgun da olsa, yoksul da olsa her daim mesut.
Küçücük mutluluklarla yetinebilen
En zor ve üzücü durumlar karşısında bile
Metin ve mükavim kalabilen

Açık, net, şeffaf
Cam gibi yüzüne bakıp ensesinden içeri girilebilecek cinsten
Eylemi de söylemi de üstünde çok hoş görünen...

Ölüme, yaşama kafa tutan adamdır Sadri Alışık

Dişi süt, nefesi çocuk
Göz bebeklerinden ter damlar
Bazen neşeli, bazen buruk
Kahkahası hüznüne, hüznü kahkahasına karışan.
Cemiyet kanunlarını hiçe sayan
Ülke kültürünü, geleneğini, toplum vicdanını savunan ve sayan.
Hep bir romanın içinde
Avucunda şiiri
Avazı hür
Gönlü bol
Gönlü İstanbul
Ne kadar İstanbul varsa hepsinde kabul.

Gün aşırı boğazdan geçmezse olmaz.

Rakı, balık, deniz bir de çerez

Beklemeyi de bekletmeyi de sevmez.

Hakikatleri seven, her şeyin yüzüne söylenmesini isteyen

Kaderine boyun eğmeyi bilip

Zaman zaman ölümü özleyen

Ama yaşamayı da asla bırakmayan

Öyle farklı, öyle başka, öyle acayip.

Kafasını hep sanata çeviren adamdır Sadri Alışık

İşini eliyle değil canıyla yapan

Barışçı, özgürlükçü, bağımsız

Dünyaya sanatkar gözüyle bakan

Bakışı haramsız, gözü zararsız

Her hücresiyle sanatının ustası

Oyunculuğu dünya çapında açıkçası

Tek başına bir konservatuvar

Bugün bile filmlerinden mezun ettiği

Çok değerli öğrencileri var

Ve bülbül misali altın kafese koysalar

Hep vatanını arayan

Onu izleyen herkesin çocuğu

Onu izleyen herkes onun çocuğu

İşığı al

İşığı haşmetli

"Tatmadığım başarı, yaşamadığım duygu kalmadı" diye söyleyen

Aklımızdan kalbimizden hiç çıkarmadığımız ebediyen

Elinde boyacı tezgahı dalgacı Mahmut

Tophane rıhtımının romantik bitirimi

Hele o Turist Ömer yok mu ziyadesiyle mahcup

Yeşilçam sokağının son külhanbeyi

Unutulur mu hiç ofsait Osman

Ne güzel cümledir "Bu da mı gol değil hakim bey?"

Ama mutlaka O'nun ağzından

Ah güzel İstanbul'un güngörmüş, ağırbaşlı Haşmet beyefendisi

Akılları durdurur eline altın heykelciği alıp

Uzarlara gittiği Yengeç Sepeti

Bu kadar zenginliğin içinde onu bir yerlere sığdırmak çok zor.

Çünkü herkesin kendine özgü bir Sadri Alışık'ı var

Tiyatrosu, sineması,

Şarkısı, şiirleri, resimleri

Bu bir veda değil

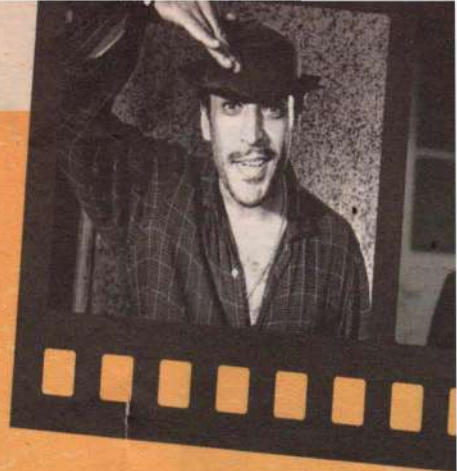
Merhabadır sana...

Sen;

Sanattaki özgünlüğün, özgürlüğün lideri.

Karısı ile kafa kafaya bir ömrü bölüşmüş adamdır Sadri Alışık

Refika-ı hayat bölüşmüş

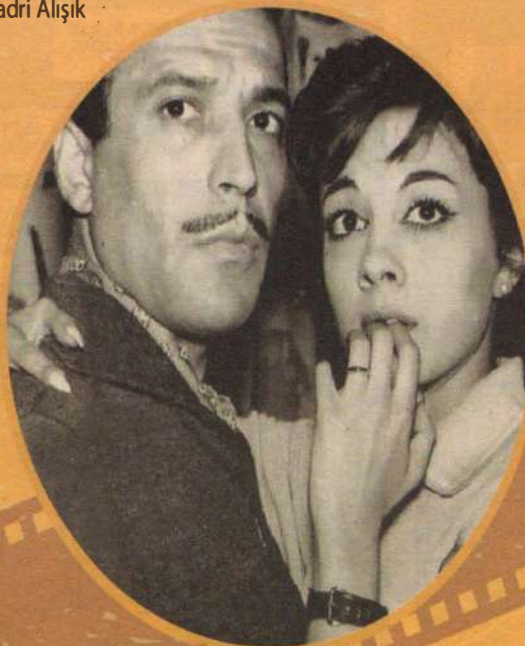

Zahmetleri, eme
Umudu, inancı, ç
Istıraplara sessiz
"Sen olmadığın v
"Çolpan'ı alın" be
Yağmurlara, çam
Ofsaytlara düşm
"Hayattaki en gü
Yaman bir kadın
Yılmaz bir savaşı
Ege'nin kültürün
Zarif, asil bir han
Aşkı, sevdası, Sa
Ömrünü ailesine
Çolpan İlhan Sa
Daima sonbahar
Gözleri göz değıl
Çantası koltuğun
Derli toplu giyini
Sadri Alışık karıs
Dudaklarına kuş
Havaya her gün
Aşkına gökyüzü
Hayalleri, sevinç
Renklerin hepsin
Elayı bir çift göz
Karanfil gibi saç
Menekşe, zamb
Elleri temiz ve s
Oğlunu o uyurk
Ona direnmeyi,
Özlemini soludu
Sevgisini korudu
Beraber huzurlu
Dağım, denizim
Eş baba çocuk
Öylesine sadık,
Evinin barkının
Ömrünün yarısı
İnsan gibi insan
Samimi... fedaka
Yaşamı boyunca
Ölümü boyunca
Ülkesinin bütün
Ama yanında h
İç dışı, sağı solu
Hep Çolpan İlha

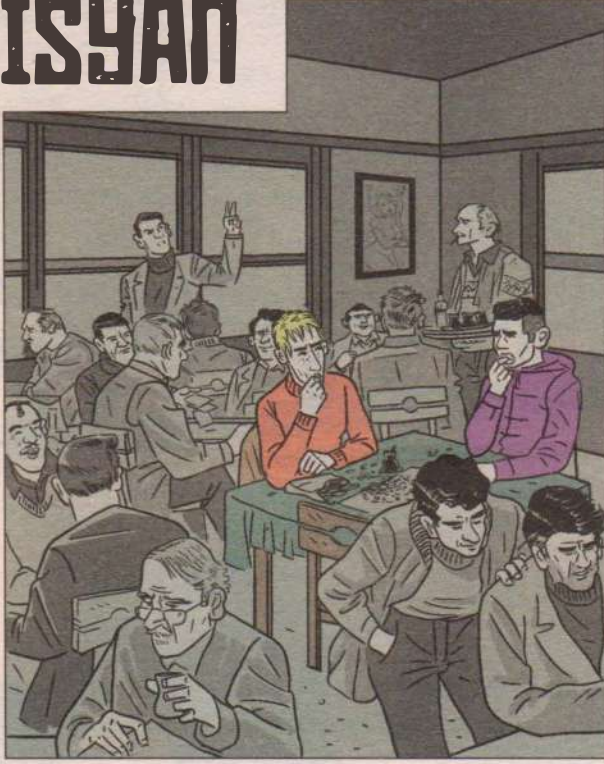

İğün, özgürlüğün lideri.
faya bir ömrü bölüşmüş adamdır Sadri Alışık
üşmüş

Zahmetleri, emekleri bölüşmüş
Umudu, inancı, gururu, sevgiyi beraber paylaşmış
Istiraplara sessizce el ele katlanmış...
"Sen olmadığın vakit ben de olmuyorum"
"Çolpan'ı alın" ben düşerim demiş
Yağmurlara, çamurlara yakalanmış
Ofsaytlara düşmüş bir adamın,
"Hayattaki en güzel golüdür Çolpan İlhan" diye yazmış, çizmiş
Yaman bir kadındır Çolpan İlhan
Yılmaz bir savaşçıdır
Ege'nin kültürünü ve güzelliğini oyunculuğuna ustaca taşıyan
Zarif, asil bir hanımefendidir.
Aşkı, sevdası, Sadri'si için Çolpan İlhan'lığını bırakmış
Ömrünü ailesine adanmıştır
Çolpan İlhan Sadri'sinin ve ailesinin kahramanıdır
Daima sonbahar solgunu, yorgun argındır elbet
Gözleri göz değildir sanki bir memleket
Çantası koltuğunda hep öyle sessiz
Derli toplu giyinir eli yüzü tertemiz
Sadri Alışık karısının gözistan gözlerini dinamit misali üstünde taşırdı
Dudaklarına kuşlar kondurur
Havaya her gün birini fırlatırdı
Aşkına gökyüzünden milyarlarca yıldız çalar
Hayalleri, sevinçleri, umutları, renkleri satardı
Renklerin hepsini satardı da
Elayı bir çift gözde kendine saklardı
Karanfil gibi saçlarına takar çiçeğim diye severdi karısını
Menekşe, zambak, hanımeli en sevdikleri
Elleri temiz ve sıcak elleri şefkatli
Oğlunu o uyurken seven
Ona direnmeyi, güvenmeyi, sevmeyi öğreten
Özlemini soluduğum
Sevgisini koruduğum
Beraber huzurlu güzelliklere mutlu zamanlara koştuğum
Dağım, denizim, ışığım, yağmurum. Sadri Alışık
Eş baba çocuk
Öylesine sadık, öylesine aşık
Evinin barkının mukaddes anasına
Ömrünün yarısına
İnsan gibi insan
Samimi... fedakar... candan
Yaşamı boyunca da
Ölümü boyunca da yaşayan
Ülkesinin bütün yüreklerine ulaşan
Ama yanında hep Çolpan İlhan
İçi dışı, sağı solu
Hep Çolpan İlhan...

ALAYINA İSYAN

Türkiye

opet'te fark var, temizlik var. Ürünler de güzel. daha ne olsun?
yolculukta güvenilir ve güvenli gerçek duraklar.
opet ile kaliteli günleri yakala, hem yakıttan hem zamandan tasarruf et.
opet istasyonlarından çok memnunuz. zaten ben opet'ten başka yerden yakıt almıyorum, çok teşekkürler opet.
opet'in kurumsal kimliğine, personelinin duyarlılığına sonsuz teşekkürler. özellikle istasyonda unuttuğumuz
çantamızın bize ladesinde emeği geçenlere ayrıca teşekkürler. aklı kelden, yakıtı opet'ten alacağsın diyorum.
opet candır, gerisi yalandır.
yolculuğumuz boyunca
güvenerek
yolunu gözlediğimiz yer.

gerçekten temizlik ve kalite açısından rakipsiz.
en bakımlı petrol istasyonları opet'in.
güler yüzle karşılıyorlar ve çok temiz, hijyenik.

çok beğeniyorum opet'i.
iyi ki varsınız,
en iyisi opet.

tebrik ederim opet. temiz tuvaletleriniz ile zaten takdir topluyorsunuz.
yıllardır motorin ve benzin alıyorum, ondan da memnunuz. bir de çocuklara trafik kurallarını
öğretmek konusundaki çabanızdan ötürü teşekkür ederim. opet yolları kısaltıyor.
Türkiye temiz tuvaleti opet'ten öğrendi.
sadece temiz tuvalet projesi değil, örnek köy projesi,
genel yetiştirme projesi de vardır. gelecekte bu projelerin yaygınlaştırılması büyük bir başarı olacaktır.

tuvalet denince opet.
20 senedir
opet'ten
başka yerden
yakıt almam.
her zaman
opet
yakıt kalitesinde de,
temizlikte de
1 numara

dedi.

Türkiye Müşterinin Sesi Araştırması'nda, akaryakıt sektöründe müşteri bağlılık seviyesi
en yüksek marka Opet seçildi. Performans, kalite, hizmet denince
Türkiye yine Opet dedi. Herkese sonsuz teşekkürler.

"Bu ilandaki müşteri yorumları, gerçek Opet müşterilerinin
sosyal medya hesaplarından alınmıştır."

Koç

/Opet

/OpetTr

opet

TMS - Türkiye Müşterinin Sesi Araştırması, Kalite - Türkiye Kalite Derneği ve İstatistik Araştırma ve Danışmanlık A.Ş. Ortak
Çalışması tarafından yürütülmektedir. Araştırma Temmuz - Ekim 2015 döneminde, 8 anketten oluşmuş, 10 yaş üzeri toplam
14.698 kişi ile yapılan görüşmeler üzerinden, telefonla anket yöntemiyle (CATI) yapılmıştır. Her anket için 1.500 yarı
güvenlikten oluşan örneklem ile raporlanmıştır. Opet, TMS 2015'te akaryakıt istasyonları markaları arasında birinci olmuştur.

TÜRKİYE MÜŞTERİNİN SESİ

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantev.org>

Özgür Amed

yıl 2010

Yerine kurulup, bir ceylan gibi dikkat kesildi. Gözleriyle tüm salonu yedi bitirdi. Programın akışını, avına atlayacağı en uygun anı bekleyen çitanın bol gerilimli sahnesi gibi takip etti. Nihayet!

Davet edilen kurumun başkanı olduğu için kalkıp Ankara'ya gitti. Belediyelerle ilgili iki günlük bir çalıştay olacaktı. Türkiye'nin her tarafından katılım olması bekleniyordu.

Hafta sonunu Ankara'da geçirmek üzere, uçağa atlayıp, soluğu belirlenen konaklama yerinde aldı. Onu arayanlara "Önemli bir çalıştay için Ankara'dayım" dediğinde ses tonuna gizli bir haz eşlik ediyordu. Siyasetin başkentinde siyasete doyup döneceğini hayal ediyordu. Siyaseti çok seviyordu. Yaşamın kendisi siyasi değil miydi? İstesek bile kaçamazdık. Hele de coğrafya tarihin çerçevesi, insanın kaderi olunca siyaset günlük bir işe dönüşüyordu.

Politik jargon denen illet, virüs gibi bulaşmıştı. Kavramlara boğarak konuşmaktan müthiş bir keyif alıyordu. Konuşmalarında alakalı alakasız "diyalektik, deklarasyon, pragmatizm, sömürgecilik, sağ sapma, merkez – çevre ilişkisi, aktüalite, politize, teorize etme vs." kavramlarını kullanmak çok önemliydi.

Bağlama "boylam", pragmatizme "permatizm", deklarasyona "dekorasyon" dese de çok sorun değildi.

Haklı olmanın verdiği gururla, gireceği tartışmalarda, iflahını kurutacaktı milliyetçi – şoven anlayışların. Bu motivasyonla uykuya daldı...

Çalıştay başladı!

Komşu illerden gelen tanıdık pek çok sima.

Hep beraber oturuldu. Çalıştayın konuları genelde teknikti. Sunumlar yapılıyor. Uzmanlar çıkıp belediyecilik hakkında bir şeyler diyordu. Hepsisi sıkıcı konulardı. Çay – yemek aralarında farklı konular konuşulsa da asıl sorunlara bir türlü değinilmiyordu. Bir iki siyasi sohbet denemiş, boşta kalmıştı. Oysa belediyelerin temel sorunu teknik değil, toplumsaldı. Böyle düşünüyordu ama katılımcıların hepsi sanki vakit geçirmek için, anıları tazelemek için gelmişlerdi. Sen kalk belediyeden duygusuzca bahset ama halk gerçekliğine değinme. **Bir ara söz alıp "Belediye denen şey, halk ve devlet gerçekliği arasında kalan Dante'nin Infernosu gibi bir yerdir!" demek istedi.** Ama uygunsuz – zamansız kaçacağını düşünüp, taşkın yüreğini dizginledi...

İlk günü korkunç bir şekilde bitirdi.

İkinci gün başladı. Yine sıkıcı konular. Tam da sıkılganlığının, telefonla uğraşmanın tavan yaptığı bir esnada, sahnedeki uzmanın "Bu konuda söz almak isteyen var mı?" dediğini duydu. Yılların, günlerin bastırılmış olduğu özlemle, tarihin çarptığı ve hükümetlerin yaptıkları tüm haksızlıkları bir bir ifade etmek, güncel siyasetin gayri – ahlaki dayatmalarını belirtmek, süreç değerlendirmesini yapmak için elini kaldırdı.

Söz aldığı başlığın "Belediyeler ve çöp sorunun pratik çözüm yolları" gibisinden bir başlık olduğunu ne duymuş ne de dikkat etmişti. Çokta önemli değildi. Ya herro ya merro!

Başladı konuşmaya:

"Tüm katılımcıları saygıyla selamlıyorum. Gerçekten önemli bir çalıştay. Önemli sonuçların alınacağını söyleyebilirim (abarttığının farkındaydı). Konuya geçmeden önce bütünlüğü doğru şey etmek açısından birkaç şeyi şey etmek istiyorum (herkesin merakla ona baktığını hissediyordu).

Bildiğiniz gibi özellikle Diyarbakır, Van, Batman, Mardin gibi yerlerde geliştirilen belediyecilik anlayışıyla buralarınki aynı değil. Bizim anlayışın terörize (bu kelime hızır gibi yetişmişti. Kendini kutladı)

edildiğini, medyanın gerçekleri yansıtmadığını söyleyebilirim.

Siyasal süreç diyalog temelinde sürmelidir. Fakat belediyelere baskı dinmiyor. Müfettişler çıkmıyor. İnceleme yapa yapa bir hal oldular. Bilime, sanata bu kadar yoğunlaşırsalar emin olun daha farklı bir ülke olurduk (Bu benzetmeyle vehameti kavratmıştı). Tabii Kürt sorunu yüzyılların sorunudur, uzun bir meseledir. Ancak siyaset ve uzlaşma temelinde çözülebilir. Herkes bunu bilmelidir."

Homurtular, hoşnutsuzluk bildiren sesler yükselmeye başladı.

Durursa sözünü bitiremeyeceğini biliyordu. Devam etti:

"Evet, tüm bu sorun – sıkıntılar arasında hizmet etmeye çalışıyoruz. Bu bir başarıdır, inanç..."

Sahnedeki eleman araya girdi! Buyurgan ve kararlı bir ses tonuyla "Beyefendi! Lütfen konuştuğunuz konu dışında söz almayın.

Konumuz sapıyor. Siyaseti tartışmıyoruz. Teşekkür ediyorum, evet son bir arkadaşla söz verelim, sonra toparlayacağız!" dedi.

Resmen ruhu sızladı. Kemiğinin iliği çekildi. Sözünün bu şekilde kesilmesi hoş olmamıştı.

Mecburi oturdu. Yanındaki arkadaşlara

"Görüyorsunuz değil mi?" diyerek dert

yandı. Şimdi kendini Kafka'nın böceği gibi hissediyordu. İncinen gururunu nasıl tamir etmeliydi? **Kalkıp giderek mi? Kalıp savaşılar mı? Durumu kendi haline bırakarak mı?**

İki saniye içinde kararını verdi: "Savaşacağım." "Sözümü mutlaka tamamlayacağım" diye içinden geçirdi.

Kısa bir ara verildi. Çalıştayın son oturumuna geçilecekti. Öneri, istek, şikayet, kapanış faslı olacaktı.

En azından olmasını bekledi.

Yerine kurulup, bir ceylan gibi dikkat kesildi. Gözleriyle tüm salonu yedi bitirdi. Programın akışını, avına atlayacağı en uygun anı bekleyen çitanın bol gerilimli sahnesi gibi takip etti. Nihayet! Katılımcılara söz verilecekti. Görüşler ifade edilecekti. Elini kaldırdı, görülmedi. Tekrar kaldırdı, diğer köşeye gitti mikrofon... Hah? Gördü moderatör... Mikrofonu kaptı!

Bu bir varlık – yokluk savaşı idi. Sözleri mermi gibi çıkmalıydı.

"En başta belirtmek gerekirse, bu çalıştayı düzenleyen arkadaşlara, emeği geçenlere teşekkür ediyorum. Gerçekten karşılıklı tartışmalarla bir enerji (sinerji demek istemişti) doğdu. Bu çalıştayın her yıl düzenlenmesi gerek. Hatta gelecek sefere bizim oralarda yapılmasını talep ediyorum. Arkadaşları misafir etmek isteriz. Son bir şey belirtmek istiyorum.

Sabah söz aldığımdaya konuşmamı bitiremedim. Oysa sözlerimi ilgili konuya bağlayacaktım. Kürt sorunu yakıcıdır. Çözmeyen çözümler.

Tarih bunu yeterince ispatlamıştır. Fakat bu gerçekliği anlamak istemeyenler var.

Değerli arkadaşlar!

Bakın bu çok önemlidir!

Öyle önemli bir sorundur ki, rahatlıkla şunu söyleyebilirim: Kürt sorunu çözümlenmeden, çöp sorunu çözümlenmez...

Diyecek başka bir şeyim yok. Saygılarımla!.."

kürkçü dükkkanı

Hatıralarımızın ayaklarına taş bağlayıp derinliklere batırdım. Şimdi içinde balıklar saklanıyordur. Denizin tuzu işte bu balıkların gözyaşındandır sevgilim. Belki de bunca acıya şahit olmanın kederinden yoktur hafızaları.

Bahar özlemiyle uzayan günlere su verdim bugün. Güneşi daha uzun görsünler diye martın dizlerine uzanıp dua ettim. Birkaç gelişigüzel günah işledim. Yüce Tanrı affetsin! Yine kendimle baş başa, karanlığından sıkıldığım bir akşamı daha buyur etmişken masama, soluğun uğradı dudaklarıma. Bir orman yangını esip kupkuru etti canlı kalan ne varsa. İnsan paylaştıkça kalabalıklaşır diyorlar. Odamdaki boş yatağın okuduğu, bitmeyen gamlı bir şiir var. Anlatırsam kurtulurum belki üzerime giydiğim bu yalnızlıktan.

Düşünüyorum da sevgilim, bu kadar çok severek hata yaptık belki de. Sadece kendimizi değil, dünyayı da yorduk. Bu soyu tükenmeye yüz tutmuş duygu yükü tartılabilir bir şey değildir ancak ağırlığını sen biliyorsun. Asla karşılık beklemez ama sevgilinin tavırlarına endekslenildiğinde samimiyetini yitirir. **Mesela ben seni, yaşıma hayli geçkinen, yani şu basacağım tuşları bugün gördüğüm kadar kolay göremiyorken de sevmek istiyorum.** Bu esnada senin başka bir adamla mutlu bir hayat sürüyor olman da umurumda olmamalı. Ama ne mümkün! Başka masalardan yükselen kahkahaların her yaşımda saplanır kalbime. "Beni istediğim gibi sevemedin" dediğini duyar gibiyim. Haklısın demeye dilim varmıyor ama haksızsın demeye de gönlüm razı değil. Yaşanması zor bir aşk hikayesiyle seni tanıştırdığım zaman, sana anlatmaya çalıştığım şey tam olarak buydu. Biliyorum, insan deneyimlediği duyguyu arar ve elinde kalanı sadece bununla karşılaştırabilir. Böyle bakıldığında sana büyük bir haksızlık etmiş olabilirim. Ancak bunun aksi, benim kendi yaşayacaklarıma ket vurmam demektir. Sana beklentiden ırak akışlarımin bir hesaba dönüşmesi demektir. Bir insandan, geriye kalan her duyguyu senin gözünde değersizleştirir diye, kalbinden akanı tutmasını bekleyemezsin.

Ben seninle, dalgasızlığından mahcup bir denizin huzurunu paylaştım. Kadeh kadeh suları beraber beyazlattım. Sonra ansızın acı bir yalnızlık düğümüniverdi boğazıma. Ne yaptım kurtulamadım. Dün gece, artık dayanamayıp koşar adım kendimi sokağa. Seninle şarkımızı bir ıslığın kucağında, eşmeyen bir rüzgarın yokluğuna bıraktım. Kimselerin bilmesini ben de istemezdim ama nefes alamayan birinden acısını haykırmasını esirgeyemezsin. Sen bilmezsin, ne zaman bir ayrılık şarkısı dilime pelesenk olup da eski bir sokakta kaybolsam, kendimi evinin önünde buluyorum ben. Bu bir alt beyin hareketidir. **Zaten, bizim seninle birbirimizden gidişlerimiz de tuhaf, birbirimize dönüşlerimiz de. Bakıyorum da ne**

gidebiliyoruz, ne de tam dönebilmişiz. Her uzaklaştığımızda kalbimizi rendeleyen bir hasret dalgasıyla vurmuşuz birbirimizin kıyılarına. Hece hece bir özlem bu ve ben ö demeden ölümü anlıyorum. Afrika kıtasının sahip olduğu ne varsa sömürülmesine beraber gözyaşı dökmüşlüğümüz var seninle. Mülteci çocuklarla simidimizi paylaşmışlığımız var. Dünyanın hemen her ülkesinde yaşanan dekadansa isyan bayrağını el ele çekmişliğimiz var. Anlıyorsun değil mi sevgilim, bütün benliğime sinmiş ılıman iklimin. Şimdi gözlerinin, gülüşüyle gözlerimi okşadığını görür gibiyim. Bütün vücudumda dokunuşlarının yanık izleri var. Ne günler geçirdik beraber ve nasıl bir özlemi inşa ettik el ele böyle. Bugün acısı yüreğimde diner mi söyle? Korkarım, benim bu yüzüm, bir daha seninleyken güldüğüm gibi asla gülmez. Baktığında senin de benim askerlerimi sırtından vurduğun oldu. Bunu sanki yabancı bir tene dokunman kolaymış gibi yaptın. Belki de bir bahar güneşinden cesaret alıp bensiz de mutlu olabilirsin sandın. Oysa ben seni bilirim, senin ellerin yanar yabancı bedenlerde.

Peki ben sen dediğimde, sen "seni" biliyor musun? "Sen" gibi bir rüya görebiliyor musun? Yani benden neyin gittiğini anlayabiliyor musun? Tanrısız bir din kadar atıl kaldığımı süzebiliyor musun? **Şimdi aradan asırlar geçse, ne biz o Yeşilköy yollarını unuturuz ne o yollar bizi... Çünkü bir tören geçidiydi rakı sofralarından el ele eve dönüşlerimiz.** Yıldızların alkışları arasında aheste yürüyüşümüz, bir hatıradan çok daha fazlasıydı. Geleceğin yazgısı Tanrınınansa, geçmişinki bizimdir sevgilim. Çünkü Tanrı düğüm noktalarını yazar kaderin. İnsansa detaylarını çizer. Biz seninle öyle bir eser yarattık ki Tanrıyı bile şaşırttık bazı zamanlarda. Belki sadece bu yüzden artık az içmeyi başaramıyorum.

Bugün de geriye kalan sevginin kaldırma kuvvetinde batan aşklara içtim. Nikotinle yaktım ciğerimi. Beyaz bir karanlık bağladım kaderimin çarkına. Denizin avuçlarına bıraktım kalbimi. Hatıralarımızın ayaklarına taş bağlayıp derinliklere batırdım. Şimdi içinde balıklar saklanıyordur. Denizin tuzu işte bu balıkların gözyaşındandır sevgilim. Belki de bunca acıya şahit olmanın kederinden yoktur hafızaları. Öyle ya, ne zaman tökezlesek denize akıtmadık mı elemimizi. Buna sadece deniz değil, gurup şahit, balıklar şahit. Ama sorsan şimdiye çoktan unutmuşlardır. Ben de unutmadan söyleyeyim; sen ne zaman kapımı çalarsan çal, kalbimin içinde yerin, üzerinde hakkın var. Ama artık çiçeklerimi ne senin ne benim gözyaşıyla sulamak istiyorum. İkimiz için, yüzlerimizin sadece güldüğü anlar düşünüyorum. Çünkü bunu çoktan hak ettik biz.

Nihat Sırdar

semt pazarı

İlk iş bir gün önceden pazar yerine tahtacıların bıraktığı tezgahlar yerleştirilir. Kimi esnaf tahtasının üzerine adının baş harflerini yazar yağlı boyayla karışmasın tahta diye.

Babamla birlikte işportacılıktan pazarcılığa terfi ettiğimiz 1989 yılına rastlar. O zamana kadar Topkapı, Fatih gibi yerlerde pazar çıkışlarına serdiğimiz paket kağıtları üzerinde sadece ayakkabı satarken, o yıldan itibaren pazarların içinde kirasını ödediğimiz tahtamızda satış yapmaya başlamıştık.

İlk pazar yerimiz cuma pazarındaydı. Tahta atamıyorduk ama pazarın Haseki tarafındaki girişine yakın, büyük bir iç çamaşırı tezgahının arka yola bakan tarafında kendimize sığılacak bir yer bulmuştuk. Karşı komşumuz tavukçu Selahattin Abi'nin hemen oracıkta kasabın kestiği ve yolduğu tavukları kışından şişirerek yumurtayla tıkasını önceleri şaşkınlıkla izlerken sonra gayet normal gelmeye başlamıştı bu durum.

Zaten bir süre sonra daha çok satmak için içine kağıt doldurdukları sütyenleri giyen ve tezgahın üzerinde "İkizlere takkeeee" diye bağırarak abileri, "Benim şeftalim sulu sulu" diye çığırarak meyvecileri, "Yan sokakta kavga var" diye gelen sese "Kesin bizim hemşeridir" diyerek elinde satırla koşan esnafları yadırgamaz hale gelirsiniz pazarcılık yapıyorsanız.

Bunlar hayatın rutinidir çünkü.

Pazarcılık çok zor iştir.

Meyve, sebze, balık satıyorsan gecenin körü evinden çıkıp hale gitmekle başlar işin. Millet mışıl mışıl uyurken hal köşelerinde simsarlarla pazarlık yapar pazarcılar üç kuruş daha ucuza mal alabilmek için. Yükleyip arabalarına tezgahlarına getirirler.

O sırada diğerleri yani giyim, kuşam, oyuncak vesaire satanlar da ulaşmış olurlar pazar yerine.

İlk iş bir gün önceden pazar yerine tahtacıların bıraktığı tezgahlar yerleştirilir. Kimi esnaf tahtasının üzerine adının baş harflerini yazar yağlı boyayla karışmasın tahta diye. Çünkü kimi zor zamanlarda tahtacının elinin bir türlü gitmediği tadilatlarla epey bir emek harcanmıştır o tahtalara. Tahtalar ve aralarına konulan kontrplaklarla tezgah yerleşince ikinci iş tentedir.

Genellikle Unkapanı İMÇ'de Amerikan bezinden diktirilen ve pazarcılara özel yaptırılan bu tenteler her hafta aynı sistemle ve aynı sırayla bağlanır. Sistem bozulmasın diye sonradan tentesini çekecek esnaf erken gelse bile diğerlerini mutlaka bekler.

Memleketin en kolektif işlerinden biridir pazarın üstünü kaplayan o tenteler.

Çok emek, ciddi mühendislik ve yaşanmışlık vardır o rengi ıslandıkça koyulaşan tentelerde.

Yazın yakıcı güneşten, kışın yağmurdan, rüzgardan korur. Ama yağmuru yedimi toplaması öyle bir zor gelir ki...

Biz uzun zaman naylon kullandık tente niyetine. Henüz küçük pazar esnafı olduğumuz için paramız Amerikan bezine yetmiyordu. İlk tentemizi diktirdiğimiz, dört ucunda ve ortalarındaki sarı halkaların parıldayışı hâlâ aklımda. Tenteler çekildikten sonra sıra malları dizmeye gelir. Kutularla yerleştirilen malları dizmek kolayken, terlik, ayakkabı gibi karışık toplanan malları çiftlemek her zaman büyük eziyet olur. Sebze meyvenin dizilişi ayrı maharet gerektirir.

Aşağıdan yukarıya doğru inci gibi dizilen domatesler bir tablo gibidir mesela.

O tablonun amacı hepsi devrilir korkusuyla aradan bir domates almaya müşterinin yeltenmesini engellemek, böylece arkada alınma olasılığı düşük malları da torbaya atabilmektir.

"Seç beğen alıcılar" işi en kolay esnaf gurusudur. Yığıldıkları malları için müşteriye birer küçük leğen verir, seçilenleri tartıp, poşetleyip hızla yeni müşteriye geçerler. Bir nevi pazarın fest futbolcularıdır kendileri.

Peynir tezgahlarının havası her zaman daha başkadır. Çünkü onlarda illa bir camekan vardır.

Pahalı olan peynirler o camekanın içinde müşterisini beklerken yan tarafta açılan tenekelerden tattırarak satış yapılır. Bıçağın kenarıyla uzatılan peynirde gelen tat her zaman çok iyidir. Özellikle yazın fırından çıkmış sıcak ekmek arasına peynirciden alınan kalıp ve karşı tezgahdan alınan üzümle yapılan kayıntının tadı hiçbir öğle yemeğinde yoktur.

Tadımlar ve kalıbı tenekeden çıkarma sırasında kırılan peynirler biriktirilip "kırık peynir" diye ucuza satılır. Bütçesi düşük olanlar için bulunmaz nimettir.

Yazları tezgaha komşu evlerden verilen soğuk su sürahileri artık yerini değişen ve ilerleyen demokrasimizle birlikte sokak kavgalarına bırakmıştır. Pazarcılar ve komşuları arasındaki o güzel ilişkilerin yerinde çok yerde artık yellere esmektedir.

Pazarcı olmak en çok kışın zordur. Soğukta ve yağmurdan sürekli sokakta durmak, arada yapılan en yakın kahve kaçamaklarıyla bile giderilemez bir eziyet yaratır. Hele bir de tezgah açılan sokakta kazı çalışması varsa veya pazar kurulan yer açık arazi olan bir çamur deryasıysa seyreyleyin cümbüşü. İnsanı hayattan soğutur. Pazarcı olmaya dakikada yüz kırk kez küfredirir.

Gün bitip eve kapağı attığındaysa ekmek parası duygusuyla bütün sinir geçer, şükredersin.

Bizim cuma pazarıyla başlayan pazarcılık kariyerimiz Şehremini salı pazarı, Fatih çarşamba pazarı, Kocamustafapaşa perşembe ve cumartesi pazarlarıyla gelişti. Hem ben hem Atilla binlerce kez kurduğumuz ve topladığımız o tezgahlar sayesinde okuduk, büyüdük. Pazarlar sayesinde insan sarrafı olduk. Terlik satmanın avantajı olarak bir bakışta kim kaç numara ayakkabı giyer söyleyiverdik. Pazarlar, tezgahlar, tenteler bizim geleceğimiz oldu.

Çok meşakkatli iştir pazarcılık.

Pazarcılar çok çile çekerler ekmek parası için.

Bir semt pazarının içinden geçerken bir kez de öyle bakın tezgâhlara.

Birbirine karışan sebze, meyve, peynir, balık kokularından oluşan pazarın kendine has o kokusunu hissedin.

Çok emek, çok gelecek, çok umut var o pazarlarda.

Birbirine karışan sebze, meyve, peynir, balık kokularından oluşan pazarın kendine has o kokusunu hissedin.

KARAKARGA
Yayınları

ÖDÜLLÜ ÇİZGİ ROMANLAR

Epileptik

David B.

“Yetişkinler bize saçmalıklar dışında bir şey öğretmezler. Her şeyi kendimiz yapmamız gerekir.”

Size de işlerin yolunda gittiği yagane zamanlar, hiçbir beklentinizin olmadığı dönemlermiş gibi gelmiyor mu?

GÜÇSÜZ
DÜŞMEZSEN
HAYAT
GÜZELDİR
SETH

MANU LARCENET SIRADAN ZAFERLER

Hepimizin, acıya, kedere ve eksik kaldığımız şeylere verdiğimiz tepkiler farklıdır. Bazı insanlar bu boşluğu doldurmak için uzun uzun konuşur, tartışır ya da çeşitli teoriler üretir. Kimileri ise tam tersine, çalışkan bir çocuğun matematik probleminde odaklanmış gibi sessiz kalır. Bende ise, yoğun acılar uyuşturucu etkisi yapıyor.

Metin Uca

hesap lütfen

Bayan Başkan 36 bin liralık maaşından konaklama dışı tüm harcamaları satır satır ödüyor, göz göre göre har vurup harman savuruyordu. Başkan habire fatura imzalıyor, habire maaştan gidiyordu.

Çok şık, çok alımlı, güzel ve akıllı duruyordu masa başında... Kısa sarı saçları ona daha genç ve dinamik bir hava veriyor, üzerindeki açık pembe tayyör, şık topuklu ayakkabılarıyla kadın kuaförlerinin vazgeçilmez dergilerin cemiyet haberleri köşesinden fırlamış gibi görünüyordu.

Büyük ahşap masanın başındaki çekici kadın, Türkiye'nin yeni başkanı değil de Netflix dizilerinin bakımlı, özel Amerikan kadınları gibi duruyordu.

"Tek kadın hiç olmaz" diye söylendi.

"Ya gitsin banka genel müdür yardımcısı olsun, reklam ajansında yönetici olsun, aynı soyadlı holdingde yönetim kurulu üyesi olsun ama nasıl başkan oldun yahu sen?!" diye bağırdı.

Duyulmayan sesi içine doğru sessiz bir çılgılık gibi kendi karanlık dehlizlerinde kayboldu.

"Ya ben böyle cümle kurmam, kesin rüyadayım" diye biraz rahatladı.

Bayan Başkan o sırada uzun ahşap masada yemeği tamamlamış, İngiliz uşakların yarattığı saygın havayı yansıtan mağrur ve sessiz garsonun getirdiği hesap pusulasını incelemeye başlamıştı.

Bunu görmesiyle "Yahu bir de yemeğin parasını mı ödeyecek?" diye bağırması bir olmuş, ey düş, karabasana dönüş halini almıştı. Sanki sinir bozucu yüzlerce kamera gelip gelip onu hiddetlendirecek detaylara zoom yapıyor, Bayan Başkan

yemek sonrası bol sıfırlı hesabı kartından ödemek için şık çantasını karıştırıyordu.

Sessiz uşağa dönüp diğer aylık harcamaların faturasını da getirir misin demesiyle **"Başlarım düşün"** diye kızgınlıkla sıçırıyor, yatak yatak olalı böyle harareti tepki taşıyordu.

Hain kameralar zoom yapmış Bayan Başkan'ın tayyör, kuru temizleme giderinden, diş macununa, eşinin traş deodorantından ayakkabı cilalama ücretine ne varsa satır satır tarıyordu. Satırlar hızla akıyordu, her şey ama her şey paralıydı.

"Otel mi yahu burası, devlet başkanına bu yapılır mı?" diye bağırdı, ses yine kayboldu. Rüyada olduğuna bir kez daha ikna oldu, fakat yine de gözünü açamıyordu.

"Hani devlet malı deniz diye bir sözümüz vardı. Ona ne oldu?" diye aklından geçirdi.

Bayan Başkan 36 bin liralık maaşından konaklama dışı tüm harcamaları satır satır ödüyor, göz göre göre har vurup harman savuruyordu.

Başkan habire fatura imzalıyor, habire maaştan gidiyordu.

"Hazıra dağ mı dayanır, ödenek mi katlanır yahu!" diye hayıflanırken içeriye yaşlı ağırbaşlı genel sekreter giriyor, Bayan Başkan'la konuşması yine hayretten ağızları açık bırakıyordu.

Bayan Başkan üç gün sonraki yurtdışı gezisine listede olmasa da küçük oğlunu da götürmek için ekleme yapılmasını, yine ödeneğinden uçak bileti kadar ücret alınmasını isteyince öyle şaşırdı, öyle kızdı ki yatak volkan ağızı gibi üstündeki değerli kişiyi havalara püskürttü.

"Olur mu yahu! Charter seferi mi bu, başkan çocuğuna bilet sorulur mu?" derken güçlü ilahi bir ses "Bu en yeni Türkiye" diye gürledi.

"Bu en yeni Türkiye, küçük Amerika'da olacaksan başkan, 1600 Pennsylvania Avenue'deki gibi sonuca katlan" diye yer gök inledi.

Yorgani kafasına doğru çekti. Sesten kurtulurum zannetti.

Ses ise **"Yazlık köşke gidiş, oranın elektriğini tüketiş, şehir dışı tatil gezisini tahkik inceleme diye yükleyiş artık bitti."**

"Kim burada başkan olarak kalacak, 5 yıl Türkiye'nin en lüks ama resmi konutunda kiracı olacak cak cak cak!"

Ses yankılanarak uzaklaştı.

"Peki örtülü ödenek nek nek nek! O n'olacak cak cak cak!" Kendi sesinin de yankısına şaşırdı.

İlahi ses yine gürledi.

"Bayan Başkan ödeneği şeffaflaştırdı.

Her şeyin denetimi kolaylaştı tı tı tı..."

"Hay ekona tüküreyim" diye içinden geçirdi.

"Her şeyin bedelini ödemeye maaş mı dayanır. Ne olacak, 1100 odadan kira mı toplanacak?" Sesini çıkarmadan kendi kendine konuşuyordu kiiiiiiiiiii...

Malumunuz bu bir kurgu gülmece denemesi...

Bundan sonrasının nasıl gelişeceği biraz da sizin neyi tercih edeceğinize bağlı.

Yani siz masalları, hayalleri, rüyaları bir yana bırakıp, gerçekle yüzleşmeyi göze alırsanız, belki başınıza üç elmadan biri düşmez ya da keloğlan olmazsınız ama geleceğini belirlemiş, hayatına yön vermiş yurttaşlar olarak gelişkin bir demokrasi ve özgür bir ülkede onurla yaşarsınız.

Siz masalları, hayalleri, rüyaları bir yana bırakıp, gerçekle yüzleşmeyi göze alırsanız, belki başınıza üç elmadan biri düşmez ama özgür bir ülkede onurla yaşarsınız.

Can Bonomo

objet petit a

Sana bu şiiri uzaklardan yazıyorum
 Uzak bu arzulardan arzlardan ve farzlardan
 Gerçeklik alanım daralıyor kelimeler tükenmiş bu marazlardan
 Körelmiş temsillerim bak kalemim mürekkep damlatıyor
 Hayaller iki deveye birden hendek atlatıyor
 Gerçekler mimesisin mimesisi
 Metaforik bir anlam yüklüyorum deri eldivenlere
 Bursa'dan feribota yüklüyorum
 Varyor Ankara dolaylarında kendi çerçevesine
 Genç bir şairin kalem sevdasına her şeyi yazma hevesine
 Sen hemen nesne oluyorsun nasıl yapıyorsun
 Objet petit a
 Ne istediğimi bilsem demek ki daha da güzeleceksin
 Canavar gibi olacak o güzelliğin yangınlar çıkaracak
 Bir hiçliği dolduruyorsun gözümü alıyor
 Simgesel bir gerçeklik o bacak bacağın üzerinde
 Bir elbiseler çıkıyor soyundukça yeni görüyorum
 Düşünüyorum
 Mon objet petit a
 Sana bu şiiri çok uzaklardan yazıyorum

İllüstrasyon: Can Bonomo

Emrah Akbaş

okudum çizdim SİMYACI

Basit şeyler, en olağanüstü şeylerdir ve yalnızca bilginler anlayabilirler bunları. (syf 31)

"Peki dünyanın en büyük yalanı ne?" diye sordu delikanlı, şaşkınlık içinde.
 "Ne mi? Hayatımızın belli bir anında, yaşamımızın denetimini elimizden
 kaçırmız ve bunun sonucu olarak hayatımızın denetimi yazgının eline geçer.
 Dünyanın en büyük yalanı budur." (syf 35)

İnsanlar bir yığın acayip şey söylüyorlar. Bazen, koyunlarla birlikte yaşamak çok daha iyi, konuşmaz koyunlar, yiyecek ve su aramaktan başka bir şey yapmazlar. Ya da kitaplar, dinlemek isterseniz size ilginç öyküler anlatır kitaplar. Ama insanlarla konuşurken durum başka, öylesine tuhaf şeyler söylerler ki, konuşmayı nasıl sürdüreceğinizi bilemezsiniz. (syf 36)

Dünyada bir büyük gerçek vardır: Kim olursan ol, ne yaparsan yap, bütün yüreğinle gerçekten bir şey istediğin zaman, Evrenin Ruhu'nda bu istek oluşur. Bu senin yeryüzündeki özel görevindir. (syf 39)

"İnsanlar yaşama nedenlerini pek çabuk öğreniyorlar," dedi yaşlı adam gözlerinde beliren acıyla. "Belki de gene aynı nedenle hemen pes ediyorlar. Ama, dünyanın hali böyle işte." (syf 41)

"Ben de herkes gibiyim. Dünya gerçeklerine oldukları gibi değil de olmalarını istediğim gibi bakıyorum." (syf 56)

"Benim yalnızca şimdilerim var ve beni sadece o ilgilendirir. Her zaman şimdide yaşamayı başarabilirsen mutlu bir insan olursun. (syf 106)

Kızın siyah gözlerini, gülümseme ile susma arasında karar veremeyen dudaklarını görünce dünyanın konuştuğu ve yeryüzünün bütün yaratıklarının yürekleriyle anladıkları dilin, en temel ve en yüce bölümünü anladı delikanlı. Ve Aşk'tı bunun adı, insanlardan da çölden de daha eskiydi. (syf 115)

Ertesi gün ölecek olursa gözleri açık gitmezdi, çünkü gözleri öteki çobanların gözlerinden çok daha fazlasını görmüştü ve bundan gurur duyuyordu. (syf 130)

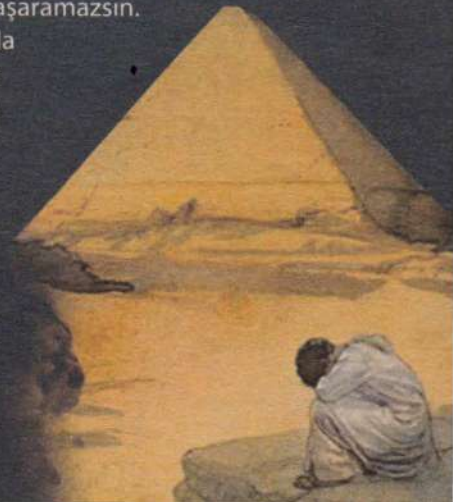
"Kötülük," dedi Simyacı, "insanın ağızından giren şeyde değildir. Kötülük oradan çıkandır." (syf 138)

"Çölde bana hayatı göster," dedi Simyacı. "Çölde hayatın bulunduğu yeri bulabilen, çöldeki hazineleri de keşfedebilir." (syf 139)

"Öyleyse neden yüreğimi dinlemek zorundayım?"
 "Çünkü onu susturmayı hiçbir zaman başaramazsın. Hatta onu dinlemiyormuş gibi yapsan da o gene oradadır, göğsündedir; hayat ve dünya hakkında ne düşündüğünü sana tekrarlamayı sürdürecektir." (syf 152)

"Bir kere olan bir daha asla tekrarlamaz. Amma ve lakin iki kere olan mutlaka üçüncü defa da olacaktır." (syf 178)

Paulo Coelho - Simyacı
 Can Sanat Yayınları - 138. Baskı

Zafer Algöz

demba ba dön baba

Sanki içimize doğmuş gibi "Demba Baaa Dön Babaaa" dedik durduk. Bir şeyi 40-kere söylersen gerçekleştirmiş derler ya, sonunda 1.90'lık kara ejderim, herkesin sevgilisi evine geri döndü...

Liverpool'a 1-0 kaybettiğimiz maçın gecesinde birdenbire aşka geldik. Müslüm Baba'nın efsane şarkısı "Hangimiz Sevmedik"i söyledik, nakarat bölümünü de "Demba Baaa Demba Baaaa" diye süsledik. Sonrasında olanlar oldu. Hiç prova yapmadan, tam anlamıyla amatör bir çekimle hücum kayıt yaptık. O gece çekimi yapan Japon Ahmet YouTube'a yükleyince Demba Ba fırtınası önce Türkiye'ye sonra da dünyaya yayıldı. Yaklaşık 16 milyon kez izlendi. "Hadi canım abartmayalım, dünyaya yayıldı biraz iddialı bir söz" diye düşünenler olabilir ama dünyaya yayıldığına kendimiz tanık olduk... Kasım ayının ortasında New York'ta Beşiktaş USA derneğinin düzenlediği şampiyonluk balosuna katıldık Hakan Altun'la beraber. Demba Ba Çin'deydi ama ruhu hep bizimleydi. Baloya katılanlarla beraber şarkıyı öyle bir söyledik ki salon yıkıldı. Sanki içimize doğmuş gibi "Demba Baaa Dön Babaaa" dedik durduk. Bir şeyi 40 kere söylersen gerçekleştirmiş derler ya, sonunda 1.90'lık kara ejderim, herkesin sevgilisi evine geri döndü... Amerika'daki şampiyonluk balosunun ertesi günü otelden alıp yemeğe götüreceklerdi bizi. Hakan Altun'la otelin önüne sigara içmeye çıktık... Sigara içerken yemeğe gideceğimiz araçlar geldi, yola çıkmadan önce kapı önünde arkadaşlarla laflıyoruz kaldırımın kenarında. Yanımıza metalik siyah renkli bir kardeşimiz geldi. Gündüz vakti fena içmiş, uçan balon gibiydi... Önce durup bizi şöyle bir tarttı ve yanımıza geldi. Kesin para falan isteyecek diye geçirdik aklımızdan ama sadece sigara istedi. Hakan Altun verdi sigarayı, çakmakla da yaktı tabii... Yürüyüp gitmedi, teşekkür edip yanımızda kaldırım kenarında sigarasını tüttürdü. Kendi aramızdaki konuşmalardan nereli olduğumuzu anlamaya çalıştı. Baktı ki olmuyor sordu nihayet. "Nerelisiniz?" dedi. "Türk'üz, İstanbul'dan geldik." diye cevapladık. Yüzündeki tebessüm birden dondu ve sinirlendi metalik siyah renkli kardeşimiz. Başladı bize "fuck off"larla dolu saydırmaya. "Türkleri sevmiyorum, Türklerden nefret ediyorum" falan filan... Bizi almaya gelen çocuklar da biraz bozuldular tabii. Adama "Neden Türkleri sevmiyorsun, ne oldu?" diye sordular. **Bir araba laf ediyor ama dili zor döndüğü için ne dediğini hiç kimse anlamıyor.**

Cümlelerin arasından sadece "dünya kupası" ve "altın gol" dediğini çözebildim.

"Yahu bu maçtan bahsediyor" dedim ve haklı çıktım. Güney Kore'deki dünya kupası elemelerinde İlhan Mansız'ın Senegal'e uzatmalarda attığı gol yüzünden sürekli fuck fuck diye saydırıyor. Bir ara küçük bir es verince Hakan Altun "Senegalli misin?" dedi. "Evet" deyip sigaradan derin bir nefes aldı. Ufaktan efkarlandı. Hemen sorduk "Peki birader Demba Ba'yı biliyor musun?" dedik. Adamın gözleri parladı ve başladı New York'un göbeğinde kaldırımda hem de bizim şarkıyı söylemeye. "Demba Baaaa Demba Baaaa..." Şaşkınlıktan ve mutluluktan gülmeye başladık. "Niye gülüyorsunuz?" dedi. Yanımızdaki çocuklar o şarkıyı bizim yaptığımızı söylediler. Bak bu şarkıcı, bu da aktör diyerek Senegalli kardeşimizi bilgilendirdiler. Hiç inanmadı, benimle dalga geçmeyin yalancılar havasında yine "fuck off"lu falan saydırıyordu. Hakan Altun kendi telefonunda kayıtlı olan Demba Ba şarkısının görüntüsünü izletti. Bir telefona baktı, bir de bize... Ardından "Siz benim kardeşimsiniz" diyerek sarıldı. Gitmeden önce sigara için tekrar teşekkür etti, "Önemli değil" dedik. "Haaa önemli değilse bir sigara daha alabilir miyim?" dedi ve paketin içinden iki sigara daha aldı. Birini hemen yakıp dudağına oturttu. Diğerini de tam Türk usulü kulak arkasına koydu. "Vaaay, işte şimdi bizdensin artık" dedik. **Kahkahalar atarak ayrıldı yanımızdan... 2-3 metre gittikten sonra arkasını dönüp tekrar bize gülümsedi, el salladı ve New York kaldırımlarını "Demba Baaaa Demba Baaaa" diye şarkıyı söyleyerek şenlendirdi.** Sonra Hakan Altun'a dedim ki "Bu şarkıyı bir gün Amerika'da bir Senegalliden duyacağını hiç aklına getirdin mi?" "Yok be abi, bu kadar popüler olacağını Demba Ba bile aklına getirmemiştir..." O zaman Demba Ba'yı tekrar getirmek şart oldu, bundan sonra "Demba Baaaa Dön Babaaaa" diyelim. Gelsin baba, dönsün baba... O kadar söylersek gerçekleşir tabii... DÖNDÜ BABA.

Can Yılmaz

Çıtır Çıtır

Kim haklıydı acaba? Değerli bir ustayı ve harika bir tadı herkese duyurmak isteyen Ömer Hoca mı? Neyi ne kadar yapabileceğini bilen ama derdini anlatamayan Nazım Usta mı?

Sadece ve sadece dört metrekaire bir dükkân, neredeyse sadece odun ateşiyle kavrulan bir fırından oluşuyordu. Nazım Usta dışında tezgâha bakacak ikinci bir kişi yok. Tadına doyumlayan lahmacunları yapan, pişiren, paketleyen tek başına Nazım Usta... Elinin altındaki fırıncı küreğinin fırına girip çıkabilmesi için, dükkânın camında küçük bir kare kesilmiş gün içinde yoldan geçenleri dürten fırıncı küreğinin boyuna uysun diye. Belki dünyanın en iyi lahmacunu ama bir mahalleye hapsolmuş o müthiş tat. Mahallenin az biraz okumuş gençleri ikna edemiyor Nazım Usta'yı. Akli kesmiyor bilgisayar başından sipariş almayı, "Ben halimden memnunum, az olsun öz olsun" diyordu sürekli. **İlk bakışta Nazım Usta'nın kapitalizme karşı yıkılmayan bir duvar gibi duran, en azından şimdilik ezilmeyen dimdik bir tavırı var gibi gözükse de, aslında için için nasıl yapsak da şu dört metrekaire dükkândan kurtulsak diye düşünmüyor değildi.** Biraz da tükürdüğünü yalamamak için tutuyordu kendini. "Usta, 40 tane lahmacun, mevlit var acil gözünü seveyim!" Nazım Usta'nın gündelik siparişlerin içinde "mevlit lahmacunu" siparişi önemli bir yer tutuyordu. 40-50 lahmacun yapmak tek başına zor oluyordu ama dükkânı çekip çeviren böylesi siparişlerdi. Gözü lahmacun kıymasının içinde olduğu tencereye takıldı, içinde 40 lahmacunluk kıyma yoktu. Müşteriye renk vermeden ağzının içinde bir küfür gezdirdi, sabahın tatlı uykusuna tav olup erkenden hazırlamadığı acısız kıymasını hazırlamak için, dükkânın dışında, buğulu camın ardında bekleyen müşteriye seslendi: "Genç, yarım saat sonra gel!" Bıyıkları taze terlemiş, annesinden tembuhlü genç müşteri canına minnet bir edayla "Tamam" deyip, adeta buhar oldu.

Nazım Usta buzdolabında demini almış, kovada bekleyen kıymayı avuç avuç boş tencereye boşalttı. Minik kasap dolabının altından belini tutarak doğruldu, emekli öğretmen Ömer'i gördü: "Hay... Lan ne ara girdin, kalbim var oğlum benim, manyak mısın? Elim ayağım boşaldı ya." Ömer Hoca güldü "Babacım selam verdik duymadın." Nazım Usta önündeki tezgâhta düzenini yeniden kurdu, tezgâhın ucundan bir avuç un alıp önündeki hamurların üzerine serpti. "Hayırdır?" dedi. Ömer Hoca cebinden cep telefonunu çıkardı: "Usta bırak şu inadi, senin malzemen sağlam, hünerin de var. Gel kafayı çalıştır, bırak şu eski alışkanlığı... Millet telefonda lahmacun söylüyor, ulan telefonda ev alıyor be, ne lahmacunu, vallahi de billahi de siparişe yetişemezsin bak yaşın geldi geçiyor. Ulan şurada doğdun şurada öleceksin bel!" Nazım Usta bir yandan dinliyor bir yandan da mevlit siparişi 40 lahmacunu hazırlamaya çalışıyordu: "Ben halimden memnunum, işiniz gücünüz yok beni dert edindiniz kardeşim. Benim kapasitem belli 500 lahmacun desen o kadar hamurum yok, o kadar kıymam yok. Onu yapacak canım hiç yok, kollarım ağrıyor. Lan oğlum yaşı 60, 20 yaşında değilim." Ömer Hoca yıllardır duyduğu aynı sözleri yine duymuştu: "Babacığım senin çalışmaya gönlün yok" dedi. **Nazım Usta oklavasını bıraktı, elini daldırdığı kıyma tenceresinden göz kararı malzemeyi alıp önünde açılmış hamurla buluşturdu: "12 yaşından beri çalışıyorum lan ben!"** Ömer Hoca güldü: "Yahu bırak Allah'ını seversen, yapamam dediğin işin en iyisinin ama kimse bilmiyor. Dünya artık bu çağa geldi, şu telefonun ucunda her şey. Gözünü kapatarak kurtulamazsın bu işten..." Nazım Usta küreğin üzerine dizdiği 5 lahmacunu fırının karanlığına sürerken kapının önünü kontrol etti, camdan çıkan küreğin sapı kimseye değmemişti: "Çok yapınca güzel olmaz Ömer Hoca! Elin ayağın dolandır, istemesen de yanlış yaparsın.

Yetişemez olunca eline yüzüne bulaştırırsın.

Benim yaptığım hassas terazi işi, biberini eksik koysan olmaz, soğanını fazla koysan olmaz, fırında unuttun mu hiç olmaz... Erken yollarsan pişmiş olmaz. Yani demem o ki, beni o defterden sil, lahmacunu iyiydi desinler yeter bana..." Ömer Hoca yıllardır benzerlerini duyduğu lafları dinlemedi bile biraz da kızarak: "Sen istesen de istemesen de yazdırıyorum seni, siparişler yağmaya başlayınca boynuma sarılacaksın... Hadi eyvallah." Emekli öğretmen Ömer geldiği gibi sessizce çıktı dükkândan. Nazım Usta "Ya sabır" dedi, pişmiş lahmacunları sıcak fırının bağrından söküp aldı. Bu küçük operasyonda küreğin sapı yoldan geçen bir hanım teyzenin karnını hafifçe yokladı ama bunu kimse sorun etmedi, mahalleli alıştı küçük dokunuşlara.

Nazım Usta ve Ömer Hoca'nın şaşkın bakışları altında hızlı konuşan bir genç makineli tüfek gibi ağzına geleni söylemeye başladı: "Şimdi işin mantığını anlatayım, sipariş gelince bu ekranda görünüyor, bak oradan fiş çıkar sipariş yazar... Adres yazacak, siparişi alıyorsun, lahmacun yapıyorsun, gönderiyorsun bu kadar. Dikkat etmen gereken şu 30 dakikada götürmek, yoksa müşteriyle papaz oluruz. Hiç gerek yok, 30 dakika tık tık..." Nazım Usta takım elbiseli gencin tezgâhına yarım yamalak yerleştiği bol ışıklı makineye baktı "Tık tık... Oğlum sen hiç lahmacun pişirdin mi?" Hızlı genç, lafı Nazım Usta'nın ağzına tıkadı: "Ustacım hayırlı olsun... Kural ne? 30 dakika... Aman gözünü seveyim" Nazım Usta başını salladı: "Tık tık..." dedi belli belirsiz, lafı ağzında dolaştırarak. Ömer Hoca, tezgâhın altında iki büküm olmuş gencin belini doğrulttu, kapının dışına doğru yol verirken, genç kartını uzattı: "Abicim sorun olursa alo diyorsun geliyorum hadi hayırlı işler..." Genç afili şirket arabasına yönelirken Nazım Usta tezgâhında bir hayli yer kaplamış makineye baktı: "Yaktın beni Ömer Hoca..."

Nazım Usta önündeki iki lahmacunun yanına limon ve maydanozu sardı. Kapının dışında bekleyen gence uzattı: "Oğlum Cebeci 17, daire 6..." Çocuk siparişi alıp fırlarken yanı başındaki arkadaşına çarptı. Motor kasklı genç, kaskın içinden bağırdı: "Usta bunun biri acılı olacaktı..." **Nazım Usta uzatılan paketi açtı, acısız lahmacunu acılıyla değiştirdi. Bu sırada makineden çıkan fişlere baktı "6 acılı 4 acısız... Ulan burası taksiyle bir saat!"** Kan ter içinde bir başka motor kasklı genç kafayı uzattı dükkâna: "Usta 20 çıtır ne oldu?" Nazım Usta'nın eli ayağı birbirine girmişti, bu dükkân ona yetmiyordu ama aynı lezzette lahmacun yapacak birini de bulamıyordu, makineden bir sipariş daha çıktı... "1 lahmacun ayan... Ulan dünyanın yolu, benzine yetmez lahmacunun parası... Ömer Hoca Allah seni bildiği gibi yapsın..." Bir ay sonra Nazım Usta'ya gelen siparişler azalmaya başladı. Neredeyse sipariş almıyordu, dükkâna gelip sipariş veren de azalmıştı. Günde 50 lahmacun çıkmıyordu dükkândan, taksitle aldığı Çin malı iki scooter kapıda paslanmaya başlamıştı ve daha taksitlerinin bitmesine 23 ay vardı. Gözü yaptığı lahmacunlara takıldı, fırından yeni çıkmış birinin ucunu kopardı ağzına attı. İki çiğneme sonrasında yüzünü buruşturdu: "Bu lahmacun değil ki..."

Kim haklıydı acaba? Değerli bir ustayı ve harika bir tadı herkese duyurmak isteyen Ömer Hoca mı? Neyi ne kadar yapabileceğini bilen ama derdini anlatamayan Nazım Usta mı? Sipariş makinesinin sahibi mi? Haklı kim bilemeyiz ama kaybeden vatandaş oldu.

O çıtır lahmacunu bir daha yiyen olmadı.

Haklı kim bilemeyiz ama kaybeden vatandaş oldu.

“kuyudan vicdanımız çıktı”

Ayça Derin Karabulut

“Kuyu Operasyonu”nun kilit isimlerinden biri Barış Şengün. Bir yaşam hakkı savunucusu...

Kuyu köpeğin düştüğü çukurdan kurtarılması için gecesini gündüzüne kattı, kurumları, kişileri ayağa kaldırdı. Biz de Kuyu’yu kurtulduktan sonra ziyaret ettik. Barış Şengün’e 13 gün boyunca neler yaşandığını sorduk.

Kuyu’yla nasıl tanıştınız?

Bir akşam evde oturuyordum, eşim “Bir köpek düşmüş kuyuya

haber var mı?” dedi. Baktım Beykoz tarafında,

bir su işletme tesisinin arka tarafı, ormanlık alan başlangıcında bir yer. Arkadaşım Umut Akyüz’ü aradım, “Ben bunu çıkartacağım” diye gittim oraya. Çukurun derinliğini, boyutunu bilmiyordum. Bakarken korktum. Ben gittiğimde kimse yoktu. Çukurun üstüne çadır kurmuşlar ama hava karardığı için bir şey yapamayıp gitmişler, ertesi gün tekrar geleceklermiş. Hayvan iki gün önce düşmüş, su tesisindeki sahipleri köpeğin çalındığını zannetmiş. İki gün sonra, sesini duyuyorlar. Kendileri kurtarmaya çalışıyorlar. Dört gün sonra da itfaiyeye haber veriliyor.

Kuyunun derinliği tam olarak ne kadar?

Kuyu net 61 metre. O ölçekte bir derinlikten bugüne kadar bilinen bir kurtarma operasyonu yok. İtfaiyeyle başladık ama imkanları yetersiz çünkü hazırlıklı değiller. 30 cm çap bazı yerlerde 27-28 cm’e düşüyor. Bunun altında bir odacık oluşmuş ve Kuyu köpek burada kendine bir yaşam alanı oluşturmuş. İlk yaptığımız şey aşağı ip sarkıtmak, tuzak kurmak ve tuzağa yakalanmasını bekleyerek köpeği oradan çıkarmaktı ama et atıyoruz, sosis, en sevdiği mamalardan... Bana mısın demiyor. Ondaki sonra dedim ki “Yahu bu bize gelmeyecek, biz ona gidelim.” Bir düzenek tasarladım kafamda. Aşağı kadar inen 60-70 metre uzunluğunda bir materyal, sağ sol kontrolümüz olsun, bir L sistem olsun ki içeri kapalı girip aşağıda açılın ve sağı solu görebilelim. Sonra ben Twitter’den çok paylaşımlar yaptım, AFAD gelsin istedim. Sosyal medyanın da etkisiyle kamuoyu oluştu. Düşünsenize adam, kadın, genç işi gücü bırakmış, kendisinden yüzlerce kilometre uzaktaki, hayatında görmediği hiçbir duygusal bağı olmayan bir hayvan için bir şeyler tasarlamış ve onun o tasarladığı şeyle kurtulabileceğine inanıyor. Yani nüfusunun neredeyse %99’unun sadece kendisini düşündüğü bir dünyada başkasının derdini dert edinen bir insanın cümleleri dinlenmeye değerdir. Çünkü onun kalbi güzeldir, gözü, kendisi, ruhu güzeldir. Kıramam ki ben onları dinlemek zorundayım. Herhalde TÜBİTAK’a bir haftada bu kadar proje taslağı gitmemiştir. Sonra Profesör Doktor Orhan Kural aradı: “Ben çözeceğim. Şimdi Zonguldak’ı arıyorum Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü’nü, oradan ekip isteyeceğim.” dedi. Tahlisiye ekibi, arama kurtarma ekibi yani. Aradık, dört kişilik ekip aynı günün akşamı Beykoz’a geldiler. Yapacağımız en zorlu işlerden birisi, dediler. Fiziksel şartlardan değil sadece, manevi yükü de çok fazla. Çünkü kamuoyu bu işe inanılmaz eğilmiş. Herkesin gözü burada. Onlar gelince bizim umudumuz da yeşermeye başladı. Ben dedim ki yok bu hayvan buradan çıkacak. 65-70 metre uzunluğunda PVC boru, tamamını çekip çıkarıp yapmamız lazım. Dört kişi bir yerden çekiyor, zarar görmemesi için yere de koyamıyoruz, yirmi kişi falan girişip havada tutuyoruz. Tekrar yapıyoruz, tekrar atıyoruz... Bu şekilde üç kere elimizden kaçırıldık veleti. Düzenek için pinomatik pistonu ihtiyacımız vardı, tweet attım yardımcı olabilecek firmalar iletişime geçsin diye. “Festo” diye Alman menşeli bir firma beni aradı. Pazarlama müdürü Burak Bey yardımcı oldu. Mühendisleriyle çıkıp geldiler, orada tetkik ettiler, aynı gün bütün malzemeleri getirdiler. Tabii başkaları da yardımcı olmaya çalışıyor. Mesela Alev Okulları’ndan Alev Robotics grubu, çok genç pırıl

pırıl 16-17 yaşlarında çocuklar.

Bir robotik kol yapacaklarını

söylediler ve bizden bilgileri alıp geliştirmek üzere gittiler.

Uğraştılar ama bir sorun çıkmış.

Olsun, çabaları takdire şayandır.

Sonra maalesef ki yönetimleri

sebebiyle kötü anımlarına sebep olunan Bahçeşehir Fen ve Teknoloji

Lisesi öğrencileri geldiler. Onlar bir robotik kol getirdiler. Onu denedik

fakat gücü yetmedi. Eğer kullanmaya devam etseydik “Kuyu” çok

yüksekten düşüp ölebilirdi. 5-10 cm kaldırdı ve piston kendini açtı.

Sonra aldılar-götürdüler, düzeltip kuvvetlendirip getirelim diye tabii

onlar gelmeden Kuyu’yu çıkarmış olduk. O çocukların çabası başta.

Pırıl pırıl çocukların o saatte gelip uğraşmaları çok kayda değerdir ama

Bahçeşehir Okulları’nın yönetimi çocuklar kurtarmış gibi bir haber

yayınlayarak emeklerine ihanet etti.

Bu sırada Kuyu’yu nasıl besliyorsunuz?

Beslemiyoruz büyümesin diye. Sadece hayatta kalabileceği kadar yemek ve su veriyoruz.

Gelelim kuyudan çıkış anına...

Zamanlama hesabı yaptık. Bu veleti biz kaç saniyede ne süratle

çekmeliyiz? Çünkü süre çok uzun olursa boğulma tehlikesi oluşur, süre

kısa olsun diye hızlı çekersek de sağa sola çarparak zarar verebiliriz.

Veterinerimizle konuştuk. Bu arada orada bulunan veterinerlerin

tamamı gönüllü. İBB Veteriner İşleri Müdürlüğü’nün veteriner hekimleri

sadece kamuoyunda bu haber yayıldıktan ve önem arz ettikten sonra

bulundular. O da çok kısıtlı süre. Halbuki böyle bir organizasyonda gönül

isterdi ki; Veteriner İşleri Müdürlüğü’nün bir hekimi de orada olsaydı...

Bu kurtarma operasyonunda, tüm devlet kurumları sınıfı geçti ama İBB Veteriner Hizmetleri Müdürlüğü sınıfta kaldı.

En son Kuyu’yu çektik, son derece profesyoneldik ta ki çıkana kadar.

Kuyu mucizevi bir şekilde sapasağlam çıktı.

İyileştirilmesini istediğiniz ne var hayvan haklarıyla ilgili?

Sevil Atasoy’un bir sözü var, “Hayvana yapılan fenalık, insana yapılacak

fenalığın göstergesidir.” Amerika’da yapılan araştırmalarda seri katillerin

çocukluklarında ya da seri katil olmadan hemen önce kafalarındaki

her şeyi hayvanlar üzerinde test ettiklerini biliyoruz. Bakın, dünyanın

neresine giderseniz gidin her şey için bir ehliyete ihtiyacınız var. Araba

kullanmak, mühendis olmak, hatta kalorifer kazanı kullanmak için

bile ehliyete ihtiyacınız var. Ama anne baba olmak için kimse sizden

ehliyet istemiyor. **Sizin hayatınıza son verecek bir katili de**

yetiştirebilir, sizin hayatınızı kurtaracak bir doktoru da

yetiştirebilir. Eline verdiği bıçak neşter de olabilir kama da.

Bir çocuğun eğitilmesi çok önemli. Mesela 5199 sayılı kanunda

televizyonda belli periyotlarda hayvan haklarıyla ilgili yayın yapılması

şartı vardı, kamu spotu, fakat sonra kaldırıldı. Neden? Bakıyorsunuz

Samsun’da bir domuzun başını taşıla ezerek öldürüyorlar. Bir hayvanı

işkenceyle öldürmenin cezası kapalı alanda sigara içmekle aynı.

Özellikle köpek çiftlikleri çok ahlaksız bir sektör. Bir canı üretip satmak

ve üzerinden para kazanmak... Petshop gerçeği videolarını izleseniz

insanlığınızdan utanırsınız. Damızlık köpekleri nasıl kullandıklarını

bilir misiniz? Bir hayvanı başka bir hayvana tecavüz ettirip bundan

para kazanıyorlar. Bu çok acı bir şey. Tavukları antibiyotikle 15 günde

civcivden piliç haline getiriyorlar. Siz reçetesiz antibiyotik alamıyorsunuz,

devlet kontrol altına aldı ve güzel de bir yöntem. Ama tavukta

antibiyotik var, bu nasıl olacak? Eczane antibiyotik vermediğinde gidin

tavuk yiye, aynı şey.

* Dünyada kendi ırkı dışındaki ırkları sömüren tek canlıdır insan.

İnsanlıktan nefret etmiyorum, insandan nefret edesim geliyor. Ama

insandan nefret ettikçe insanlığı daha çok seviyorum. **Dün Kuyu’yu**

düştüğü yerden çıkarıp ona bir şans daha tanıyan da insandır,

eğitim çiftliklerinde bacıklarını bağlayıp köpeğe tecavüz

ettiren de insandır, süt endüstrisinde annesinin altından

buzağısını alan da insandır, bir tavuğu günde üç kere yumurtlatan

da insandır. Buyurun, seçin içinden hangisini istiyorsanız...

GELECEK NESİLLERE GÜZEL BİR DÜNYA BIRAKMAK İÇİN ÇALIŞIYORUZ.

İklim değişikliği, azalan doğal kaynaklar ve susuzluk dünyamızın geleceğini tehdit ediyor. "Dünyaya Saygılı, Dünyada Saygın" vizyonumuzla enerji ve doğal kaynakları verimli kullanıyor, hem ürünlerimizde hem üretim süreçlerimizde su ve enerji verimliliği sağlayacak çalışmalar gerçekleştiriyoruz. Tüm bu çabamız, gelecek nesillere daha güzel bir dünya bırakmak için.

SEKTÖRÜNDE İLK KEZ
e-Atık (AEEE)
Yönetimi Başarısı ile
2014 Yılı
e-Atık Kahramanı Ödülü

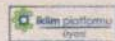
SEKTÖRÜNDE İLK KEZ
Uretimde Enerji
Verimliliği kapsamında
en yüksek derece olan
"Platin Sertifikası"

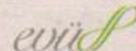
2015 Türkiye Programı
"Ürün/Hizmet" Kategorisi Birincilik Ödülü
2010 Türkiye Programı
"Yönetim" ve "Ürün" Kategorileri
Birincilik Ödülleri ve Avrupa Programı
"Yönetim" Kategorisi Finalisti

ISO
Büyük Ölçekli Kuruluş
İnovatif Çevre Dostu Ürün
2013 Birincilik Ödülü

İklim değişikliğiyle
mücadele
destek platformu

Enerji verimli ürünlerin
pıyasa dönüşümü projesi
üyesi

CDP 2014 ve CDP 2016 Karbon Performans
Liderliğinde A performans ile
"Global A Listesi"ne dahil olan ve
Türkiye'de bu listeye 2 kez giren
İlk Türk sanayi şirketi

SEKTÖRÜNDE İLK KEZ
"AEEE Yönetiminde
Lider Şirket" projesiyle
Sürdürülebilir İş Ödülleri 2015'te
"Atık Yönetimi" kategorisi ödülü

Coşkun Aral

frida'nın ruhu sokaklarda

Mexico City'den Cordoba'ya yaptığımız uzun otobüs yolculuğunda, gündemimize uygun olarak Julie Taymor'ın yönettiği ve Salma Hayek'in başrolünde oynadığı Frida filmi izledik.

Bir grup meslektaşım ile birlikte kahvenin çekirdekten fincana uzanan yolculuğunun izini sürmek üzere Meksika'ya geldim. Meksika'nın en kalabalık şehri olan başkent Mexico City, dünyadaki diğer metropollerden farksız bir şekilde gelişmiş. Şehrin "zocalo" adı verilen meydanında, Aztek yerlileri gibi giyinmiş Meksikalılarla fotoğraf çekirmek dışında, koloni dönem öncesine ait pek bir iz bulmak mümkün değil. Avrupalı kolonicilerin gelişleriyle birlikte temkinli bir samimiyetle onları karşılayan Aztekler, 1520'de Keder Gecesi olarak nitelendirilen savaşta yenilince, geriye ne Aztek başkenti Tenochtitlan ne de onun adı kalıyor.

"La Casa Azul" yani Mavi Ev ise Mexico City'e gelenlerin geçmişin izlerini bulabileceği önemli bir müze ev. Acılarla yoğrulmuş,

köklerini kıtanın yerlilerinden alan olağandışı bir kadın Frida Kahlo'nun geride bıraktıklarını ve adeta "ölerek yaşadığı" yılların bedeninde biriktirdiği, sonra da tuvallerine yansıttığı gerçek benliğini görmeden bu şehirden ayrılmamak gerek. Her ne kadar eve girişi için uzun bir insan kuyruğunun en sonuna takılmak gerekiyorsa da sadece

Frida'nın hatrına buna değer diye düşünüyorum.

6 yaşında çocuk felci geçiren ve 18 yaşında da korkunç bir trafik kazasında ağır yaralanan Frida, hayatı boyunca bunların izini taşıdı ve acısını yaşadı. Geçirdiği kazaya bağlı yaşadığı sağlık sorunları hayatını öylesine etkilemiş ki, eserlerinde kendini tasvir ederken acısını hala hissettirebiliyor. 47 yıllık yaşamı acılı ve çalkantılıydı. Yaşadığı sorunları alkol ve ağır kesicilerle yatıştırmaya çalışmasının dışında, resimlerinden geçimini sağlamaya başlaması da ancak ölümün ucundayken mümkün olabildi. Ölmeden önce yazdığı şu sözler her şeyi özetliyor bence: **"Sevinçle çıkışı bekliyor ve bir daha asla geri dönmeyi umuyorum."**

Mexico City'den Cordoba'ya yaptığımız uzun otobüs yolculuğunda, gündemimize uygun

olarak Julie Taymor'ın yönettiği ve Salma Hayek'in başrolünde oynadığı Frida filmi izledik. Bu devrimci kadının tek başına kafa tuttuğu dünyayı ve ilişkilerini o dönemki ortamın ruhuyla birlikte veren film, nedense bana tanıdık geldi. Film daha önce izlememiştik oysa, ama dünya sahnesinde yaşananlar bugünkülerden çok da farksız değildi. İsimler ve etiketler değişse de Stalin

ile Trotsky arasındaki rekabet, Trotsky'nin Meksika'da geçirdiği zamanda Frida'yla yaşadığı aşkı ve tüm bu sırada dünyada süregelen komünist hareketler... Sahnenin dekoru nedense değişime uğramamış; yoksulluk, yolsuzluk ve karanlık işlerle uğraşan kartellerin kendi aralarındaki savaşları... Tıpkı 16. yüzyılda sömürgecilerin

istilası döneminde var olan sahneden farksız. Doğal kaynaklarını Avrupalılara kaptıran Amerika kıtasının yerlileri, ilahi adaletin gerçekleştiğini göremediler ama Avrupalılar da sonraki yüzyıllarda birbirlerini kıymaya devam ettiler. Belli ki, etiketler, isimler, olaylar değişiyor ama tarihin tekerrürü değişmiyor.

Son zamanlarda Meksikalıların en büyük derdi elbette Trump. Trump'ın bir şaka olduğu günler hayal edilemeyecek kadar uzakta kaldı. Gerçeklerle yüzleşme zamanı. Şimdilerde Meksikalılar hangisinin daha kötü olduğunu düşünüyor olmalı; Trump'ın seçilmesi mi yoksa kimileri için fantastik, kimileri için harikulade fikirlerini hayata geçirmeye çalışması mı? Trump'ın Meksika ürünlerine koyacağı yüksek vergi ve hayallerini süsleyen duvar ve hatta o duvarın parasını Meksikalılar'a ödetme fikri, insanları sokaklara dökmüş durumda. Sokaklara dökülen insanlar arasında gözlerim geleneksel kıyafetleri içinde Frida'yı arıyor ve sanırım onun ruhu hala adalete, özgürlüğe ve eşitliğe inanan insanların arasında dolanıyor.

Azteklerin ruhu
Trump'a karşı

Frida'dan bu yana Meksika

Frida'nın kaktüslü bahçesi

Frida ruhunun gezindiği
mavi bodanalı
evin duvarları

İspanya'dan sonra A.B.D.'nin
sıkıyıklandığı Meksika ordusu devriye

hangi film, hangi sahne?

Hazırlayan: Pınar Aksel

Murat Serezli

Stalker: İzin ver çocuklar gibi çaresiz olsunlar, çünkü güçsüzlük muhteşem bir şeydir. Ve güç, hiçbir şey. İnsan doğduğunda güçsüz ve uysaldır. Öldüğünde ise katı ve duyarsızdır. Bir ağaç büyürken hassas ve esnektir; ama kuru ve sert hale geldiğinde ölüp gider. Sertlik ve güç, ölümün refakatçisidir. Esneklik ve güçsüzlük, varoluşun canlılığının ifadeleridir. Çünkü katılaştan, hiçbir zaman kazanamaz.

Stalker / 1979

Yönetmen: Andrei Tarkovsky / Senarist: Arkadi Strugatsky - Boris Strugatsky

Şebnem Hassanisoughi

Nader: Bize ne yapacağımızı söyleyin, sayın hakim.
Simin: Bahanesi babası...
Nader: Bahanem değil, sebebim.
Simin: Bırak konuşayım. Babası Alzheimer hastası. Onun oğlu olduğunu bile bilmiyor. Onun için ne fark eder?
Nader: Neden böyle söylüyorsun?
Simin: Senin oğlu olduğunun farkında mı?
Nader: Ben onun babam olduğunu biliyorum.

A Separation / 2011

Yönetmen / Senarist: Asgar Farhadi

Ümit Erdim

Nazmi Doğan: İnsan memleketini niye sever? Başka çaresi yoktur da ondan. Ama biz biliriz ki bir yerde mutlu mesut olmanın ilk şartı orayı sevmektir.

Vizontele / 2001

Yönetmen: Yılmaz Erdoğan, Ömer Faruk Sorak / Senarist: Yılmaz Erdoğan

İllüstrasyon: Burak Ağdemir

ENKA KÜLTÜR SANAT — TİYATRO BULUŞMALARI

7 Mart 2017 Salı 20:30

Studio Oyuncuları

7

Play/Oyun

Yazan: Samuel Beckett Yöneten: Şahika Tekand Çeviren: Levent Mollamustafaoğlu, Oynayanlar: Burcu Afşin, Huriye Aliefendioğlu, Ayşegül Cengiz Akman, Alp Alpergün, Cansın Asarlı, Barış Bahçeci, Sıla Erkan, Mehmet Bahattin Genç, Burcu Ger, Ozan Gözel, İlknur Güneş, Nagihan Gürkan, Verda Habif, Betül İngin, Selen Kartay, Nazlı Deniz Korkmaz, Sema Mağara, Mehmet Okuroğlu, Özgür Özcan, Can Özmen, Tulu Ülgen, Onur Yar, Berivan Yurtsever Işık Masası Oyuncuları: Nilgün Kurtar, Damla Ahkemoğlu, Sahne Tasarımı: Esat Tekand, Sahne Tasarımı Uygulama: Nesli Kayalı Işık Tasarımı: Şahika Tekand Efekt tasarımı: Nilgün Kurtar Kostüm Tasarımı: Şahika Tekand, Yönetmen Yardımcıları: Damla Ahkemoğlu, Nagihan Gürkan, Selen Kartay

13

13 Mart 2017 Pazartesi 20:30

Moda Sahnesi

Seviyoruz ve Hiçbir Şey Bilmiyoruz

Yazan: Moritz Rinke, Çeviren: Sibel Arslan Yeşilay Yöneten: Kemal Aydoğan, Oynayanlar: Sermet Yeşil, Berfu Öngören, İnan Ulaş Torun, Özlem Taş, Sahne Tasarımı: Bengi Günay, Işık Tasarımı: İrfan Varlı Müzik: Can Güngör

21

21 Mart 2017 Salı 20:30

Dostlar Tiyatrosu

Güneşin Sofrasında - Nâzım ile Brecht

Uyarlayan - Yöneten: Genco Erkal Oynayanlar: Genco Erkal, Tülay Günel Müzik: Fazıl Say, Zülfü Livaneli, Cem Karaca, Tarık Öcal, Edip Akbayram, Timur Selçuk, Kurt Weill, Hans Eisler Piyano: Yiğit Özatalay Viyoloncel: Yiğit Özatalay Klarnet ve Saksafon: Çağdaş Engin Düzenleme ve Müzik Yönetimi: Yiğit Özatalay Giysi: Özlem Kaya, Işık Tasarımı: Hakan Özipek, Video Tasarımı: Melih Tatlıcan Işık: Tolga Erdoğan, Ses: Mehmet Doğan Teknik: Zafer Cankut

27

27 Mart 2017 Pazartesi 20:30

Çiğdem Erken

Sahnelerden Aşk Şarkılar III

Sanatçı: Çiğdem Erken ve Orkestrası Eşlik edenler: Alican Yücesoy, Caner Cindoruk, Celil Nalçakan, Çağan Irmak, Demet Evgar, Devrim Yakut, Gökçe Bahadır, Hakan Bilgin, Keremcem, Özge Borak, Selçuk Borak, Serkan Keskin, Tuba Ünsal, Tuğrul Tülek ENKA Kültür Sanat Özel Prodüksiyonuyla

28

28 Mart 2017 Salı 20:30

Tuluğ Tırpan-Serhat Kılıç

Atlantikli Yıllar

Müzik direktörü- Piyano, tuşlu çalgılar: Tuluğ Tırpan Anlatıcı, vokal: Serhat Kılıç Vokal: Hayal Köseoğlu Tenor saksofon, flüt: Anıl Şalliel Gitar: Çağlayan Yıldız Kontrbas: Volkan Hürsever Davul: Nedim Ruacan & Sürpriz konuklar

5

5 Nisan 2017 Çarşamba 20:30

Tiyatro Pera

Vanya Sonya Maşa ve Spike

Yazan: Christopher Durang Çeviren: Nesrin Kazankaya Yöneten: Yücel Erten Oynayanlar: Şerif Erol, Tilbe Saran, Nesrin Kazankaya, Doğan Akdoğan, Başak Meşe, Gamze İpek Dramaturji: Şafak Erucar Dekor Tasarımı: Başak Özdoğan, Kostüm Tasarımı: Fatma Öztürk Yönetmen Yardımcısı: Zeynep Özden, Yapım Asistanları: Serin Öztoprak, Mert Yılmaz Yıldırım

Yer: ENKA İbrahim Betil Oditoryumu

www.enkasanat.org

twitter.com/enkakultur

facebook.com/enkakultur

instagram.com/enkakultur

Kaan Koç

İyiyim, iyi...

Öylece durdum. Uzun durdum. İki elimdeki plastik poşetler ilkin parmaklarımı kesmeye başladı, sonra hiçbir şey hissetmez oldum. Sonuçta hepsi bizim iyiliğimiz için üretiliyordu, ne kadar yakabilirler ki canımızı?

Konuya dönersek, konu benim. Böyle dedim doktora, odasından çıkarken. Hatırlarsınız apar topar hastaneye kaldırıldığım o geceyi; yuttuğumuz sözcükler, zehirlenişim, doktorun bunu kilo hesabı ölçüp bana patronluk taslaması, tedavi faşizmi, yöntemler yordamlar falan filan sonra gülm! İyileştirmeye çalışan hastalanır, tıp kitaplarının açılışında İstiklal Marşı ya da Zeus'un sözcükleri değil, bu yazılıdır; iyileştirmeye çalışan hastalanır. Bunu ilk fark ettiğimde sanırım... neyse ondan bahsetmeyecektim, vazgeçtim.

Birkaç rahat uykuyu geçirdim o geceden sonra, ama yine başa döndük. Her şey başa dönüyor, bunca yıl yaşayıp ne öğrendin diye sorsanız cevabım bu olur. Bilim adamları denklem üstüne denklem eklemeyi sürdürsün Tanrı'nın nüfus kağıdını oluşturmak için; benim kitabımda Tanrı, cebirin en kıyırık işlemiyle ulaşılan bir arkadaş; $1+0=1$. Bu işlemi hayatımın her alanında gördüm çünkü ve inanın bana sizi intihardan kurtarıyor. Yeni benliğimi anında satacak değilim sonuçta, herkes yeni bulduğu biriyle azıcık vakit geçirmek ister, ben de bunu deniyorum. Bunları market reyonunu düzenleyen çocuğa anlatmaya başladım bir gün ve suratıma bakmadı. Tamam dedim, anlayacağın dilden anlatayım; manitan ve sen, $1+0$, biriniz varsa ötekinizin var olması imkansız çünkü iki kişilik her müessese sonuç 1 olsun diye yürür. Bu kez anlayacağından emindim beni, birine bir şeyi tane tane anlatırsanız her zaman anlamış gibi yapar. Ama yok, bu çocuk aval aval suratıma bakıyordu. Şok oldum. **Sen dedim, koca bir 0'sın ve sanırım sana aşık oluyorum.**

İlham vermişti bana. Marketten çıkıp eve dönüyordum, elimdeki poşetlerde iyi vakit geçirmek için üretilmiş nesneler vardı. Bu sokağı bininci yürüyüşüm olabiliirdi, bu markete beş bininci gidişim olabiliirdi, karşıdaki bahçe duvarını yüz bininci görüşüm olabiliirdi. Duvarın üst sınırında küçük bir çatlak takıldı gözüme, bakışlarım o çatlağa sıkıştı. Gözlerimi oradan alamıyordum, durup dikilmeye başladım. Duvarın var oluşu benden daha kesindi; bu, bu, yani tarif edemeyeceğim kadar muhteşem bir şeydi. İnanabiliyor musunuz, karşınızda bir kütle duruyor ve onun varlığı hakkında en ufak bir şüphe duymuyorsunuz. Duvar vardı, çünkü çatlamıştı. Bu kuralı annemin hastalığında öğrenmiştim; olmayan bir ağzın dişleri nasıl dökülsün? Sonra herkes gibi o da olmamayı seçti. Olmayarak var olmak diyoruz buna biz. Tanrı ne yaptığını bilir, ben de bu yüzden hep onu referans alırım işte. Üstelik telif sorunu da yok.

Öylece durdum. Uzun durdum. İki elimdeki plastik poşetler ilkin parmaklarımı kesmeye başladı, sonra hiçbir şey hissetmez oldum. Sonuçta hepsi bizim iyiliğimiz için üretiliyordu, ne kadar yakabilirler ki canımızı? Karşıdaki taş köprüden birileri geçip gidiyor, kimileri bana doğru, kimileri de benim olduğum taraftan köprüye doğru yürüyordu. Şüphe uyandırmaktan korkuyordum başlarda; canınız istedi diye durup bir bahçe duvarına bakamazsınız öyle. Toplum içinde bunu yapmak için 10, haydi tipiniz düzgünse 15 saniyeniz vardır. Abartırsanız adamı ya hapse atarlar ya da deli gömleğini giydirip devletin olanaklarından bedava yararlanmasını sağlarlar içerde. Ben tokatçı değilim, devletimi seviyorum. Bu yüzden ara ara sanki birini bekliyormuş gibi başımı sağa sola çeviriyordum. Uzaktan, şu reyon görevlisi çocuğun bana doğru yürüdüğünü gördüm; Papa, İsa'nın yeryüzüne inip ona doğru yürüyor olduğunu görse ne hisseder o zaman anladım işte. Yanımdan geçip giderken bir öksürüktür tuttu beni. Gayrı ihtiyarı başını çevirdi, pençelerimi geçirecektim ona.

"Nasıl başarıyorsun?" diye sordum, anlamayacağından emin olarak. Çoğu zaman anlaşılmaz sorular sorup o sorunun karşıda uyandırdığı ilk anlamı görmek isterim. Toprak bilimciler bu yöneme bir isim bulmuş; maden suyu.

"Çok çalışkanımdır," dedi. Evet, güzel. Beni yanıltmamıştı ve bu yüzden ona müteşekkirdim. Basıp gitti sonra. Üstünde ketçap kokusu vardı. Benim ilgilendiğim şey de tam olarak buydu aslında; ketçap lekesi yok, kokusu var. Her gün bütün rafları kusursuz bir simetriyle düzenleyen bu adama derin bir hayranlık duyuyordum.

Saatlerce durdum orada kıpırdamadan; kimi tanıdıklar gelip sohbet etmeye çalıştı, canım istemedi. Birkaç kelimeyle geçiştirdim onları; "iyiyim iyi," ya da "tekrarını izlerim," ya da "tabii, haklısınız." Sonra vazgeçip gittiler. Birkaç akrabayı yönlendirenler olmuş bana, onlar da aynısını yaptı. Çocuklar gelip gitti yanıma, kimi gıdıklamaya çalıştı, kimi zıplayıp saçlarıma asıldı, kimi üstüme tükürdü. Birkaç sokak serserisi de montumu ve cep telefonumu çalıp gitti. Sorun değil, içimde daima insanlara yer vermişimdir ben. Hepsini bir yana sonumun nasıl olacağını biliyordum; ışıklarını üstüme akıta akıta bir polis aracı gelip yanımda durdu. İki polis indi içinden ve elleri her türlü tehlikeye hazır biçimde benimle diyaloga girmek istediler. **Biriyle konuşmayı denemeden önce iki kere düşünün, herkesin bir ağzı olmuyor bu hayatta.**

"Ne bekliyorsun burada?" diye sordu genç olanı. Cevap vermedim. Bakışlarımı duvara çevirip yüzüme gergin bir ifade yerleştirdim. Hapistekilerin böyle yapmasını isterler çünkü. Onlara gösterecek sevgim yoktu ve ben de bu çeşit bir saygı gösterisi yapmak istedim. Zaten benim sevgimi ne yapsınlar. Ama bunu da yemediler.

"Elindeki torbada ne var?" Elimdeki torbaya indirdim bakışlarımı, parmaklarım morarmıştı artık. Bana kalırsa o an o poşetlerin içinde beş on kilo parçalanmış atom vardı; böyleyimdir ben, ortada %1'lik bir suç ihtimali bile varsa havada yakalarım onu. "Mutfak alışverişi," diyecektim ama kekeleydim konuşmaya çalışırken. Of.

"Birader niye burada duruyorsun, cevap ver!"

"Canım öyle istedi memur bey," dedim, "hep hareket ettim, şimdi biraz olsun sıfırlaşmak iyi geliyor bana."

"Git evinde dur, bu sokak senin değil, öyle canın istedi diye burada dikilemezsin. Toplumun huzurunu kaçıyorsun!"

Toplumun huzuru varmış, teşekkür ederim, bunu duymak bir nebze olsun içimi rahatlatıyor. Benim yok. Demek ki toplumla aynı şeyleri yaşamıyoruz.

Bu, durmaya devam etmem için bir sebep daha vermişti bana. Ama olmadı işte, polislerin kaslı kolları var. Beni tutup bir plaj şemsiyesi gibi boylu boyunca havaya kaldırdılar önce, sonra da polis aracının arka koltuğuna yatırdılar. Cansızlar alemine saygıları vardı; elimdeki poşetleri özenle aldılar beni paketlemeden önce.

Sorun yok, tepinmeye gerek yok, amacım durmak. Ya bir sokak ortasında ya da bir ağacın tepesinde. Olduğunuz yerde fazla çırpınırsanız kendi çukurunuzu kazmış olursunuz, fizik bunu söyler. Fiziğe de sayılara da saygım sonsuz ama 0 ve 1'den sonrası fazlalıktır ve 0'ın 1'e göre içine her şeyi sığdırabilecek kocaman bir boşluğu vardır.

Neyse, sonra beni serbest bıraktılar işte. Özgürlüğüm ketçap kokuyordu.

Olduğunuz yerde fazla çırpınırsanız kendi çukurunuzu kazmış olursunuz, fizik bunu söyler.

DOĞAN KİTAP'TAN EN YENİLER

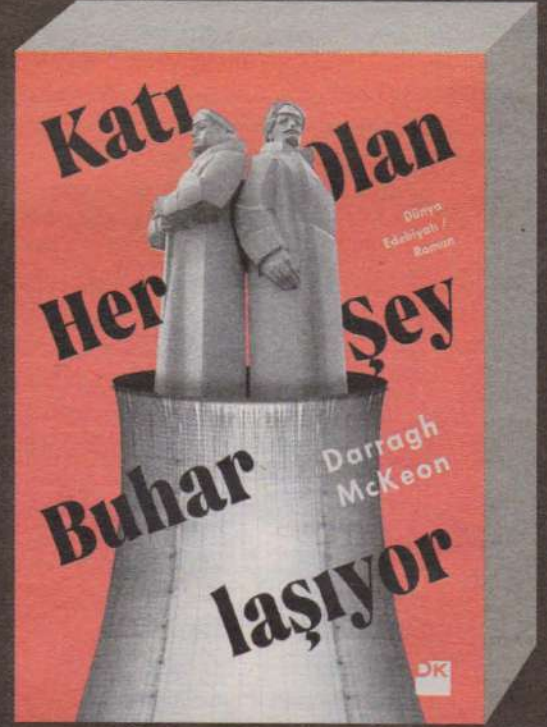
İNTİKAM HAKKI NEREDE BAŞLAR?

Herman Koch'tan intikam hakkı ve sınırları aşmaya dair heyecanlı bir hikâye.

BİR FELAKETİN HİKAYESİ...

Çocuklar ölü doğuyor. Sovyetler Birliği çöküyor. Katı olan her şey buharlaşıyor.

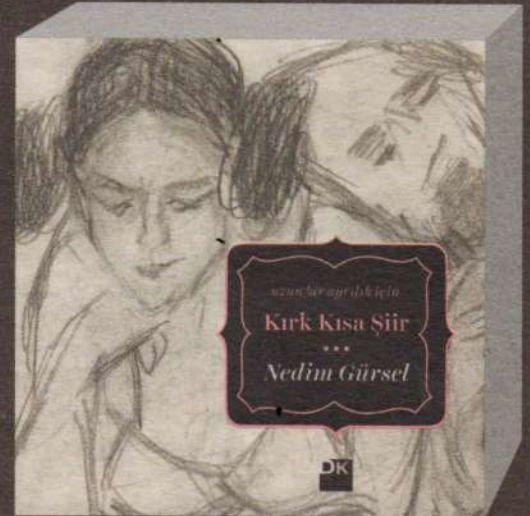
MURAKAMI'NİN KEDİSİ İSTANBUL'DA

Renkli karakterleri ve soluksuz okunan akıcılığıyla büyülmüş bir roman.

NEDİM GÜRSEL'DEN AŞK VE TUTKU ŞİİRLERİ.

Tutku iklimlerinde geçen, teni kutsayan kırk kısa şiir.

Şermin Çarkacı bamya

Babam manavdı, annem ev hanımı. Erkek çocuk sahibi olacağız, adını Ercan koyacağız hayaliyle altı çocuk yapmışlar. Ercan'ı tutturan kadar Nurcan, Sevcin, Balcan, Hercan ve Durcan gelmiş. İlk iki doğumda annemin başında beklemiş babam, üçle dörtte salonda, beşincide sokakta. Altıncıda umudu hepten yitirmiş, evde durmamış, dükkana gitmiş. Benim doğumumda, Emine Ebe, nihayet erkeği bulunduğunu görünce, babama bakmış, ama yok. Kapı önüne bakmış, orada da yok. "Olsa olsa bu manavdadır" demiş. Beni kundakladığı gibi koşmuş dükkana. "Müjdemi isterim" demiş, "bulduk çükü." Açmış kundağı. "Bak" demiş, "bamya kadar." Tezgahtan bir tane bamya alıp ölçmüş bir de. Mutluluktan uçan babamın çok hoşuna gitmiş bamya işi. Ablalarımla kilo kilo bamya dağıtmış mahalleliye. Nurcan, gittiği her kapıda "Ercan doğdu, babam Ercan'ın pipisi kadar bamya gönderdi size" demiş. Afiyet olsun, bütün mahalle bamya yemiş o hafta. Annem lohusa yemek yapamaz diye bamya yemeği, bamya çorbası, bamya kızartması getirmişler.

Çocuklar annelerini çok yorduklarında anneler bağıırıp "Yeeeeer ay valla kafayı yicem bu evde" diye çığlık atar ya hani. Annem o çığlığı hiç atmadı. Haber vermeden yedi kafayı. Bağırıyordu, çağırıyordu, belki sesini bir duyan olurdu. Yapmadı. Zaten dalıp dalıp giderdi, hastalığa meyyaldi. Çok ağlardı. Çamaşır yıkarken ağlardı, bulaşık yıkarken, yemek yaparken. En çok yemek yerken ağlardı. Ağzına bir lokma ekmek atar, onu çiğnemeye çalışırken göz yaşları akardı. İlkokuldaydım, babam sofrada ablamın saçını çekti diye, kaşının arkasıyla ağzıma vurdu. Kalkamadım sofradan, izin vermedi, ama yemek de yiyemedim.

Boğazıma takıldı ekmek. Yutkunamadım. Sofrada ağlamanın, ağlamalarının en zoru olduğunu o gün anladım. Annemin derdinin o gün farkına vardım. Ne derdi vardı acaba? Hiç bilmedik. Giderek kaybetti aklını. Halı püsküllerini, tencerede kavrulan şehriyeleri, pencere önündeki küstüm çiçeğinin yapraklarını saymaya başladı. Bir yıl hep yalınayak gezdi. Kışın yerde kar varken, yağmur yağarken, yerler keskin buzken de yalınayak gezdi. Sokağa öyle çıkacağım diye tutturanca, babam annemi odaya kilitledi. Gene de bağırma, hiç ses çıkartmadı. Bir tek sesi yok hafızamda annemin. O hiç yok. Keşke bağırıyaydı, keşke deli çığlıkları atsaydı evin içinde. Ağzını kapatıp susturmaya çalışsaydık ama aklımızda sesi kalsaydı. Yapmadı. Bir sabah uyandığımızda sokak kapısını açık bulduk. Gitmiş. Her zamanki gibi sessizce ve yalınayak. Babam polise haber verdi falan ama o da çok üzerine düşmedi. Gidip arasa, bulup getirse ne yapacaktı ki?

Ablamlar büyüttü beni. Çok dayak yedim Nurcan'dan. Ne zaman kendimi savunmaya kalksam "Bamya kadar çükünle bana kafa mı tutuyorsun?" dedi terbiyesiz. Sevcin

anneme benzerdi, sessizdi. Öbür üçü, Durcan, Hercan, Balcan, "Dediğimizi yapmazsan, bu Ercan'ın bamya kadar çükü var deriz sokakta" deyip kendilerine köle yaptılar. Çocuktum, dediklerini yapıyordum, ama arada sırada yapmadığım oluyordu. Hemen indiriyorlardı donlarımı. Zaten dalga geçmelerine gerek yoktu. Mahalleli daha ilk günden vakıf olmuştu duruma. Babama alışverişe gelip, ağızlarını yaya yaya "Bir kilo bamya ver Şefik Aaaabi, küçüklerinden seç, Ercan'ın pipisi kadar olsun" deyip kıkırdıyorlardı.

Bütün erkeklerin büyük bir heyecanla bekledikleri sünnet merasimim de bu bamya muhabbeti yüzünden güme gitti. Toplu sünnet merasimi yaptılar. Hepimiz beyaz uzun gömlekleri giyip, okul bahçesindeki sünnet yataklarına sıra sıra yattık. Sünnetçi İsmet Abi, "Bununki kolay, zaten bamya kadar" deyip pis pis sırttı. Tekmeyi geçiriverecektim suratına. Yapamadım. Bütün çocuklar ağladı. Her yatakta ağlayan bir çocuk, her yatağın başında "Geçti" diyen bir anne. Benim yatağımın başında Sevcin Ablam bekledi. Ben ağlamadım ama o çok ağladı. Anneme en çok o benzerdi.

Ortaokulda Ercan ismi iyice silindi. Adım Bamya oldu. Hadi benim, okula gelip "Bir daha benim oğlumla dalga geçmeyin" diyecek bir annem yoktu ama bu çocukların annesi neden "Etme yavrum, deme, ayıptır" demiyordu, hiç anlamadım.

Anlamadığım için okula bıraktım. Zaten matematikten de anlamıyordum, okuduğumu da anlamıyordum. Orta ikinin sömestrinde karnemi görünce babam da durumu anladı, okuldan alıp kendine çırak yaptı. Sonrası çok hızlı geçti. Babam hızlıca evlendirdi kızları. Nurcan'ı ilk sıraya koyduk, gitse de kurtulsak diye gözünün içine bakıyorduk. Diğer üçü birer yıl arayla evlendi. En sona Sevcin kaldı. Dedim ya, anneme en çok benziyordu. O evlenmedi. Annemin yadigarı. Annemin bıraktığı yerden devam ediyor, sabahtan akşama pencere önünde küstüm çiçeğinin yapraklarını sayıyor. Benimle evlenmeye de pek kimse yanaşmadı. Mahallede doğduğu günden beri çüküyle nam salmış birine gelin gelmek hiçbir genç kızın hayali değildi. Ben de ısrarcı olmadım. Babamın vefatından sonra manav bana kaldı. Sabahları Sevcin Ablamı pencerenin önüne oturtup manava geliyorum. Tezgahları düzeltiyorum. Marulları ıslatıyorum. Çürüğü çarığı ayıkliyorum. Yılda bir Emirîbeyle babama küfrederek bamya getiriyorum. Pek gitmiyor son yıllarda, yeni nesil pek sevmiyor Allah'tan. Sebze yemekleriyle araları pek yok, kaynayıp gidiyor bamya tezgahta. Gittikçe taliplisi azalıyor. Elmaları siliyorum, taze soğanları lastikliyorum, geçiriyorum günleri. Eve gittiğimde Sevcin Ablamı pencerenin önünden alıyorum. Her gün ayaklarını kontrol ediyorum. Şükür diyorum hala çorapları, terlikleri ayağında. Onları çıkartırsa, annem gibi gideceğinden korkuyorum.

bir hayatı 6 kelimeyle anlatabilir misin?

KAFA, her ay okuyucularından gelen 6 kelimelik kısa öyküleri yayınlıyor. Siz de altikelime@kafadergi.com adresine hikayenizi gönderin, "sadece 6 kelime" başlığı altında imzanızla yayınlayalım.

Üstünde Mavi
bir elbise Karaköy'e
iniliyor.
Mahir Tosyalıoğlu

Geri döndüğümde, bütün
yapraklar çoktan dökülmüştü.
Ege Deveci

Taksitleri her ayın
25'ine denk gelsin.
Nuran Erin

Hazırlayın metrobüsümü
kıtalararası aşka
yolculuk yapacağım.
Eren Şencan

Bir plakta, hep aynı
şarkıda dönüyorum.
Gülce Görgülü

#6KelimelikHikayem

KREMINİ CANDY MİNİ; KAPTIRIRSIN KENDİNİ!

Cenk'e yerine oturmasını söyledim. Bugün, ders işlemeyeceğiz. Bugün yanımda sizin için getirdiğim Kremini'leri yiyip, sohbet edeceğiz. Üstelik bunu ayda 1 defa yapacağız" dedim.

Derslerimde öğrencilerim sıkılmasın diye çok dikkat eden bir lise öğretmeniyim. Çünkü onların dikkati dağıldığında bir konuyu anlamaları çok zor. Bunu biliyorum. O yüzden bazı derslerin son 10 dakikasını sınıfla sohbet etmeye ayırıyorum. Geçen yine sınıfta böyle sohbet ederken sınıfın haylazlarından **Cenk, "Hocam, Ceyda arkadaşımız kremini evde unutmuş" dedi** ve bütün sınıf buna uzun uzun güldü. Ne olduğunu anlayamadım tabii. Zaman çocuklarının gündemini takip etmek o kadar zor ki bizim adını duymadığımız yüzlerce şeyi biliyorlar. Ama bu kremini evde unutmuş cümlesi bana hiçbir şey çağdırtmadı. "Peki, Cenk bunda bu kadar gülecek ne var?" diye sordum. "Hocam kendi kremini unutmuş. Üstelik mini! Kaptırmış kendini!" diye ekledi ve bir kahkaha tufanı daha koptu. Çocukların dilinden anlamadığım için açıkçası kendimi biraz kötü hissettim. Ama çok da belli etmedim. Eve giderken Tarih öğretmeni Şenay Hanım'a sordum durumu, "Hocam, bugün sınıfta öğrenciler bir arkadaşlarının kremini evde unutmasına çok güldüler. Anlayamadım. Yine bir sosyal medya videosu falan patladı da bizim mi haberimiz yok? Nedir bu krem, kremini meselesi?" dedim. O da şaşırdı ve bir anlam veremedi. Eve gidince bizim haylazlardan birine sorarım diye kafamdan planlarken, o sırada telefonumun çaldığını fark ettim. Arayan eşimdi. Yan apartmanda oturan kardeşi, eşi ve çocuklarını alıp bize akşam yemeğine gelmiş. Bir de küçük, dünya tatlısı bir kızları var görseniz, zeytin gibi gözleriyle insana bir bakıyor. İçinizin yağları eriyor. Onun için çikolata, şekerleme tarzı bir şeyler almamı istedi. Yol üstündeki markete girdim. Çocukların en sevdiği atıştırmalık reyonunda dolaşırken gözüme bir şekerleme takıldı. Markası Kremini! Üstelik reyonun yanında bir de büyük sloganı

yazıyor, "Kremini Candy Mini, Kaptırırsın Kendini!" O anda tabiri caizse jeton düştü. Çocuklar, ders aralarında yedikleri şekerlemenin adı üzerinden birbirlerine böyle şakalar yapıyorlardı. Ama şimdi sıra bana gelmişti.

Ertesi gün sınıfa çantamda bir sürü Kremini Candy Mini'yle gittim ve "Çocuklar, defter kitapları kaldırıncı bakalım. Sözlü yapacağım" dedim. Tahtaya da Cenk'i çağırdım. "Yaz bakalım" dedim. "Hocam, sözlü dediniz. Ne yazması?" diye cevap verdi. **"Ohooo, Cenk sen bir şeye çok kaptırmışsın kendini. Ne oldu yoksa bugün de sen mi evde unuttun kremini?" diye sordum. Bütün sınıf gülmeye başladı. Cenk biraz bozulmuştu.**

Amacım bu değildi. Çantamdan hemen bir paket Kremini Candy Mini çıkardım. "Arkadaşlar, Cenk arkadaşınız bana dün hiç bilmediğim bir şey öğretti. Ona hepinizin huzurunda teşekkür ediyorum. Ben, öğretmeniniz olsam da hayatımın sonuna kadar öğrenmeye devam edeceğim. Gerek sizden, gerek çok daha küçük çocuklardan. Çünkü herkesten öğrenecek bir şeyler her zaman vardır" dedim. Cenk'e yerine oturmasını söyledim. Bugün, ders işlemeyeceğiz. Bugün yanımda sizin için getirdiğim Kremini'leri yiyip, sohbet edeceğiz. Üstelik bunu ayda 1 defa yapacağız" dedim. Bir alkış tufanı koptu ki sormayın. Çocuklarla koca dersi, o leziz Kremini'lerden yiyerek kaynattık. Kendimizi de gayet kaptırdık. Çok mutlulardı. Onlar mutlu olunca ben daha da mutlu oldum tabii. Bu arada laf aramızda Kremini'lerin tadı da çok güzeldi. Arada ben de alıp çantama atıyorum. Bazen dersi, bazen eve dönüş yolunu, bazen trafiği, bazen sıkıcı giden filmi kaynatıyorum. Siz de kendinizi hayatın güzelliklerine, renklerine kaptırın.

Melih Anık

entropi sahne'de dikkat çeken bir oyun: ebedi barış

Benim için "Ebedi Barış" oyununun çekiciliği Immanuel Kant'ın bir denemesinden esinlenilerek yazılmış olmasından kaynaklanmaktadır.

Entropi Sahne Juan Mayorga'nın (1965) Ebedi Barış isimli oyununu oynuyor. Mayorga'nın yazdığı "Hamelin" 2010-11 tiyatro sezonunda, Galata Perform tarafından okuma tiyatrosu olarak sahnelenmişti; "Kaplumbağa" ise 2012-13 tiyatro sezonunda, Ali Poyrazoğlu'nun uyarlaması ve rejisiyle sahnelendi. Mayorga'nın dünyadaki şöhretini sağlayan, "Way to Heaven-Himmelweg" (2004) Hitler'in gaz odalarına giden yolu anlatan bir oyundur. Madrid'de 2004 yılında metrodaki bir terör saldırısından sonra Mayorga, İspanya hükümetinden gelen terörle ilgili bir oyun yazma teklifi üzerine Immanuel Kant'ın aynı

adlı denemesinden esinlenerek Ebedi Barış'ı yazmış. Ebedi Barış, Kant (1724-1804) tarafından ilk kez 1795 yılında yayımlanmış; altı ön madde, üç esas madde, iki ek madde ve siyaset ve ahlâk arasındaki ilişkiyi inceleyen bir ekten oluşan bir *barış antlaşma tasarısı* şeklinde kaleme alınmış bir eserdir. Literatürde **"barış üzerine felsefi bir deneme"** olarak bilinir. Kant, eserin önsözünde **"Ebedi barış mezarda"** diyerek kendi eserinin eleştirisini yaparken aslında barış için yapılan çalışmalara ironik bir yaklaşım gösterir. Kant'ın amacı, esas itibarıyla devlet, ahlâk ve hukuk hakkındaki görüşlerin felsefi açıdan eleştirisini yapmaktır. Benim için "Ebedi Barış" oyununun çekiciliği Immanuel Kant'ın bir denemesinden esinlenilerek yazılmış olmasından kaynaklanmaktadır. Her ne kadar oyunun seyri seyirciye bir algı verecek olsa da ön bilgilenme seyri daha keyifli hâle getirebilir. Bir tiyatro yazısı içinde, yetmiş sayfalık bir felsefi denemeden ele alacağım hususlar, bu oyunda yazara esin kaynağı olanın ne olduğunu aramaya yönelik olacaktır. (Not: Yazımı yazarken internette bulduğum Ord. Prof. Dr. E. Hırş tarafından yazıldığı belirtilen bir makaleden yararlandım.)

Kant, küçüklere der ki: "Büyükler sarhoş olduğunda ayak altında olmayın." Bu bizim "Filler tepişirken çimenler ezilir" atasözüne çok benzer. Zira büyükler hiçbir şey duymayacakları gibi onların casus ve gammazları da olayı daha da karıştıracaklardır. Kabak da küçüğün başına patlar.

Kant, bir insan topluluğu olması dolayısıyla devletin de insanlar arasındaki kurallara tâbi olacağını söyler. Bunların başında ahlâk kuralları gelir. Tarafların anlaşması için fertler için geçerli olduğu gibi devletlerin de yetişkin ve reşit olmaları gerekir.

Her iki tarafın cumhuriyet ile yönetilmesi zorunludur. Barış, insanlar için tabi bir hâl değildir. Barış hâlinin kurulması gerekir. Kant "dünyadaşlık hakkı"nı ortaya atar. Bu ebedi barışın olmazsa olmaz kuralıdır. Kant bu arada filozoflara da arka çıkar ve "Devletler filozoflarını dinlemelidir" der.

Seyircinin Kant'ın "ebedi barış" ilkesinin temelleri sayılabilecek hususların karşılığını Mayorga'nın oyunu Ebedi Barış'ta doğrudan bulabileceğinden kuşkuluyum. Ama belki Kant'ın **"siyaset ve ahlâk arasındaki ilişkiyi inceleyen ek"**te değindikleri seyircinin oyunla bağ kurmasına yardımcı olur. Zira, **"ahlâkçılık taşıyan politikacılar, insan tabiatının aklın icabettirdiği iyilik idesini gerçekleştiremeyeceği bahanesiyle hukuka aykırı siyasal bilgi ilkelerini hoş ve güzel göstermeğe çalışarak ıslahatı ellerinden geldiği kadar imkânsızlaştırmakta ve hukukun ihlâlini ebedileştirmektedir."** (Ebedileşen barış değildir yâni) Bunun için de "oyunu oynarken" takip ettikleri yollar şunlardır:

1. Yap ve özür dile!
2. Yaptınsa inkâr et!
3. Parçala ve hâkim ol!

Mayorga, üç köpek arasında "beyaz tasma"yı kazanmak için geçen yarışmayı biçim, köpekleri de tarafların metaforu olarak işlemiş; barış konusunu Tanrı, din, terörizm ile içiçe anlatmayı denemiş. "En iyi olduğunu kanıtlama" amacı üç köpeğin farklı stratejiler kullanmasına neden oluyor ama bu stratejiler, onları böyle bir yarışa sokan(lar)ın bu yarış kendi amaçları için kullanma stratejisinin bir oyuncağı hâline geliyor. Zavallı köpekler! Madem oyunun ismi Ebedi Barış, şunu soralım: Üç köpek arasında yarışma barış içinde olabilir mi? Üç köpeği yarıştıranlar dünyada barışı sağlayabilir mi? Ya da nasıl? Oyunu Canan Şahin tercüme etmiş. Orijinal teksti okumadım ama Türkçe metin gözüme ve kulağıma batmadı.

Entropi'nin küçük salonunda mekân imkânlarının oyun için kullanılış şeklini (Ali Cem Köroğlu) başarılı buldum. Kostümler de oyunun ruhunu yaratmakta çok ustaca çizilmiş ve uygulanmış. Müzik (Fatih Veli Ölmez) ve efektler atmosferin oluşmasına çok yardımcı oluyor. Video (Deniz Demir) bana çok şey söylemedi. Oyunculuğun Rüçhan Çalışkur (İnsan), Burak Demir (Cassio), Serdar Yeğin (JohnJohn), Olgun Toker (Odin), Baran Güler (Enmanuel) takdir edilecek bir düzeyde olduğunu söylemeliyim. Özellikle JohnJohn, Odin ve Enmanuel rollerine çok emek verildiği görülüyor. Üçü arasında Serdar Yeğin'in öne çıktığını gördüm. Ancak oyunculuktaki bu üstün çaba özün silikleşmesi riski taşıyor. Seyirci taklide takılı kalabilir. Bunda yazarın yakaladığı konuyu işlerken ayrıntıların cazibesine kapılması, çıkış noktasından uzaklaşması ve oyun sonunda bir anda nereden çıktığını hatırlayarak oraya dönme gayretinin de rolü var sanki. Rejide birliği sağlamakta başarılı olan yönetmen Yunus Emre Bozdoğan'ın metinden kaynaklanan "havada kalışı" zemine oturtması da zor görünüyor. Her şeye rağmen bir tiyatro oyunu bizi metinler arası gezdiriyor. Bu nedenle dahi Ebedi Barış seyredilmeye ve üstünde düşünülmeye değer bir oyun. İyi ki sahnelenmiş.

Bugünlerde, teoloji bilmeden bu işler yapılmıyor. "Tanrı" adına öldürüyorlar.

Kelimelerle kafanı karıştırmalarına izin verme. İçgüdülerini takip etmeyi bırakırsan, yenilirsin.

EMRAH KAMAN PELİN AKIL ALTAN SAFAK PEKDEMİR TOYGAN AVANOĞLU NİLPERİ ŞAHİNKAYA BURAK ÇELİK GÜLHAN TEKİN

YA DA
CEM YILMAZ ZAFER ALGÖZ HAKAN ALTUN

Emrah Kaman

CEM YILMAZ'LA FİLM YAPMANIN YÖNTEMLERİ...

Hemşericilik: Bildiğiniz üzere Cem Yılmaz aslen Sivaslı... Bu adamcağız sadece İstanbul'daki hemşerilerini birer dakika dinlese tüm ömrü hemşeri dinlemekle geçer. O yüzden Cem Yılmaz'ın Bartın veya Bilecikli olmadığını bilerek davranmalı.

Kazan - Kazan taktiği: Cem Yılmaz'a gidip "Cem Bey sizinle bir film yapalım, işin sonunda hem sana yarasın hem bize yarasın" demek? Bu büyük ihtimalle önerebileceğiniz bütün filmlerden daha komik bir cümle olur.

Instagram veya Twitter'dan DM atmak: Galiba bu yöntemle değil Cem Yılmaz'la iş yapma ihtimaliniz, Flash TV'de Dilber Ay ablanın sunduğu Kadere Mahkumlar adlı programa seyirci olarak katılma ihtimaliniz bile mümkün değil.

Trolleyerek ilgisini çekmeye çalışmak: Bu yöntem en son 1973 yapımı Sezercik-Öksüzler filmindeki binicem üstüne vuracam kırbacı çocuğu iticiliğiyle bitmemiş miydi?

Araya abisi Can Yılmaz'ı sokmak: Böyle bir yöntem uygulamayı düşünüyorsanız Can Abi'yle hiç karşılaşmamışsınız demektir. Bizce Cem Yılmaz'a odaklanmanız, imkansız denemenizden iyidir.

İntihar denemesi: "Cem abi benimle film yapmazsa buradan atıyorum kendimi... O adam buraya gelecek ulan!" Bu yöntem biraz sinirlendirdi bizi. Sen o yöntemle, üç çocuğunun anası, otuz beş yılını geçirdiğin karını yanına getiremiyorsun. Cem Yılmaz mı gelecek? Bir'sakin be adam...

Gelelim en azından bizde işe yarayan taktiğe: Kaçma Birader'in galasındayız. İlk filmimiz... Heyecandan elimiz ayağımıza dolaşmış, filmin adını sorsalar "Toybedenler Kulübü" deme noktasındayız. Tam oturuyoruz. Haydaaa! Arkamızdaki sırada Cem Yılmaz. Zafer Abi filmde (Algöz) oynuyor diye destek amaçlı filmi izlemeye gelmiş. Birbirimize bakıyoruz. İkimizin de gözlerinde aynı ifade... "Şimdi boku yedik." Film başlıyor. Bizim kulağımız arka sırada Cem Abi'den hihi diye bir kıkırdama duysak yetecek, Cem Abi'den önce bir haha, sonra hahaha'lar geliyor. Yetmiyor çıkışında tebrik ediyor, tavsiye ederim tweeti atıyor... Öyle bir havalanmışız ki, galadan sonra babamızı dövmüşüz, sen bizle oğlumlu moğlumlu konuşamazsın diye... Son kısmı hariç, hikaye aşağı yukarı böyle. O galada Cem Abi'nin bilmediği ise şu; bizim ne kadar yüz buldu mu astarını isteyen, çirkef tipler olduğumuz... Aramızda konuşuyoruz. "Cem Abi bize güldü abi, bizimle çalışmak istediğini daha ne kadar belli edebilir? Bir ara bana şarj aleti var mı diye sordu, bu da mı tesadüf? Tamam Fikir-Sanat çantada keklik..." Oturuyoruz yeni filmi yazmaya... Çoğu yazar gibi yazdıkça özgüvenimizi kaybediyoruz. Rezil haldeyiz. Cem Yılmaz'ın önüne bu senaryoyla mı çıkacağız yani? Ama 4 ayımızı da bu filmi "Deli Aşk"ı yazmak için yemiştik. Gözümüzü karartıyoruz. Yine Zafer Abi sayesinde bir cuma gecesi Cem Yılmaz'ın kuzeni bir diğer yapımcımız Öner Işık'a mailimizi atıyoruz. Sonrasında mı? Maili attığımızın ertesi günü cevap geliyor. CMYLMZ Fikir-Sanat'a gidiyoruz. Bütün ekip orada... Cem Abi ve Muzaffer Yıldırım filmin yapımcısı oluyor. Hatta Cem Abi onu düşünerek yazdığımız rolü oynuyor. Ve nihayetinde Deli Aşk diye 10 Mart'ta vizyona girecek bir filmimiz oluyor.

Peki yani? Cem Yılmaz'la nasıl film yapılıyor? Çok açık konuşalım: **Taktik maktik yok bam bam bam!**

DELi AŞK

10 MART'TA SİNEMALARDA

Rıdvan Akar

babıali bir lunapark gibidir

Kimi, dönme dolaplarda bir inip bir çıkar. Dönme dolabın zirvesine vardığında kendini şiirdeki gibi "Yüksel ki yerin bu değildir" halet-i ruhiyesi içinde bulur.

Babıali, gazeteciler için içinde bulundukları sektörü anlatır. Zira henüz 25 yıl önce Çağaloğlu'nda çalışan gazeteciler için bir geleneğin ve aidiyetin adıdır.

Artık ne coğrafi ne de duygusal bir bağ içermemekle birlikte, basın çalışanları bugün de çalıştıkları sektöre hala Babıali demeyi sürdürür. Necip Fazıl'a atfedilen "Lağım her yerde yeraltından, Babıali de yerüstünden akar" veciz ifadesinde olduğu gibi, Babıali -patronlarının siyasi ve ekonomik ilişkileriyle- şehrin ve ülkenin dört bir yanına yayıldığı içindir ki burnumuzun direğini sızlatan o koku memleketin her yanını sarmıştır.

Benim için Babıali bir lunaparka benzer...

Kimi, dönme dolaplarda bir inip bir çıkar. Dönme dolabın zirvesine vardığında kendini şiirdeki gibi "Yüksel ki yerin bu değildir" halet-i ruhiyesi içinde bulur. Oralara ne de layık olan gazeteci odur. Hep orada kalacağını ve herkese yukarıdan bakacağı kanaati hasıl olduğunda, yavaş yavaş dönme dolap inmeye başlar. Bu defa ayakları yere bastığında, o zirvedeki kibri ve küstahlığıyla iz bırakır. O gazeteci ki hep zirvedeki küstahlığıyla hatırlanacaktır.

Kimi korku tüneline girdiğinde artık oradan hiç çıkamayacağı kanaatindedir. "Başına bir şeyler gelmeden" o tünelin ucundaki ışığı sabırsızlıkla bekler. Bu gereksiz cesareti için kendine kızar. Gölgeler, sesler ve karanlık öylesine içine işler ki "bir daha böyle bir cürete sahip olursam" diye kendi kendine sözler verir. Parkta dolaşmak neyine yetmemiştir. Orada olmak yeterlidir. Lunapark'ın "aman bir tatsızlık çıkmasın, işimize bakalım" diye bilinen suya sabuna dokunmayan meslektaş, tünelden çıktığında artık tövbekar olmuştur.

Beni en çok eğlendiren dev aynasından kendine bakanlardır. Ne de kocaman görünmekte ne de görkemli bir fiziği yansıtmaktadır. Keşke kimseler onu o aynanın önünden almasa da hep kendini seyretse ne güzel olur. **Aynanın meraklısı çoktur. Şurasından burasından onlar da suretlerini aynada test etmek ister.** Sonra birinin omuz vurmasıyla kendini bir sonraki aynada bulacak ve minicik kafası ve devasa bedenini şaşkınlıkla izleyecektir. O zeka o minicik kafada ne aramaktadır? Başkalarının aynalardaki görünümleriyle dalga geçen, müstehzi tipleri ne de çoktur.

Lunapark'ın en cüretkarları boks makinesi önündekilerdir. Öyle bir yumruk çakar ki ibre zirveye vurduğunda çevresine kurumlanır. Bakın en güçlü odur! Onun gibi vurduğu yerden ses getiren olmamıştır. Hiddetli bu gazeteciler meydanı boş bulduğunda, lunaparkta çektiği ilgiden memnun ama hep yalnızdır. Sadece şakşakçıların hayran bakışlarıyla yetinir.

Çarpışan arabalardaki gazetecilerin

bir bölümünün cebi verilen beş jetonlarla doludur.

İşi gücü diğer arabadakine çarpmak ve korkutmaktır. Gürültülü ve provakatördür. Hele o arabayı sürmeyi bilmeyen, acemi ya da karşısındakine güvenen meslektaşlarına hoyratça vurduğunda aldığı zevk ne de belirgindir. Onlar ki çarpışan arabaların müdavimidir. Lunapark sahibinin "gel gel" yapması için en çok ihtiyaç duyduğu görevli onlardır.

Siz asıl ip cambazlarına şaşırsınız. Nasıl da yolunu bulmaktadır, maharetle ipte kalmayı marifet bilenlerdendir.

Nasılşa aşağıda onu koruyan ağ vardır. Bir sağa bir sola vücut

çalımlarıyla yoluna devam eder. Herkesin gözü ondadır.

Cebindeki paranın gittiğini bilmeyen safdiller bilmez ki ip cambazı lunaparkın vazgeçilmezidir.

Benim favorimse falcılardır. Babıali lunaparkının falcıları kimin tutuklanacağını, kimin işten atılacağını size önceden söyler. Patronların da el falına baktıkları için çekinileti tiplerdir. Söylediklerinin birazının gerçek çıkması için torpillidirler. Ateş olmayan yerden çıkan dumanı onlar üfler.

Atlıkarıncadakiler bir arpa boyu yol gitmese de o hıza tutkundur. Üstüne bindikleri atın üstünde akrobatik hareketleri sergilerken aslında çok önemli işler yaptıklarını düşünür. Tek sorun atlıkarıncadan inmektir.

Başları döner, mideleri bulanır. En iyisi, şarabın tadı, giysinin hası haberleri derken yeniden atlıkarıncaya binmektir.

Gişede oturan, her eğlencenin ne kadar süreceğine ilişkin düğmeyi elinde bulunduranlar, patronun adamlarıdır. Kimin ineceğine, kimin bineceğine onlar karar verir. Gazeteci tam da "Ben bu lunaparka ne kadar layığım" diye düşündüğünde birden kendini eğlencenin dışında buluverir. Zira artık cebine konulan jeton patrona pahalı gelmiştir ya da gazeteci lunaparkı küçümsemekte veya lunaparkın dışında yaşananlara kayıtsız kalmamaktadır.

Ve tabii ki o lunaparkın bir sahibi vardır. Memleketimizde lunaparklar çabuk kapanır ya da yer değiştirmek zorundadır. Zira arsası kiralıktır. Ruhsatı yoktur. Onun içindir ki gözü hep polis ya da zabıta vardır. Bedeli neyse ödemeye hazırdır. Kendisinden istenen, ışıklı panolarda, hamisinin ismini parlatmaktır. **Işıklı panodaki lambalar geçtiğinde ya da yeterince aydınlatmadığında lunapark patronundan hesap sorulur.**

Patronunsa feda edeceği çalışanı her zaman mevcuttur. Daha voltajlı ışıklar takılır, yola devam edilir.

Bu metafordan sıkıldınız mı? Peki, "Babıali bir sirk gibidir" diye de başlayabilirim...

Her eğlencenin ne kadar süreceğine ilişkin düğmeyi elinde bulunduranlar, patronun adamlarıdır. Kimin ineceğine, kimin bineceğine onlar karar verir.

Gaye Serinel

şizofrenik bir sonbahar

Pembe ayakkabılı küçük bir kız çocuğu gibi sonbaharı karşılıyorum Polonezköy'de. Ağaçların omuzlarından dökülmüş kuru yapraklara basarak, hışırtıyla selamlıyorum her şeyi. Doğadaki her şey sabırla yeniden yeşermeyi bekliyor. Ne üzüntü kalmış ne de umutsuzluk. Adeta yeniden yaprak açana kadar, çaresizce yağmura ve soğuğa teslim olunmuşluk var.

Bir ağaç fısıltıyla "Köklerimi seviyorum" diyor. Eğilip konuşuyorum pembe ayakkabılarım birden siyaha dönüşüyor. Küçük bir kız çocuğu gibi dinleyemiyorum onu. Olgunlaşıyorum. Ayakkabım siyah. Hafif bir rüzgar esiyor, yaprakları akan suya doğru üflüyor. Tekrar toprağa karışma zamanı, anlıyorum. Ağaç uzaktan bakıyor yapraklarına, "Yeni yapraklar için, onların gitmesi şart" diyor. "Keşke insanlar da unutmak istedikleri yaşanmışlıkları, şöyle bir omuzlarından dökseler, yerine yeni şeyler gelse" diye uzun bir cümle geçiyor içimden.

Yol sessiz, içimdeki çılgılık birden çıkıyor saklandığı yerden. Tüm yazamadıklarım yola dökülüyorlar.

Yanımdan köpeğiyle bir adam geçiyor. Gözlerinde geceden kalma bir makyaj izi, kadınsı sesi ve sevecen tavrıyla selamlıyor beni. Köpeği beni koklarken küçük kızın pembe ayakkabıları yine siyaha dönüşüyor. Güçlü bir kadın taklidi yaparak gülümsüyorum. Adamın boynundaki dövmeye takılıyor gözlerim.

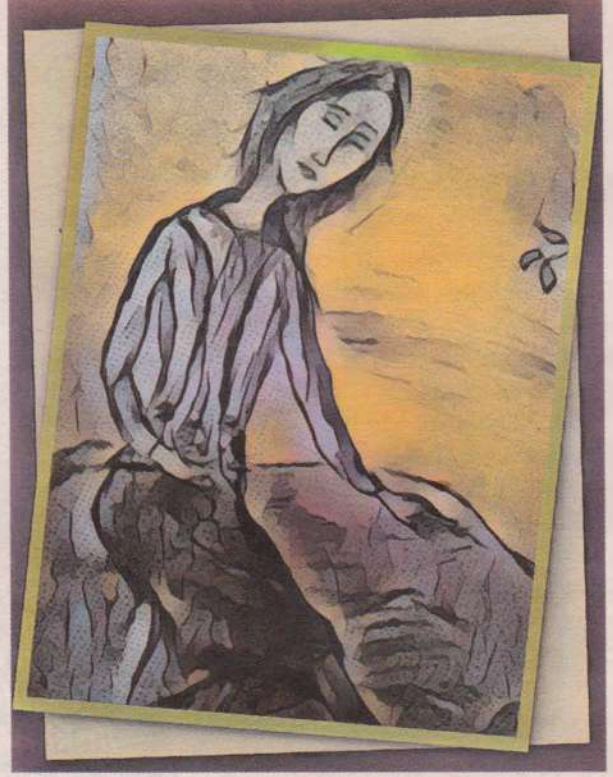
O an sırtıma iki kanat çizip, yapraklar gibi yüksekten düşmek istiyorum. Köpekli adam uzaklaşırken tam köşeden gülümseyerek el sallıyor. Ayakkabılarım pembeye dönüşüyor. Kanatlarımı saklıyorum. Polonezköy'deyim... Sonbaharı karşılarken, uzaktan kendime bakıyorum. Aniden karşıma çıkıyor içimdeki sonbahar. Göz göze gelmemek için hızlıca yanından geçmeye çalışıyorum.

O benden daha hızlı, bileklerimden kavrayıp gökyüzüne çeviriyor yüzümü. Güneş saklandığı yerden çıkıyor aniden tüm yüzleşmek istemediklerim gibi. Ayakkabılarım siyah, mutsuzluk, nefret, öfke, hayal kırıklıkları bir bir kuruyup dökülüyor omuzlarımdan.

Bir ağacın dalından aşağıya doğru yavaşça süzülüp, toprağa karışıyorum. Ben bir sonbahar yaprağıyım, Polonezköy'deyim, her yer sessiz, içimdeki cinayeti burada işleyip, hızlıca her şeyi toprağa gömüyorum. Bir elimde pembe, diğer elimde siyah ayakkabım yalın ayak yürüyorum.

#kafadergisi ayın fotoğrafı @zeynepscelikk

Gamze Sezer

İnci Beyza Yürekli

sen, neredesin şimdi?

Yorgunum. Masada üç gündür duran kahveden bir yudum aldım. Soğuk, bayat ama kahve işte... Üç gündür bu masanın etrafında yaşıyorum. Masanın dağınıklığı kendi içinde bir düzen oluşturmuş. Kafamdaki karmaşayı masaya yatırmaya çalışıyorum, sığmıyor ve ben toparlayamıyorum aklımlı. Toparlayamadıkça zaman kaybediyorum. Sonra kaybettiğim zamanı düşünüyorum. Bu ev benim değil, bu oda, bu masa. Dokunamıyorum hiçbir yere. Üç gündür olan biteni anlamlandırmaya çalışıyorum. Anlamlandırıp karar vermeye... Neden? Masanın bir kenarı duvara dayanmış. Üzerinde kitaplar, kâğıtlar, açık duran bir dergi, kol saati, kalemlik ve başıboş duran kalemler... Bir de kahve yapmış işte kendine, içinde hala biraz var. En son bu dergiyi okumuş, not defterine notlar almış: Bir telefon numarası, alınacaklar ve yapılacaklar listesi.

Yapılması gerekenleri yapamadı, listedekileri alamadı, telefon numarasını aradı mı? Kim bilir. Aramalı mıyım? Kararsızım. Bugün son günüm ve artık gidişle ilgili bir karara varmam gerek. Neden? Bizim tahammül edebildiğimiz ve onun edemediği ne var? Kafasının içinde ne gizliyordu? Biz mi onu bu hale getirmiştik? Bu karanlık odadan çıkmam gerekiyordu. Sokağa çıktım. Gökyüzünü aradı gözlerim. Akşam olmuştu, karanlıktı. Hava soğuk ama bulutsuzdu. Anlamsızca dolaştım sokaklarda. Anlam. Ne çok düşünüyorum bu kelimeyi. Dönüp dolaşıp geleceğim yer yine aynı, aynı ev, aynı oda, aynı masa. Bu kez bir yanıtla dönmeliyim. Aslında soru da çok zor değil ama yorucu.

Sen, neredesin şimdi? Bir anda yok olmuşluğunun haberi geliyor. Bir anda aklım yerinden oynuyor. Kendimi senin evinde buluyorum. Bir an önce çözmem gereken bir mesele haline geliyorsun. Olay yeri oluyor evin, incelemem gereken. Daha birkaç gün önce kendi yazdığım notlar delil oluyor. Deli oluyorum.

Levent Erden

iletimleşmek

Biz kimsenin dediğini önemsemeyiz. Zaten biliyoruz! Herkes kendi söylediğini, karşısındakinden bağımsız olarak sürdürüyor. Karşısındakinin dikkat evrenini kendi tek yanlı tek yönlü konuşmasıyla sağlamak istiyor.

"Ş" harfi sen nelere kadirsin! Girdiği her fikri, "en çok birlik ve beraberliğe ihtiyacımız olan" her anı sevgi yumağına çevirmiş, bu bencil dünyada bizcil işler yaptırıyor. Bir şeyi birlikte yapmanın ortaklaştırıcı göstergesi oluyor.

Paylaşmak, görüşmek, söyleşmek, anlaşmak...

Türkiye gramer terimlerini anlamaya çalışmak, yeni bir dil öğrenmek kadar zordur. Dönüşümlü işteş çatılıların, oldurgan ya da geçişli durumları! Günlük hayatta ettiğimiz lafların arkasında neler yatıyor haberimiz pek yok. Ama "işteş"lik yani "bir eylemin özne ve tümleç tarafından birlikte yapıldığını göstermek... Birliklilik belirten ses "Ş"! Bu birliklilik, yani "aynı şeyi" birlikte ya da karşılıklı "yapmak" gayet sosyal, yalnızlıktan kurtarma koparma gayreti haline geliyor. Eski deyişle "müşarehat" (şerh, teşrik, müşterek, iştirak) aslında birlikte yapıldığı halde, herkes ya tekil birinci şahıstan konuşmayı tercih eder: "Karıyı bi sevdim..." Ama sevişmez bir türlü ya da kocaman görünmek için birlikte çoğul şahıs tercih edilir, hele siyasetçi falansan "Gördük, baktık..." diye konuşulur.

Bu işteş fiillerin içinde, üzerine kervan yükü anlam yüklemeye alışmak, birçok derdin ya çıkışı ya da sorumlusu olan bir tanesi epey farklıdır: İletişmek!

Türevleri, çekimleri, halleri bir yerde yerli yersiz vardır ama kendisinin günlük lisanda hemen hiç yeri yoktur. "Sizinle iletişim isterim", "Çok güzel iletiştik", "Çocuğumla iletişemiyoruz" falan denmez. İletmek kullanılır halbuki. Takır takır. "Patrona iletiyorum, ilgili birime ilettik, sonuçlar telefonunuza iletilecek!" İletiriz.

Ama iletişimyiz.

Onun yerine bir sürü aracı tefeci kullanırız. İletişim üzerinden iletişim kurulur, kırılır, kopar, sağlanır, -e geçilir, -de kalınır. Çaktırmadan "birden fazla özne" devre dışı kalır. Az çok farklı sahiplenme alanı var, bu arada bir türlü anlaşılmayan, paylaşılamayan. "Pazarlamanın iletişimi" reklamdan büyüktür, o eskiden kendine

"piar"cı sonra "itibar yöneticisi" diyenler de iletişimcidir. Kurumlarda kurumsal, iç, marka...

İletişim departmanları olduğu gibi iletişim telefon numaraları da vardır. Başka numaraları da!

Ama aslında kimsenin derdi iletişim değildir. Kimsenin başkalarının ne dediği ya da düşündüğüyle de ilgisi yoktur.

Halbuki iletişimin temeli çift yönlüdür. Söylemenin etkisine göre bir sonraki söylenecekler oluşur. Ama oluşması istenmez. "Söyle, olsun", "Söyle yapsınlar" kalıbı hakim olur. Reklamlar da söyler. Sorun aydınlatılır.

Çözüm olan marka-fikir-eylem söylenir. Neden çözüm olduğu anlatılır. Varsayılan çözüm yüceltilir. "Saçımda kepek var, bang-bung ikisi bir arada; çünkü içinde kepek kovucu var..." Kepekten eser kalmadı,

artık beğenileceksin!"

İletişim, değerlendirilen ne düşünmesi, ne demesi ve yapması gerektiği olarak algılanır. **"Çocuğumla iletişimim yok" diyen aslında çocuğunun kendisini dinlemediğini söyler, kendisinin çocuğu bir türlü duymadığını, dinlemediğini değil.**

İletişim temeli "ortak dil" ve ona dayalı anlamların yakalanması da pek zor. Yaş, meslek grupları, coğrafi farklılıkları, hayatı ele alış biçimi ve ona dayalı alışkanlıkları... Ortak, aynı şekilde anlamlandırılan bir dile erişilmesini imkansız kılar.

Karşısındakinin ne dediği aylarca önce yapılan anket sonuçlarından çıkar. Reklamlardan sonra ne düşündüğü de. Aylar yani mevsimler sonra. Yani farklı koşullarda, yaz-kış aylarında.

Ama pazarlama profesyonelleri de reklamcı da insanların ne düşündüğünü zaten bilir. Araştırmaya falan da gerek yoktur!

Siyasetçi de yönetici de üretici de yazar da... "Müşteri"nin ne istediğini merak etmez, kendi dediğini kabullenip istediğini yapmasını ister. Anne babaların çoğu gibi.

Hele kitleselin yani çok kalabalık olanın peşinde olanlar herkese, her soruna aynı çözümü önermelerin işleyeceğini sanırlar. "Benim işçim, benim memurum, benim dulum, benim yetimim, benim gencim, benim buğday üreticim, benim fındık üreticim, benim emeklim, benim mühendisim..." ve hepsine tek vaat! Çalışmıyor. Çalışmaz. Maalesef! Hepsine, onların istediği yer ve zamanda, onların kişisel sorunlarına cevap verirken, sürekli onları dinleyip, sürekli yaptığını, dediğini, önerdiğini, düşündüğünü hatta kendini gözden geçirmelisin.

Lafı söyledin ancak ister reklam ister nutuk; binlerce, yüz binlerce cevap, yorum geliyor. Anında. Hemen. Derhal.

Duymazsan yandın. Sen iletirken onlar da iletiyor. Eşzamanlı.

Kendi gibilere fazla erişerek.

Yeni teknolojiler, sosyal medya ortamlarını daha işlevsel ve hızlı hale getirirken, dar ve görece küçük ilgi gruplarının ilişkilerini güçlendirdi. Herkese uygun

tek laf yerine, farklı alt gruplara onların "dilinde", onlara uygun lafın edilmesi gerçeği değildir.

Bir yandan da her farklı gruba söylemenin ortak alanı ve tutarlılık garantisi olacak ona omurga söyleyip, şemsiyesini tanımlamak lazım.

İletişim zor iş.

"Ş" harfi başa dert. Biz kimsenin dediğini önemsemeyiz. Zaten biliyoruz! Herkes kendi söylediğini, karşısındakinden bağımsız olarak sürdürüyor.

Karşısındakinin dikkat evrenini kendi tek yanlı tek yönlü konuşmasıyla sağlamak istiyor. Etkileşime karşı duruyor.

Etkileşimin iktidarında.

Bu aslında iletme oluyor. "Ş"siz. Sakin. İletiyoruz. Dinleyen iletiyor, güçlü iletim yapıyor. Kişisel, kurumsal, profesyonel iletim. Bu kadar karşılık iletim, iletişim olamaz. İlla "Ş" lazımsa, "iletimleşmek" olur. İletilerinizi bekliyorum.

Siyasetçi de yönetici de üretici de yazar da... "Müşteri"nin ne istediğini merak etmez, kendi dediğini kabullenip istediğini yapmasını ister.

Melda Özer

köle olacağıma isyancı olurum

İsyancı olmayı seçmiş bir kadın; Emmeline Pankhurst yani Emily. 1858'de Manchester'da doğmuş, Paris'te öğrenim görmüş cesur bir kadın. Emily 21 yaşındayken sosyalist bir avukatla evlenir ve 22 yaşındayken bir kızı olur. Kadın özgürlüğünün ancak erkeklerle eşit, siyasal haklar elde edilerek kazanılabileceğini düşünerek "Kadınlar Oy Hakkı Birliği"ni kurar. Bu hareket aynı zamanda süfrajist / isyancılar olarak da adlandırılmaktadır. Emily yılmadan bu alanda mücadelesini sürdürür. Tutuklamalar, baskılar, açlık grevleri gibi bir dolu engel, onu yolundan döndüremez. Eylemler yalnızca oy hakkı değil, eşit işe eşit ücret, aşağılanmaya son gibi, her türlü hakkı da içinde barındırır. **1898'de eşini kaybeden Emily, hem çocuklarını kıt kanaat büyütür, hem de kadın devrimi yolunda yürüyüşüne aynı heyecanla devam eder.**

Sonrasında bayrağı kızı Christabel Pankhurst devralır ve mücadeleye birlikte devam ederler. Şubat 1918'de içeriğinde birtakım kısıtlamalar olsa bile, kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanınır İngiltere'de. Sonunda 1928'de herkese eşit oy hakkı gelir.

Bu mücadelenin içinde tek bir talep vardır: **Özgür olabilmek.** Emily şöyle haykırmaktadır: **Köle olacağıma isyancı olurum!** İsyancı olmak herkesin tercihi değildir. Ne de olsa ciddi riskler barındırır; hapse atılmak, işkence görmek ya da öldürülmek gibi... Ama baskı ve sömürü, karşı çıkmadan ya da bir şeye dur demeden durmuyor, dinmiyor.

Günümüzde farklı farklı biçimlerde, modern kölelik olarak karşımıza çıkıyor baskı ve sömürü. En çok da kadınlar ve çocuklar sömürüden nasiplerini alıyorlar.

Türkiye Cumhuriyeti'nde 1934'te kadınlar eşit oy hakkına kavuşuyor. Kavuşuyor kavuşmasına ama Türkiye'de yaşayan kadınların herhangi bir çaba göstermesi gerekmiyor bunun için. Belki de bu yüzden, yani kadınlarımız mücadele ederek bu hakları söke söke almadığı içindir ki, ülkemizde kadın hareketi büyük kitleleri harekete geçiremiyor. Kadına şiddet almış başını gidiyor. Türkiye'de kadına şiddet sonucu son altı yılda 1500'e yakın kadın dövülerek, bıçaklanarak, kurşunlanarak, yakılarak, başı ezilerek, boğularak öldürülmüş. Ölümün kıyısından dönen, ağır yaralanan, sakat kalan, tecavüze uğrayan, sığınma evlerine kendini atan kadın sayısı ise bunun çok daha üstünde. Bu olayların sorumlusu zıvanadan çıkmış, delirmiş, tahammülsüz erkekler gibi görünse de sorumluluk hepimizin. En çok da politikacıların kadın meselesine bakış açısı ve uygulanan yanlış politikalar. Ama her şeye rağmen ayakta kalan, mücadele eden, direnen insanlar var. İmza toplayanlar, yasaların değişmesi ve cezaların revize edilmesi için çalışanlar var.

İnsanlar var en önemlisi, gerçek insanlar. Başkasının acısını hisseden insanlar, empati gücü olan insanlar, STK'larda çalışan, beyni ve duyguları olan insanlar. Çünkü hayat mücadele etmeyenleri ödüllendirmez ve emin olun bir şeyler yapanlar daha umutlu, güvenli ve dirençli. Çünkü hayat umutsuzlukla yoğrulduğunda çok ama çok çekilmez oluyor.

Erhan Karadağ

kule

Bozuldu mu gerçekten yoksa anacığım mı bir şeyi eksik yapıyor bilmiyorum ama görevi verdi, bir tamirci görecekti o dikiş makinesini. Kaptım makineyi gittim ustaya, makineye bakım yaptıracağız diye girdiğim atölyede dikiş dikmeyi, ilik açıp etrafını çevirmeyi öğrendim. Tahmin ettiğim gibi makinada sorun yok, tek tek en baştan anlattı Necdet Usta. Anlatayım anneme diye masurasından mekiğine adamakıllı ders aldım yani.

Kenarda bir yere geçip küçük bir kumaş parçasıyla denemeler yapıyorum, usta tezgahın arkasında arkadaşıyla sohbet ediyor. Sohbetin konusu belli; işler kötü, makine gelmiyor çünkü kimse dikiş dikmiyor, terziler battı, hazır kıyafet daha hesaplı filan.

Hala içerdeyim, onları dinliyorum. Dediğine göre dükkanın kapısını çalan yok. O gün ben çaldım ama alet bozuk değil; düşünün adamın şanssızlığını. Arkadaşı da sohbet arasında iş teklif ediyor Necdet Usta'ya, "Abi hamur işine girelim" diye. Konuşmadan anladığım pasta börek işi hem karlı hem de sürekli.

-Abi düşünsene, un, yağ, şekerden başka maliyeti yok. Açarız, beraber yürür gideriz.

"Yürü git aslanım" diyor önce Necdet Usta ama, aklını da kurcalıyor belli ki, fırın fiyatlarına bakıyorlar.

40 yıllık makinacı pastane peşinde. Kimse işini yapmıyor biliyoruz da; işini iyi yapanlar da tutunamıyor çoğu zaman. Gelirken duraktan binmişim taksiye, o aklıma geldi sohbet ederek gitmişim tamirciye, dönerken eve uğramadan doğru durağa gittim, yarım kalan sohbeti tamamlamaya... Turgut Bey aslında kule vinç operatörümüş ama şimdi taksicilik yapıyor. "Demin arabada konuştuk ama ben tam anlayamadım, siz niye bıraktınız vinç operatörlüğünü?"

200 metre yükseklikteki bir kokpitin içinden çıkıp niye sarı taksiye bindiğini dinledim biraz ve bir kez daha anladım; işinin ehli olanların değil, ehli keyfin kuralları koyduğu bir yer oldu buralar.

"Göge merdiven dayıyorlar" dediğim koca koca kuleler, dinlerken bir bir çöktü tabii zihnimde. Turgut Bey anlatacak o kulelerde neler olup bittiğini de ben anladığımı söyleyeyim:

Her işin bir kuralı, ahlakı, terbiyesi var ama bunlardan önce de matematiği var, bilimi var, hesabı kitabı var. Kitaba göre konuşursak var tabii ki; kitabına uyduranların, kitabı uyduranların dünyasında yok o hesaplar. Kimin sesi çok çıkıyorsa, kim alçaksa yüksekteki kuralı da o koyuyor. Bilim suyun kaldırma gücünü bulmuş, vinçin kaldırma gücünü ağı kimse o buluyor, o biliyor. Yüklemiş sırtına kaldıramayacağı yükü, Turgut Bey de esaslı bir itirazla inmiş aşağı. O gözle zor gördüğümüz camcan kulübe var ya hani sarı demirin en üstündeki iki metre kare, orada telsizle tehdit etmişler vinç operatörüken Turgut Bey'i. "Bu iş bitecek, saat bilmem kaç kadar kaldıracaksın o demiri arkadaş" demiş arkadaşlar!

"Yapmazsan inme sakın aşağı" diyor ekip şefi. Kaç yüz metre yukardayım, rüzgar var, hava raporu önümde, daha da şiddetleniyor.

Arkamdaki ağırlık blokları kaç ton çeker belli, nerden nereye çeker belli, önümde uyarı levhaları duruyor hangi mesafede kaç ton yükü nereye taşıyabileceğim belli, fizik kuralı bunu diyor benim elimden ne gelir kardeşim. Ama ne küfür kıyamet yediğimi ben biliyorum. Aşağıdakilerin hesabı başka, zaman kazanmak istiyor, para kazanmak istiyor, işçi yevmiyelerini hesap ediyor. Allah korusun bir kaza olsa ben yanacağım.

Bazen halatı sağlam bağlamadıkları bile oluyordu söyletme beni daha." Bulutlara merdiven kursan da adalet olmayınca olmuyor, aşağı yukarı adalet diye bir şey yok. Aşağıda yoksa yukarda da yok. Yavaş yavaş hepimiz hamur işine gireceğiz galiba...

Murat Özer

alt tarafı yüce bir yaratık

Bir ailenin "ölüm"le sürüklenişi için sinema salonunun yolunu tutarken, "Alien" serisinin son halkasını merakla ve heyecanla bekliyoruz. Beklerken de boş durmayıp Hollywood'un 1950'lerdeki haline göz atmayı ihmal etmiyoruz.

SALONLARDA

Alt Tarafı Dünyanın Sonu

Xavier Dolan'ın henüz 30'una bile gelmemiş olması büyük haksızlık! Kanadalı "ufaklık", altıncı filmi "Alt Tarafı Dünyanın Sonu"yla (Juste la Fin du Monde) da bu haksızlığı körüklemeyi ihmal etmiyor doğrusu. Erken emekli olmayı falan düşünmüyorsa ya da sıkılıp vazgeçmezse 50 filmi aşan bir kariyer bekliyor onu belli ki... Kıskançlık kusan bu cümleleri bir kenara bırakıp yüzümüzü filme dönelim ki "kifayetsiz muhteris" olduğumuzu daha fazla açık etmeyelim! "Alt Tarafı Dünyanın Sonu", bir tiyatro uyarlaması olduğunu bas bas bağırarak bir çalışma ama bu durumun sinemasal lezzetleri arka plana atmadığı da bir gerçek. Dolan'ın aşık olduğu metne yaptığı sinema kokan dokunuşlar, insanlık hallerinin en "kırıcı" bölgelerine vurulan darbeler gibi. 12 yıl sonra evine dönüp ailesine öleceğini söylemeye çalışan 34 yaşındaki Louis'nin azabı, insanın dilini damağını kurutacak cinsten. Aile bireyleri arasındaki çatışma ise her şeyi, herkesi, her fikri ve en önemlisi bir acıyı geciktirdiği için "sevilesi."

İçten içe yanan ateşin yüzeye çıkmak için çatlaklar araması gibi bu filmdeki hikâye. Anne, iki oğul, kız ve gelinden oluşan ailenin söndüremeyeceği açık olan ateş, bir gün yüzeye çıkıp herkesi yakıp kavuracak ama o gün bugün değil! Daha doğrusu, o gün bugün olsun istemiyor aile bireyleri. Sıradan aile çatışmalarıyla aşındırıyorlar zamanı, yazgının önüne set çekmek istercesine. Louis'nin ailesiyle yaptığı teke tek muhabbetler, aslına bakarsanız hepsi için birer "veda" anlamı taşıyor. **O cümle kurulmuyor belki ama her bakış, her temas, her iç çekiş, her bağıris, her tebessümün ardında devasa bir "Elveda!" busesi duruyor.** Her muhabbet, Louis'nin yüreğine bir çizik atıyor, kanatıyor onu, yaklaşan ölümünden çok daha fazla...

Beş oyuncusunu da ayrı ayrı sevdiğimiz ama Marion Cotillard'ın "katalizör" performansına bayıldığımız "Alt Tarafı Dünyanın Sonu", Xavier Dolan'ın daha anlatacak çok şeyi olduğunu gösteriyor bize. Öyle ya da böyle, önümüzdeki 20-30 yılı onun adını sıkça anarak geçireceğimiz kesin. Yeni Türkiyemizi, onun adını anmayı da "yasaklar listesi"ne almazsa tabii... **"Alt Tarafı Dünyanın Sonu", 3 Mart'ta salonlarda.**

GELECEK PROGRAM

Yaratık: Covenant

1979'da Ridley Scott tarafından başlatılan efsane serinin belki de en çok merak edilen bölümü "Yaratık: Covenant" (Alien: Covenant). Yönetmenin önceki filmi "Prometheus"un devamı niteliğindeki yapım, "Alien" evreninin öncesinde neler olup bittiğine dair sağlam fikirler verme iddiasında. Prometheus mürettebatından sadece Michael Fassbender'in yer aldığı film, onun tetiklediği bir karabasanla yüzleştirecek bizi belli ki. Koloni gemisi Covenant'ın mürettebatıyla birlikte dahil olacağımız bu karabasan, "Alien" severlere daha ne sürprizler sunacak kim bilir! **Yönetmen koltuğunda Ridley Scott oturuyorsa vardır bir bildiği deyip heyecanımızı körüklemekten başka yapacak bir şey yok şimdilik.** Harika referanslara sahip John Logan'ın senarist olması ise rahatlatıyor bizi biraz... Bilimkurgusal korkunun lokomotif "Alien" serisi devam ederse bu şekilde olmalıydı diye düşünüyoruz. Tabii ki sevgi sözcüklerimizi referansları için sarf ediyoruz, filmi gördüğümüzde neler olup biteceğine dair en ufak bir fikrimiz yok. Ama 19 Mayıs'a kadar heyecanımızı göstermekte de bir sakınca görmüyoruz. Gazi aldık artık, üstadın "Yaratık: Covenant"ıyla buluşmaya fazlasıyla hazırız! **"Yaratık: Covenant", 19 Mayıs'ta salonlarda.**

EV SİNEMASI

Yüce Sezar!

Coen'lerin sinemalarımıza uğramayan son filmleri "Yüce Sezar!" (Hail, Caesar!), 1950'lerde McCarthy kısıfı altında dört dönen Hollywood'a "eğlenceli" bir bakış atıyor. Eğlencesini dönemsel gerilimlerle de besleyen bu çalışma, özellikle "Hollywood 10'lusu"na önemli bir yer ayırırken, George Clooney'nin kimliğinde oyuncu denen yaratığı da mercek altına almayı ihmal etmiyor. Saygının da kendine yer bulduğu bu seyirlik, sansürün hısıyla mücadele etmek zorunda olan Hollywood'un formülleri ve kaçış yollarını da resmin içine nakşediyor. Büyük bir film stüdyosunun çevresinde gelişen hikâye, Josh Brolin'in canlandırdığı stüdyo yöneticisinin attığı taklalarla anımlanırken, sinema yapmanın pek de "hayırlı" bir iş olmadığını hissettiriyor bize. Yapım tasarımıyla Oscar adaylığı da kapan "Yüce Sezar!", bir yandan Hollywood penceresinin uzun yıllardır temizlenmemiş olduğunu belgeliyor, öte yandan da bu endüstrinin nasıl bir taşıyıcıya dönüştüğünü gösteriyor bize. Stüdyonun çektiği filmin Hz. İsa'nın hayatını anlatan en doğru yapım olma iddiası taşıması da bakış açısını netleştiriyor, alegoriye son noktayı koyuyor. **"Yüce Sezar!"ın DVD'sini raflarda bulabilirsiniz.**

İKÜ Yayınevi Bursa'da!

15. TÜYAP Bursa Kitap Fuarı
Bursa Uluslararası Fuar ve Kongre Merkezi

18-26 Mart 2017

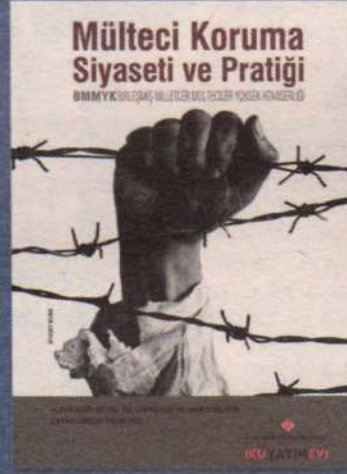
2. Salon 505B no'lu stant

Milenyum Kuşağının Kuralları

Dijital Dünyaya Meraklı İlk Tüketici ve Çalışan Kuşağıyla Nasıl Bağlantı Kurulur?

T. Scott Gross (Çev. Menekşe Tokyay)

T.C. İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ

İKÜ YAYINEVİ

e-posta: ikuyayinevi@iku.edu.tr

Twitter: /ikuyayinevi Facebook: /ikuyayinevi

İnternet Satış:

www.eganba.com / (0212) 293 44 41 - 43

www.seckin.com.tr / (0312) 435 30 30 / 435 57 67

www.ilkekitap.com / (0212) 274 98 74 - 75

Kerimcan Kamal

duy kardeşim

Uzun süre savaşanlar sonunda kardeş olurlar. Bu böyledir. Tarih boyunca da böyle olmuştur. İnsanları acılar birleştirir. Yoksunsan, refah içinde gülüni, eğleneni kıskanırsın da canı yananın halinden canı yanan anlar.

Ve bu dünyanın en eski kuralı:

Herkes bu hayata canı yansın diye gelir.

Acısı tek şahittir aşkın Aşk'ına.

Ve sadakatini Maşuk'a, acısına hürmetiyle ispat eder aşık, Mahkeme-i Kübra'da.

Ve nedenini bana sorma;

Onu ezelle ebedi sahibi bilir. Çünkü Garp ile Şark, Şimal ile Cenup O'na bir cihettedir.

Noktadır zira tüm çizgilerin esası.

Ve dervişin çileyle sınıdığını bilmeyen

Aşk'ından himmet bekler sever de bilen her dikenine bin gül serer.

İşte uzun süre savaşanlar da birbirlerinin canlarını öyle yaka yaka sonunda kardeş olurlar.

Anneler kaybettikleri evlatlarının feryadında buluşurlar. Babalar kuruyan soylarının acısıyla birbirlerine sarılırlar.

Zaman içinde acı o kadar çoğalır ki kavganın nedeni anlamsız kalır.

Zaten aslında bütün kavgaların nedeni anlamsızdır iş karşındakinin canını yakmaya vardysa.

Konuşamayan vuruşur.

Başlangıçta önce söz vardı belki ama ne yazık ki insan Habil, Kabil'den bu yana öldürmemesi gerektiğini, öldüre öldüre öğrenmiştir.

Canı olan, öldürmenin ne büyük bir enerji kaybı olduğunu can acısıyla öğrenir.

Bir çocuğu büyütmek, yetiştirmek, sıraya katmak bir ömür ister de onu geldiği toprağa zamansız geri vermek hain bir tetik salisesi kadar kısadır. Hatta diyorum ki belki kadın ve erkek de böyledir. Belki kadın ve erkek yüzyıllar, bin yıllar, milyonlarca yıl önce birbiriyle savaşan iki ayrı cinsti ve o kadar çok öldürdüler ki birbirlerini sonunda sevgili oldular.

Ve kanıtım şu ki halen, belki her zaman tam anlaşıyorlar ama birbirlerinin halinden en çok onlar anlıyorlar.

Sevdikleri zaman dünyayı cennete, savaşta olduklarında cehenneme dönüştürdüklerini en iyi onlar biliyorlar. Bir diğeri olmadan hayat olmadığının en çok onlar farkında.

Belki Tanrı onları, binlerce, milyonlarca yıllık manasız savaşları sonrası artık birbirleriyle ayrılmamacasına birlikte olmaya mahkum etti. Belki aşk işte bu en eski kavganın kadim ateşi. Belki sevmek o savaşların bugünkü meydan muharebesi. Belki başları mis kokulu çocuklarımız o ezeli barışın meyvesi. Belki insanlık bize o aşkın mirası.

Hakikatin yolunu aramakla bulamazsın ama bulan da ancak arayandır.

İnsanlar yüzünden battım. İnsanlar yüzünden çıkıyorum. Canımı kimi insanlar yaktı.

Yaralarım merhem başka insanlar. **Her şeyi biz insanlar yapıyoruz. Yapmamız gerektiğinde yapmayan da biziz, yapmamamız gerektiğinde yapan da.** Neye göre hayra yapıyor, neye göre günaha giriyoruz bilmiyoruz.

Bencilik de işte o eski savaşlardan kalma bir kötü huy üstümüze. Ne garibiz?

Bencilliğimizle birilerinin canını yakıyor ama özverimizle bir başkasının sevgisini kazanıyoruz. Kim kardeş, kim el bize? Neye göre dost, neye göre düşman bir başkası? Senle benken iyiyiz de onunla, öteki niye kötü?

Ailenle paylaşırken adilsin de komşunla paylaşım kavgasında niye katilsin?

Sonsuz bir merdivende aynı yangından kurtulmaya çalışırken birbirinin üstüne basan milyonlar.

Merdiven yanıyor bir üste çıkarsan ne kâr? Bu merdiven bir yere gitmiyor. Bu ateş hepimizi yutacak. Yani sen "evet"ken ben "hayır"da değil mesele. Mesele yangında.

Ve yine ne garip tercihlere zorlanıyoruz?

Birini sevmek, diğerini dövmek demek mi anlamsızca?

Hep beraber boğuluyoruz. Var mı bu gemiyi kurtaracak bir kaptan?

Sonra bir zaman geliyor sevdiğinin dövdüğü, dövdüğünün sevdiği oluyor. Kim iyi, kim kötü, bu kavga nereden çıktı hatırlamıyoruz bile. Aklımız karışık. Sadece dövdürülüyoruz. Hak için savaşanlar savaşlarının sebebini unuttu da menfaat için vuruşanlar ölümüne ticarete görmüyoruz.

Görmekle görememek arasındaki farktır fark etmek. Sen gece seçemiyorsun diye güneş orada değil mi? Çünkü kabuğunu kırıp özüne inmeyen cevizi sadece kabuk zannedek.

Karşındakini sadece etle kemik sanıyorsun ama kimde sevgi varsa Allah'ın varlığı ondadır oysa.

Ve biz aynı gemide tufandan kurtulmaya çalışırken birbirimizi boğmak için delikler açıyoruz gövdeye.

Hep beraber boğuluyoruz.

Var mı bu gemiyi kurtaracak bir kaptan?

Hadi kaptan bizi karaya çıkar.

Hadi kaptan bizi bu dar kavgalardan kurtar.

Ey aynı memleketin aynı tarihin, aynı toprağın insanları,

Yeterince uzun süredir savaşıyorsunuz.

Belki artık barış vaktidir.

Ey birbirinin aynı, iki kollu, iki bacaklı, iki göz, iki kulaklı, şu yeryüzü cennetinin yaşayanları; Sakin bir.

Tanrının denizi büyüktür, insanoğlunun teknesi ise küçük. Ve hiçbir kusur merhametten büyük değildir. Durun artık. Utanın birbirinize yaptıklarınızdan. Çünkü hicabı unutan halklar helâkı hatırlar.

**"Beni Hor Görme Kardeşim
Sen Altınsın Ben Tunç Muyum
Aynı Vardan Var Olmuşuz
Sen Gümüşsün Ben Saç Mıyım**

**Ne Var İse Sende Bende
Aynı Varlık Her Bedende
Yarın Mezara Girende
Sen Toksun Da Ben Aç Mıyım"
Aşık Veysel**

Onur Koray Gülşen

kimlik

"Kimlik" Kasım

Taşdan'ın, Ufuk

Güneri isimli

karacterinin

gerçek kimliğini

bulma yolunda

yaşadıklarını

kaleme aldığı ilk

romanı. Ufuk'un

verdiği savaşı,

"Bir varoluş

mücadelesi..." alt

notuyla kitaba

iliştiren Kasım

Taşdan, bir sabah

bambaşka bir

hayatta, bambaşka

insanlarla uyanan bir adamın her şeye baştan

başlayarak var olma mücadelesini anlatıyor.

Ufuk'un "Gördüklerim mi gerçek olan yoksa

hatırladıklarım mı?" çıkmazında verdiği savaş,

yazar tarafından oldukça merak uyandıran

bir dille anlatılmış. Sayfalar ilerledikçe

artan merak düzeyi, okuyucuyu Ufuk'la

birlikte bir maceranın içine sürüklüyor.

Ufuk'un kimlik arayışında girdiği çıkmazda

yaşadıklarıyla tek başına mücadele etmemeye

kararı, romanın dönüm noktalarından biri.

Ufuk'a psikolog arkadaşı Haluk tarafından

konan şizofreni teşhisi, onu yaşadıklarının

özünde ne olduğunu sorgulamaya itiyor.

Hepimizin zaman zaman kendine

"Kimim ben?" diye sorduğu soruyu,

başkahramanımız gerçek benliğini

keşfetmek adına daha sık sormaya

başlayarak, verdiği mücadelede zorlu bir

dönemece giriyor. Ufuk, kendisiyle verdiği

bu savaşta ciddi bir araştırmaya koyulduğu

andan itibaren romanın merak düzeyi bir

seviye daha artıyor. "Kaos", "Kabulleniş",

"Şüphe" ve "Uyanış" olmak üzere dört başlığa

ayrılan roman, olay örgülerine dair en net

bilgiyi veriyor. "Şüphe" bölümüyle birlikte

Ufuk'un macerasındaki sürükleyicilik, kitabın

sizi esir almasıyla sonuçlanıyor. Yazarın

kurgu ve anlatıdaki başarısı, okuru Ufuk'un

verdiği mücadeleye ortak etmesiyle romanın

bu bölümlerinde öne çıkıyor. Kendinizi sık

sık empati yaparken bulup, Ufuk'un kimlik

arayışına dahil olduğunuz roman, bambaşka

biri olarak uyandırdığınız bir günün sonrasında

karşılaşılabileceklerinizin sınırlarını sorguluyor.

Peki,ilmek ilmek ördüğünüz

benliğiniz hiç beklenmedik bir anda

darmadağın olsa ne yapardınız?

Bir insanın kendini yeniden adım adım

keşfetmesi, hatta inşa etmesi mümkün

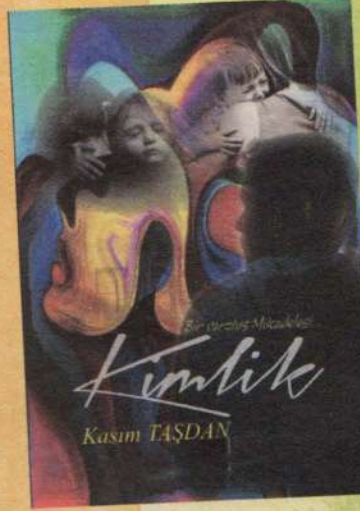
müdür? Kendimizle ilgili doğru ve yanlış,

gerçeği ve yalanı nasıl ayırt ederiz? Tüm

bu sorulara ve daha fazlasına odaklanıyor

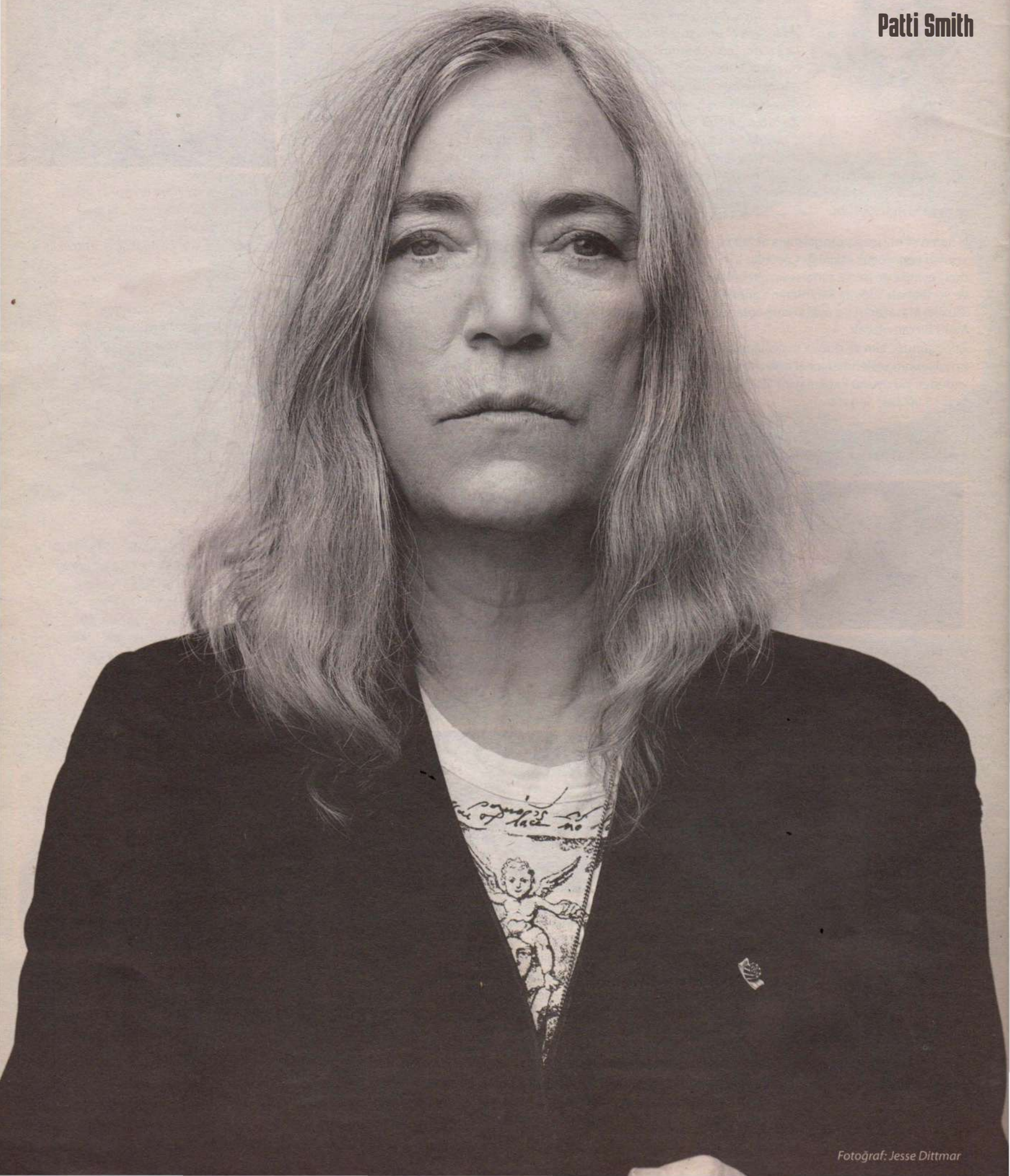
Kimlik. Bunu yaparken de parçalanmış

kimliklerimize ışık tutuyor.

"İyi bir isim yapın. Adınızı temiz tutun. Tavizler vermeyin, başarılı olmak ya da çok para kazanmak için endişe edip durmayın. Sadece iyi şeyler yapmanın peşinde olun. Yaptıklarınızı koruyun ve iyi bir isim yaparsanız işte o zaman kendi adınız sizin değer biriminiz olacaktır. Hayat bir roller coaster gibidir; asla kusursuz gitmez. Muhteşem anlarınız da olacak, çok sert zamanlarınız da. Fakat yaşamak hepsine değer."

Patti Smith

**Bir zamanlar meydan okumak isterdim.
Kaç meydanını okudum da bu hayatın
Yalnızca iki harf öğrendim:**

A

H!

Didem Madak